

HATVANÉVES A KRÚDY GYULA VÁROSI KÖNYVTÁR

JUBILEUMI EMLÉKKÖNYV

Hatvanéves a Krúdy Gyula Városi Könyvtár

Jubileumi emlékkönyv

Forrásgyűjtemény

A Nemzeti Kulturális Alap támogatásával

ISBN 978-963-86805-1-8

Kiadó:
THURY-VÁR Nonprofit Kft. – Krúdy Gyula Városi Könyvtár

Szerkesztette:
Budai László
2015

Ezt a könyvet Könczöl Imre könyvtárigazgató elődöm emlékének ajánlom, akinek kiemelkedő kulturális tevékenységét Várpalota 2015-ben posztumusz díszpolgári címmel ismerte el.

Borítón *Leitner Ferenc* fotója
Borító hátoldalán: a Polgári Kör alapításának jegyzőkönyve 1875-ből, illetve
a Kivonat a Várpalotai Iparos Olvasókör Alapszabályaiból című kisnyomtatvány,
amelyet minden könyvük borítólapjának belső oldalára ragasztottak.

Nyomdai előkészítés:
Valczér János

Készítette:
Valczér Z+J Kft., Várpalota. Felelős vezető: *Valczér Zita*
Print Invest Magyarország-H Zrt., Győr. Felelős vezető: *Ványik László*

Méret, terjedelem: 210 × 240 mm, 192 oldal
Készült 300 példányban

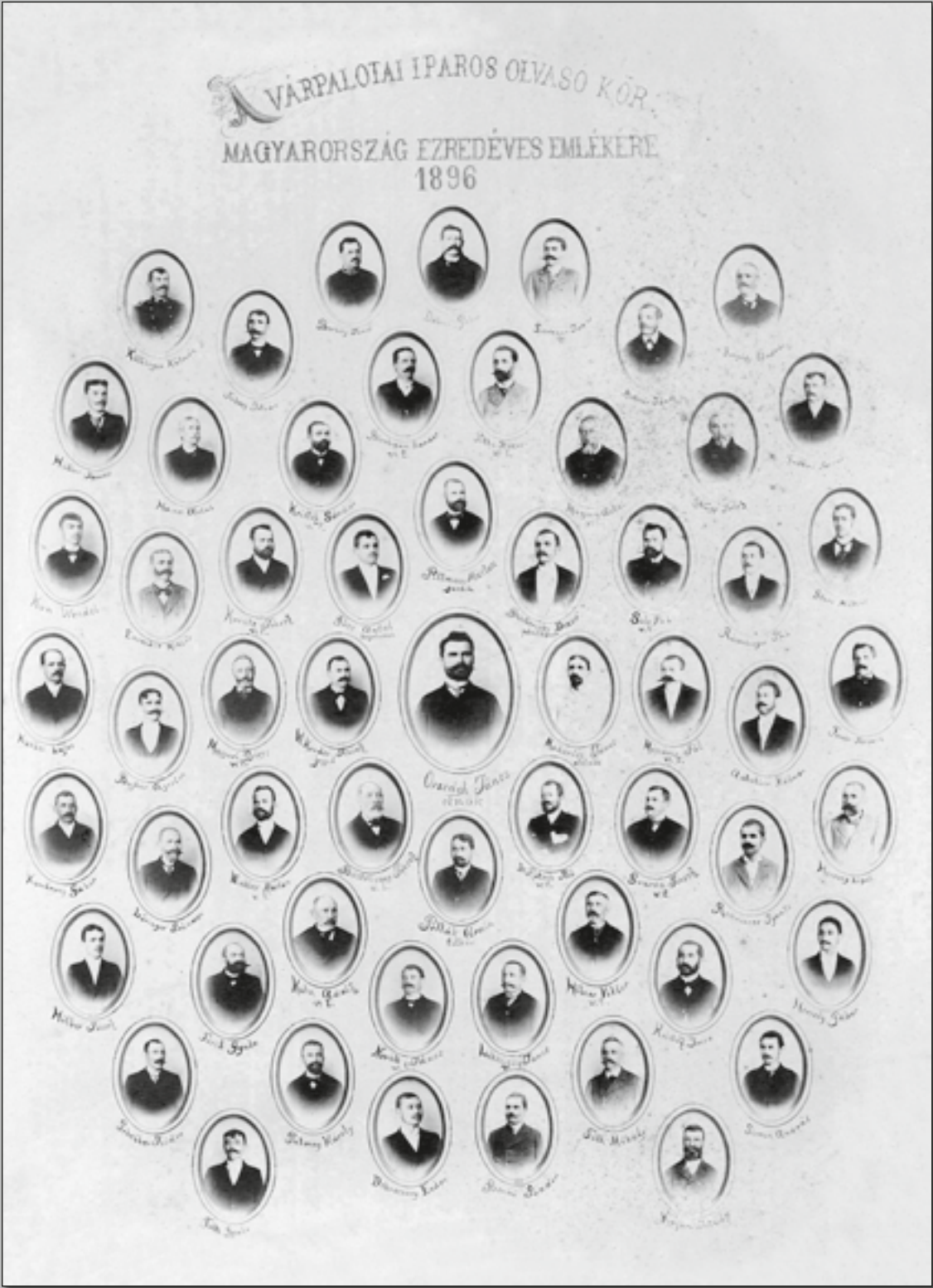
HATVANÉVES A KRÚDY GYULA VÁROSI KÖNYVTÁR

JUBILEUMI EMLÉKKÖNYV

Forrásgyűjtemény

VÁRPALOTA, 2015

Bevezető..... 6

KÖNYVTÁRTÖRTÉNETI ÍRÁSOK..... 7
Budai László: Várpalotai könyvtárkezdemények története 1949-ig..... 7
Válogatott iratok a Városi Könyvtár kialakulásának és életének történetéből I. (1951–1980)..... 7
Az 1952. év válogatott iratai..... 12
Budai László: A városi könyvtár megszervezésének közvetlen előzményei (1949-1954)..... 22
Volekné Temesi Zsuzsanna: Cipésműhelyből a „költők Mekkája” 57
Az 1953. év válogatott iratai..... 58
Budai László – György Judit: A Krúdy Gyula Városi Könyvtár vázlatos története 2005-2014 között..... 62
Varga Zsoltné – Budai László: A Krúdy Gyula Városi Könyvtár programjai 2005-2014 között..... 74
Az 1954. év válogatott iratai 78
A Városi Könyvtár ellenőrzési jegyzőkönyvei és leirata (1955-1961)..... 82
Varga Zsoltné – Munkácsi Lejla: Bibliográfia a Krúdy Gyula Városi Könyvtár történetének tanulmányozásához (2005-2014) 105
Válogatás Könczöl Imre könyvtárigazgató (1963-1980) levelezéséből, irataiból..... 126

BESZÁMOLÓK AZ UTÓBBI ÉVTIZED KIEMELKEDŐ KÖNYVTÁRI PROJEKTJEIRŐL 129
Budai László: Befutott Várpalotára a Tudásdepó Expressz (2010–2012) 129
Budai László: Könyvtárút mozgalom – kulturális zárándoklat 2010-2012..... 132
Volekné Temesi Zsuzsanna: Beszámoló a „Tudásod a jövőd!” című országos projektben végzett munkánkról (2013–2014)..... 136

KÖNYVTÁRI „MŰHELYEINK” 139
György Judit: A gyermekkönyvtári részleg vázlatos története 2005-2014 között..... 139
György Judit: Olvasólámpa pályázat 2005 és 2014 között 143
Varga Zsoltné: Helyismereti vetélkedők 2005-2014 között 144
Éltető Erzsébet – Volekné Temesi Zsuzsanna: „Könyvek a retikülben” avagy olvasópályázatok nőknek 149
Budai László: A 2009-2010-es blogbejegyzéseink látogatottsága 2010 végén..... 151
Budai László – Kertai László: Újszerű állományelemzés (2004-2010) 155
Budai László: A Winkler Márton Tehetségpont (2013–2014)..... 161
Szabó Jánosné: A Könyvtárpártoló Alapítvány tevékenysége számokban (2005-2014) 165

HELYTÖRTÉNETI ÍRÁSOK 168
Budai László: Fotókra dermedt múlt Várpalotáról avagy részei lehetnek-e egy közkönyvtár helyismereti gyűjteményének a várpalotai családok által őrzött hétköznapi fényképek? 168
Budai László: Krúdy Gyula várpalotai kötődése 180
Varga Károlyné: Krúdy Gyula palotai emlékei 188

BEVEZETŐ

Hatvanéves a Krúdy Gyula Városi Könyvtár. E kiemelkedő évforduló kapcsán azonban nem csak a két emberöltőnyi folyamatos intézményi életéről kell megemlékeznünk, hanem azokról is, akik előttünk jártak Várpalota könyvtári és könyvkultúrájának alakításában, illetve kialakításában. Ezért könyvünk a régmúlt időktől számot ad arról, mi történt városunk kultúrájának eme területén.

Két dolgozatban igyekeztünk aprólékosan számba venni a városi könyvtár minden előzményét, a múlt minden jelentékeny könyvgyűjteményét és könyvtárkezdeményét. Ezek közül elsősege okán kiemelkedik az 1875-ben megalakult Polgári Kör nevű olvasóköz, melyet aztán további két jelentős követ: 1886-ban az Iparos Olvasóköz, majd 1906-ban a Jó Szerencsét Olvasóköz. A háború után 1949-től új alapokra helyezték a könyvtárügyet, ennek részeként jött létre a várpalotai Városi Könyvtár is. A folyamatot részletesen eddig nem ismertük, ezért fontos, hogy a Szabadság Kultúrotthon korabeli levelezéséből – egyébként a Jó Szerencsét Művelődési Központ papírhulladék-tárolójából megmentett iratokból(!) – viszonylag részletesen sikerült rekonstruálni az olvasókörok megszüntetésétől a városi könyvtár megalapításáig történt helyi könyvtárügyi eseményeket.

Régmúlt mellett feldolgoztuk intézményünk legutóbbi évtizedében történt fontos eseményeket is. A vázlatos visszatekintés mellett elkészítettük a könyvtárral foglalkozó hírek bibliográfiáját, a könyvtári események kronológiáját, majd beszámoltunk legjelentősebb pályázati projektjeinkről. Büszkéek vagyunk a Könyvtárút nevet viselő kulturális zarándoklatsorozatban való bábáskodásunkra, az abban vállalt szervező munkánkra. Nem kisebb büszkeséggel számolhatunk be sikeres EU-s pályázatainkról, melyek során olyan programok és olyan infrastrukturális fejlesztések születtek meg, amelyek legalább egy évtizedre kedvező befolyást gyakorolnak a könyvtár életére. Számítógépes rendszerünk fejlesztése, bővítése következtében akár 6 terabyte-nyi adat tárolására is képessé váltunk, amely digitális fejlődési potenciálunkat jelentősen megemelte. A két EU-s pályázat révén könyvtárunk egy éves költségvetésének megfelelő összegű plusz forrást sikerült megnyernie 2010 és 2012 között.

Igyekeztünk betekintést adni a könyvtár „műhelymunkáiba” is. Kiemelt szerepet játszik könyvtárunkban a gyermekkönyvtári részleg, ezért a 2005 és 2014 közötti gyerekkönyvtári események, valamint a nagy sikerű, másfél évtizedes hagyománnyal rendelkező Olvasólámpa pályázat nem maradhatott ki az ismertetésből. A helyismereti részleg munkájának a vetélkedők csak kicsinyke részét teszik ki, ám az olvasóvá és lokálpatriótává nevelés egyik fontos eszközét jelentik. Az Írisz Nőegyesülettel közösen szervezett nőpályázatok jelentőségét szintén nem lehet eléggé hangsúlyozni. A könyvtár – 2009 és 2013 között folyamatosan frissülő – hírblogja pedig azért került beválogatásra, mert jól kifejezi intézményünk nyitottságát az új eszközök használatára. Szintén újszerűsége törekvésünket, új dolgokra való nyitottságunkat kívántuk illusztrálni dokumentumállományunk adatbányászati módszerekkel történő elemzését bemutató kísérletünk beszerkesztésével. Máig tart tehetséggondozó munkánk a Winkler Mártonról elnevezett könyvtári tehetségpont keretében. Számot adunk a Könyvtárpártoló Alapítvány támogatói munkájáról is, melyet a legutóbbi évtizedben nyújtott könyvtárunknak és a városnak. Végül névadónkról, Krúdy Gyuláról emlékezünk meg két írással, ami csak szimbolikus gesztus a helyi „Krúdy-kultusz” sokrétű ápolásához képest. A könyv forrásgyűjteményként is szeretne emléket állítani a múltnak: a Szabadság Kultúrotthon könyvtárának fellelt irataiból, valamint a városi könyvtár irattárából származó dokumentumokkal mutatjuk be a könyvtár alapításának körülményeit, és Könczöl Imre igazgató tevékenységét.

Jó szívvel ajánlom emlékkönyvünket a könyvtár minden munkatársa nevében!

Várpalota, 2015 szeptembere

Budai László

VÁLOGATOTT IRATOK A VÁROSI KÖNYVTÁR KIALAKULÁSÁNAK ÉS ÉLETÉNEK TÖRTÉNETÉBŐL I. (1951–1980)

(Forrás: a Szabadság Kultúrotthon könyvtárának, illetve a Városi Könyvtár fellelt irattára. Lelőhelye: KGYVK kéziratára. Válogatta: Budai László)

Az 1951. ÉV VÁLOGATOTT IRATAI

Várpalota, 1951. június 19.

Átvételi elismervény.

A Várpalotai Könyvtári Szakszervezet helyi könyvtárának az Állami Könyvtári Vállalat megadott a szállítástól a következő könyveket adta át Horváth István könyvtárosnak, illetve Leitner Ferenc a kulturális igazgatóságnak megadottak. /Azok elvételére azonos módon alapítványi könyvek dr. a következő negyed évi kulturális területről lesznek leltár elvételre általánosan elvételre.

Könyvek a házban	1. db.	14.50.
A titok	1.	10.50 Ft.
A napjaink emberei	1.	21.50
Földalatti erőd	1.	17.50
Székely család világa	1.	18.-
Tűz az éjszakában	1.	12.50
Valdelt pénz	1.	15.-
Ami eltűnt egy helyre	2.	26.-
Populáris levelek	1.	16.-
Basilius Knox	2.	30.40
Ami új ember között	1.	19.-
A Korinai leány	2.	29.-
Julika 16 éves	2.	38.-
Székely család	3.	42.-
A titok paripa	3.	19.20
A hős lelke bró.	3.	28.80
Könyvek a házban	1.	15.-
Neve édes	1.	12.-
Ifjúkora	1.	24.-
Más történetek	1.	23.-
Május 35	1.	15.-
Melletted áll a	1.	11.50
Itt van	1.	19.-
Egy másik könyv.	1.	32.50
Károlyi kalandjai	3.	54.-
Mikor Károlyi...	3.	54.-
Pető斐	1.	11.-
Dávid kő hegy	2.	23.-
A mi gyárunk	1.	16.50
Majd a gyerekek	1.	25.-
A tudás munkája	3.	39.-
Vida történetek	1.	10.40
Gili kőti	1.	24.-
Arany kerek	1.	10.50
Tóth Ágnes	3.	18.-
Ami új ember	2.	44.-
Székely család	2.	51.20
Kék tükör	2.	23.-
Székely család	3.	36.-
Összesen	63.	935.50

átvette: Horváth István, könyvtáros. átadta: Leitner Ferenc, igazgató.

1951. január 19. – Átvételi elismervény a szakszervezeti könyvtár állományába átadott könyvekről

KÖNYVTÁRTÖRTÉNETI ÍRÁSOK

BUDAI LÁSZLÓ: VÁRPALOTAI KÖNYVTÁRKEZDEMÉNYEK TÖRTÉNETE 1949-IG

Palota már a XV. században virágzó mezőváros volt. Mivel könyvtáráról, könyvkultúrájáról semmilyen forrásunk nincsen, megítélni sem tudjuk, hogy lehet-e Palota vonatkozásában ilyenről beszélni ez idő tájt.¹ Elképzelhető ugyan, hogy az 1445 előtt alapított ferences kolostorban, vagy akár a főúri birtokközpontként funkcionáló várban volt valamiféle „könyvtár”, de korabeli iratokban ennek nyoma sincs.

Érdekes adalék Várpalota iskolatörténetéhez, hogy 1578-ban és 1579-ben is úgy említik meg Széhel egykori iskoláját(!) mint a közeli Pere helység birtokosát. Ebben az iskolában szintén lehettek oktatáshoz használt könyvek. A mezővárosi fejlődésnek az 1533-as ostrom vetett véget, amikor a rablólovagként viselkedő Móré Lászlót kifüstölték a várból, és a környéket elpusztították az ostromban részt vevő török segédcsapatok. A három részre szakadt országban fontos végvárrá vált Palota, de ez egyben azt is jelentette, hogy polgári élet, könyvtár, könyvkultúra nem alakulhatott ki ezen a vidéken.

A vár 1687-es felszabadulásával a török-kor Palotán is véget ért, és a város újra fejlődésnek indulhatott. A Zichyek tudatos betelepítési és birtokfejlesztési politikája felvirágoztatta a környéket, ám az öntudatos városlakókkal évszázados konfliktusba kerültek az érdekeik ütközése miatt. A köny-

¹ Szorosan nem tartozik a könyvtártörténethez ugyan, de a középkori Palota mezőváros műveltségéhez szolgál(hat) adalékkal, hogy egy (vár?)palotai peregrinus, Palotai Péter (Petrus de Palotha) 1455-ben szerepel azoknak a névsorában, akik Buda-i András veszprémi kanonok prokurátorsága alatt baccalaureus (a legalacsonyabb egyetemi fokozat) címet használni jogosultak. Az adat forrása: Schrauf Károly: A Bécsi egyetem Magyar nemzetének anyakönyve (1453-1630-ig), Bp. MTA, 1902., p. 69.

ves kultúra Palotán szinkronban fejlődött az országos viszonyokkal.

Egy jegyzőkönyvből tudjuk, hogy az 1747-es katolikus vizitáció Palotán egy kisebb templomi könyvtárat jegyzett fel a sekrestyében liturgikus és prédikációs könyvekkel.² (Ekkor még a várkápolnát használta templomként a katolikus közösség, hiszen a ma is használatos templomuk csak 1777-ben készült el.)

Nemcsak a katolikusoknál, hanem az evangélikusoknál is van nyoma valamiféle könyvkultúrának, hiszen a rendkívül művelt Hrabowszky Györgyről tudjuk, hogy élete során 2000 kötetes könyvtárat gyűjtött össze, és tudatosan törekedett a rábízott gyűlekezet művelésére és könyvtárának fejlesztésére. A *Hadi és Más Nevezetes Történetek* című bécsi magyar újság 1791. december 23-ai számában megjelentetett leveléből tudjuk, hogy a várpalotai evangélikus iskolában rendszeresen olvasott fel tanulóinak illetve a mesterembereknek és legényeiknek, ezzel is népszerűsítve az újságolvasást. *„Egyébaránt az Újságok szakaszonként békéttetvén, Oskolánk hasznára fordíttatnak akképp is, hogy nevelni fogják azon tsekély oskolai könyves Tárunkat, mellynek fundamentomát kívántam vetni holmi gyermekeknek szükséges kézi könyveknek megszerzések által...”*³ – írta az említett írásában.

Hrabowszky méltó utódként viselkedett egy évszázaddal később Szalay Ferenc lelkész (1885-1905) is, aki végrendeletében „könyvtárát is a gyülekezetben megalakítandó parochiális könyvtár javára hagyta.”⁴ Ennek fejlesztését aztán az 1937. november 20-án formálisan is megalakított

- Dénesi Tamás: Alsópapság, pasztoráció és egyházi irányítás a 18. századi veszprémi egyházmegyében. (Doktori disszertáció) (Elektronikus változat) <http://doktori.btk.elte.hu/hist/denesitamas/diss.pdf> Utolsó letöltés ideje: 2015. augusztus 27.
- Kókay György: A hazai újságolvasás történetéhez. In: Magyar Könyvszemle, 75. évf. 4. sz. (1959. okt.-dec.) p. 358. (Elektronikus változat) http://efolyoirat.oszk.hu/000000/00021/00238/pdf/MKSZ_EPA00021_1959_75_04_00238.pdf Utolsó letöltés ideje: 2015. augusztus 27.
- Huszár Pál: A várpalotai evangélikus, református és római katolikus egyházközség története 1850 és 1950. között. Várpalota, Krúdy Gyula Városi Könyvtár, 2000. (Elektronikus dokumentum) <http://mek.oszk.hu/02100/02165/html/evangel.htm> Utolsó letöltés ideje: 2015. augusztus 27.

1951. március 12. – Bóza István levele

1951. június 15. – Páldy Róbert körlevele – könyvtárakban található levéltári anyagokról adatkérés

evangélikus ifjúsági egyeslet vállalta magára a színdarabjaik bevételéből.⁵

Árulkodik a palotaiai könyvhasználatáról, hogy az 1828-as összeírásban a könyvkötő szakmát is képviselte egy kézműves, Nagy Pál „könyvpaktor” személyében.⁶

Nem könyvtár volt ugyan, de fontos közgyűjteményi előzménynek tekinthető a közel egy évszázadon át Palotán őrzött Zichy-levéltár. Megszervezése 1762-től kezdődött. Ez a hatalmas munka Tomkaházi Tomka Ferenc nevéhez kötődik, aki Palotán az evangélikus egyházban is tisztiséget viselt, és a gyülekezetet jelentős adományokkal támogatta. Egyedül dolgozott, ő alakította ki az egyes birtokokra, családokra vonatkozó iratok tárgyi csoportjait, és a csoportokat nagyobb egységekben összefoglalva fasciculusra bontotta, majd az iratcsomókon belül évrendben, többnyire újrakezdődő sorszámozással darabonként lajstromozta. Tomka Ferenc halála után Horváth János, majd az ő halála után Némethy György folytatta a munkát. Némethy halála után a Zichy-család úgy határozott, hogy Palotáról Zsélybe szállítják át a levéltárat, ami 1858 szeptemberében meg is történt.⁷

Várpalota első igazán könyvtárnak tekinthető gyűjteménye – amiről tudomásunk van – gróf Waldstein János főúri kastélykönyvtára volt. Az 1860-ban leégett Zichy-kastélyt ő építtette újjá, amelynek könyvtártermét Pállik Béla, a későbbi híres állatfestő díszítette freskókkal. Mára sajnos csak a mennyezeti freskó maradt meg, a többi megsemmisült. A könyvtár állománya szintén erre a sorsra jutott, pedig Waldstein tudományos és művészeti érdeklődéséből következően és a szemtanúk elmondásából is arra következtethetünk, hogy „nagy” gyűjteménnyel, sok értékes könyvvel rendelkezett.⁸ Nagyságáról egyetlen nyomunk

⁵ Uo.

⁶ Kovacsics József – Illa Bálint: Veszprém megye helytörténeti lexikona II. Budapest: Akadémiai K. p. 391.

⁷ A zichi és vásonekeői gróf Zichy-család idősb ágának okmánytára. Budapest: Magyar Történelmi Társulat, 1871. I. kötet. p. x. (Elektronikus változat) http://kt.lib.pte.hu/cgi-bin/kt.cgi?-konyvtar/kt04120101/1_0_1_pg_x.html Utolsó letöltés ideje: 2015. augusztus 27.

⁸ Könczöl Imre: Könyv- és könyvkultúra Várpalotán. Klny. a Veszprém Megyei Könyvtár évkönyve 1965 c. kiadványból. p. 49.

van: amikor 1913 márciusában a kastély a kincstár tulajdonába került, annak felújítása miatt a könyvtár négyszáz kötetét a Ludovika Akadémia könyvtárába szállították át.⁹ Könczöl Imre visszaemlékezőkre hivatkozva azt írta, hogy a gyűjtemény egy részét már ekkor, 1913-ban kiszórták, a maradék állományt pedig 1945 után égették el a kastélykertben.¹⁰

Az első várpalotai közkönyvtár nagyjából a kastélykönyvtárral egy időben, a XIX. század közepén jött létre az Uri Kaszinóban. A Széchenyi István kezdeményezésére megindult kaszinómozgalom eredményeként létrejött társaság és könyvtára működéséről, állományáról semmi konkrétumot nem tudunk. Bizonyosan a község értelmisége és módosabb polgárai hozták létre, így ezek igényeit volt hivatott kielégíteni, és bizonyosan nem működött már 1886-ban, hiszen az ekkor megalakult Iparos Olvasókör könyvtára erre az állományra épült.¹¹

Tudomásunk van arról, hogy 1875. február 1-jével megalakult a várpalotai Polgári Kör, melynek célja *„hírlapok, könyvek olvasása, s műveltebb társalgás által előmozdítani s fejleszteni a szellemi művelődést s így semmi politikai célja nincs.”*¹² Valószínűleg ez azonos lehet az Iparos Olvasókör „elődjével”, de ennek megállapítása további kutatást igényel. Később, 1896 januárjában alakult egy Várpalotai Társaskör nevű¹³ olvasókör is. E társaskör neve felfedezhető az 1904-es Jókai nemzeti díszkiadás előfizetői névsorában.¹⁴ Leitner Ferenc hivatkozás nélkül említi, hogy a Dunántúli

9 Ury János: A m[agyar] kir[ályi] honvéd csapat gyakorlótér várpalotai parancsnoksága. (Kézirat.) KGYVK.

10 Könczöl, im. p. 49.

11 Könczöl, im. p. 49. és Borbás László: A várpalotai olvasókörök története (Kézirat) KGYVK. p. 3.

12 A várpalotai „polgári Kör” alapszabályai. Várpalota, 1875. (MNL OL K 150. 416. cs. 17454/1875., 3. t.) http://adatbazi-sokononline.hu/adatbazi/polgari-kori-egyesuletek/adatlap/20939

13 http://adatbaziokononline.hu/adatbazi/polgari-kori-egyesuletek/adatlap/20941

14 Papp Ivánné: Adalékok az alföldi olvasókörök és népkönyvtárak történetéhez 1890—1914. In: Az Országos Széchényi Könyvtár évkönyve, 1957., Budapest: OSZK, 1958. p. 291. (Elektronikus változat). http://epa.oszk.hu/01400/01464/00001/pdf/283-300.pdf (Utolsó letöltés ideje: 2015. augusztus 28.)

1951. július 24. – Bóza István – kétéves könyvtári iskoláról

Ez a példány az alapszervezeti marad

Üzemi szakszervezeti könyvtár
1951. július hónapban

Csem (hivatal, intézmény) neve: Bányász Szakszervezet Várpalota.
Címe: Várpalota Kulturális

Könyvtáros neve: H. H. H. H. H. politikai képzettség: nincs
tanult szakmája: gépkezelés munkaköre: MSZ. N. V. B. min.
milyen könyvtárosképző tanfolyamot végzett: nincs végzet

Hány aktív működik a könyvtáros mellett: 4.

Az üzemi központi könyvtárhoz tartozó műhelykönyvtárak száma: 3
A központi könyvtár könyvtárlendánya: 1500 2700. kötet
A műhelykönyvtárak könyvtárlendánya: 300 kötet
Központi és műhelykönyvtár könyvtárlendánya összesen: 3000 kötet

Központi és műhelykönyvtár könyvtárlendényének megoszlása					
Ismeretlen		Ismeretlen			Összesen
politikai, ideológiai	egyéb	magyar	magyar	egyéb	
300	300	300	1800.	450.	3000.

A központi könyvtár kölcsönzésének száma: 12.
Műhelykönyvtárak kölcsönzésének száma: 12.
Központi és műhelykönyvtár kölcsönzésének száma összesen: 24.

A központi könyvtár beiratkozott olvasóinak száma: 650.
A műhelykönyvtárak beiratkozott olvasóinak száma: 120.
Központi és műhelykönyvtár beiratkozott olvasóinak száma összesen: 770.

Július hónapban rendezett könyvkiállítások és bemutatók száma: 1.

A könyvtár költségvetésének összege 1951 első félévében: 14.000 forint
ebből felhasználva az első félévében: 14.000 forint

Van-e a könyvtárnak külön helyisége: igen Van-e külön olvasóterem: igen

Milyen egyéb könyvtár van még az üzemben (hivatalban, intézményben): MSZ. T.
Városi Népi és Oktató

1951. augusztus 7. – 1951. július havi könyvtári jelentés

Közművelődési Egyesület népkönyvtárat juttatott Várpalotára a XX. század első évtizedében.¹⁵

A VÁRPALOTAI IPAROS OLVASÓKÖR

Az iparosok olvasóköre 1886. december 12-én alakult 60 taggal Hübner Viktor vendéglőjében Baum Alajos elnöklete alatt. A kör az említett vendéglőben működött két szobában 1889 közepéig, amikor a Korona vendéglőbe költöztek át, de itt már csak egy szobát kaptak. Emiatt aztán 1890-ben Juhász Jánostól bérelt lakásba költöztek, majd innen két év múlva a Kereszt vendégfogadó két szobájába kerültek át. Kiemelkedő szerepe volt Füzy Antal költőnek, az olvasókör könyvtárosának abban, hogy a könyvtár rendbe került az 1910-es évekre. Füzetkatalógust készítettett, amelyet a beiratkozott olvasónak meg kellett vásárolnia, hogy kölcsönözhesen.¹⁶

A füzetkatalógus tanúsága szerint 1911-ben 1019 címmel rendelkezett a könyvtár.¹⁷ A világháború utáni zűrzavar idején hatalomra került kommunisták Tanácsköztársasága idején, 1919-ben államosították az olvasókör könyvtárát,¹⁸ a könyveik jegyzékét pedig – a Társaskör könyveinek jegyzékeivel együtt – megküldték a könyvtárügyi politikai megbízottaknak.¹⁹

A 20-as, 30-as években az olvasókör komoly kulturális tevékenységet is folytatott. Rendszerezsek voltak a szüreti felvonulások, a farsangi táncmulatságok, teaestek és jótékony színelőadások. A bor, A Csikós, a Piros bugyelláris, a Liliomfi sikereiről évtizedeken keresztül beszéltek a szereplők és a nézők egyaránt. A színjátszás mellett dalárdát is létrehozta, mely a dalosversenyeken eredményesen szerepelt Vass Gyula rk. tanító karnagy vezetésével.

¹⁵ Leitner Ferenc: Várpalota kulturális életének története a felszabadulás után. (Kézirat) Várpalota, 1967. (KGYVK kéziratára) p. 30.

¹⁶ Borbás: im. p. 7.

¹⁷ A várpalotai iparos-olvasókör könyvtárának címjegyzéke. Székesfehérvár: Csitári K. és tsa. kny., 1912. 19 p.

¹⁸ Szij Rezső: Várpalota, p. 262.

¹⁹ Gulyás Pál: Kommunista könyvtárpolitika. Budapest: Szent István Akadémia, 1921. p. 82. (Elektronikus változat) (Utolsó letöltés ideje: 2015. szeptember 2.) http://mtda.hu/books/gulyas_pal_kommunista_konyvtarpolitika.pdf

A rendezvények bevételéből a könyvállományt gyarapították. 1924-ben volt a legnagyobb az állomány, ekkor 1054 kötetből állt. 1928-ban a következő folyóiratokat vásárolták: Veszprém Vármegye, Tolnai Világlapja, Dunántúli Iparos és Kereskedő. Évekig járt a Borsszemjankó c. lap is. A két világháború közti könyvbeszerzésre a klasszikus könyvanyag gyűjtése volt jellemző.

Az olvasókör taglétszáma általában kétszáz körül mozgott. Önálló helyiséggel nem rendelkeztek, leghosszabb ideig a Korona Szálló egyik termét bérelték. Előrelépést jelentett, amikor 1941-ben az Ipartestülettel közösen vásároltak egy épületet. Ez lett az Iparos Székház, melynek két utcai helyiségében rendezte be az Olvasókör a könyvtárát. A háború után újrászervezték ugyan az olvasókört, de az államosításkor, 1949-ben könyvállománya a községház helyiségébe került, ahol gondatlanság következtében nagy része eltűnt.²⁰

A „Várpalotai Iparos Olvasókör” könyvtárosainak névsora:

1. Vinis Fülöp káplán
2. Winkler Márton
3. Füzy Antal
(1911-ben rendbe tette a könyvtárát, füzet formában kiadta katalógusát, amelynek megvásárlásával lehetett kölcsönözni)
4. Vidamon Károly
5. Stoffer Sándor
6. Borbás József
(Könyvtári szabályzatot dolgozott ki)
7. Borbás Károly
8. Náder Gyula
9. Kajári László
10. Stáhl Ernő
11. Farkas Endre
12. Svajda Sándor.²¹

A legjelentősebb könyvadományozók névsora:

1. Vinis Fülöp káplán
2. Dr. Rada István

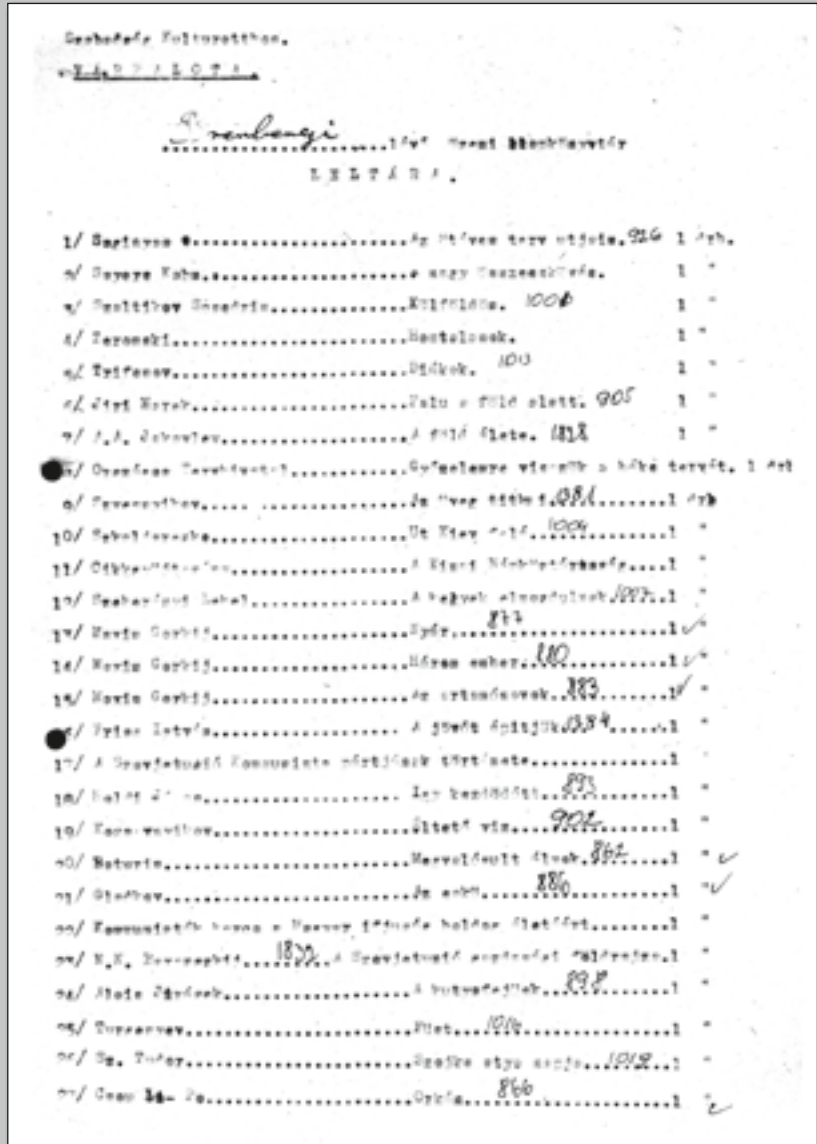
²⁰ Borbás: A várpalotai könyvtárak története, 1945-1961. (Kézirat) (KGYVK, K/7) p. 20.

²¹ Borbás László: im. p. 10.

AZ 1952. ÉV VÁLOGATOTT IRATAI

1952. február – Ilhász Ilona könyvtári jelentése
(Az első ismert várpalotai könyvtári jelentés)

1952. február 5. – Brenbergi fiókkönyvtár könyvei

3. Szüts József
4. Baum Lajos
5. Dr. Mézner Máttyás
6. Mészáros Károly
7. Domján Károly
8. Török Gyula
9. Bartha Gusztáv.²²

A JÓ SZERENCSÉT OLVASÓKÖR

A szénbányászat fejlődése gróf Alt-Döbern Witzleben Henrik porosz gróf Várpalotára kerülésével lendült fel, aki 1901-ben vette meg a felsőuradalmat, vele a bányászati jogot gróf Zichy Gábor örököseitől, Vladimirtól és Miklóstól. A bányászok számának gyors ütemű gyarapodásával (1890: 33 fő²³, 1900: 40 munkás, 68 társ pénztári tag²⁴, 1905: 110 munkás, 96 társ pénztári tag²⁵) egyre nagyobb igény mutatkozott a közösségi életre a bányászok körében.

A bányász kulturális élet kiemelkedő eseménye volt, hogy 1906. február 24-én id. Jusztin Antal kezdeményezésére olvasókör alakítása céljából gyűlést hívtak össze, ahol Winkler Márton r.k. kántortanító felolvasta a létesítendő egyesület alapszabályának tervezetét, melyet aztán a közgyűlés észrevétel nélkül elfogadott. Első elnöke Antal Lajos rk. segédlelkész lett, alelnöke Ditrich Antal. 1906. november 21-én az első tisztikar megválasztása után jóváhagyásra felterjesztették az alapszabályt a belügyminiszterhez, aki azt 1907. március 16-án jóváhagyta.²⁶

²² Uo.

²³ Rédlí János: Emlékezés a Várpalotai Szénbányák kiszolgáló üremeiben és a bányák üzemrészeiben foglalkoztatott szakemberekre. Várpalota, Bányász hagyományok Ápolásáért Egyesület, 2002. p.

²⁴ Magyar Bányakalauz, 1900. p. 49. [Elektronikus változat] http://epa.oszk.hu/02000/02000/00005/pdf/EPA02000_magyar_banya-kalauz_1900_024-049.pdf Letöltés ideje: 2015. augusztus 26.

²⁵ Magyar Bányakalauz, 1900. p. 71. [Elektronikus változat] http://epa.oszk.hu/02000/02000/00005/pdf/EPA02000_magyar_banya-kalauz_1905_046-071.pdf Letöltés ideje: 2015. augusztus 26.

²⁶ Faller Jenő: Az Unió Bányászati és Ipari Rt. várpalotai szénbányászatának ismertetése : Korompay Lajos okl. bányamérnök, bányaigazgató 25 éves szolgálati jubileuma alkalmából. Várpalota: Gold Nyomda, 1931. p. 35. ill. Borbás László: im. p. 12.

Pacsuné Fodor Sára azt írja, hogy az első könyvtáros Lóránt Károly vājár volt,²⁷ miközben művének hivatkozásai között idézi Korompay Lajos monográfiájából az első tisztikar névsorát is. Ebből világosan kiderül, hogy az első könyvtáros Harasta Gyula volt. Megalakulásakor a könyvtárnak csak néhány kötet lehetett az állománya, hiszen 1912-ben is csak 217 kötettel rendelkezett. Ekkor Makay Zoltán református tanító volt a könyvtáros. A kölcsönzés hetente egy alkalommal, vasárnaponként történt. 1912-ben 41 olvasó összesen 95 könyvet kölcsönözött ki.²⁸ A világháború idején Steinhauer József és Unferdorben János elnökölt. Korompay megemlíti, hogy a Jó Szerencsét Olvasókör „a forradalmak és az ügynevezett tanácsköztársaság” idejében is hű maradt a nemzeti eszméhez, tagjai pedig egyöntetűen jelentették be csatlakozásukat a Revíziós Ligához 1929-ben.²⁹

Az olvasókör működése a bánya által vásárolt saját épületben indult, amely a mai inkubátorház helyén álló kis földszintes épület volt három helyiséggel. Minőségi javulást jelentett, amikor a mai rendőrkapitányság épülete helyén álló (ekkor még a nagyterem nélküli) nagyobb emeletes épületet megvette a kör Molnár Jánostól, és 1925-ben átköltözött. A kör anyagi alapjai hamarosan megrendültek, és 1928-ban már-már feloszlottak, ám Zima János akkori elnök és Korompay Lajos bányaiigazgató nem engedte feloszolni.³⁰ Végül 1929 tavaszán Blazsek Károly bányaiüzem-vezető lett az elnök, és Sztraka János a társelnök, akik túllendítették a válságon a kört. Várpalotán nem volt egyetlen helyiség sem, amely képes lett volna nagyobb tömeget befogadni, ezért jelentett hatalmas változást a helyi művelődési és szórakozási lehetőségekben, hogy 1931-ben átadták a Jó Szerencsét Olvasókör épületének északi oldalához csatlakozó nagytermet, ahol beépített színpadot is kialakítottak. Az építése nagyon gyorsan lezajlott, hiszen 1931. október közepén határozták el a

27 Pacsuné Fodor Sára: Kulturális egyesületek és tevékenységformák 1920-1944 között Várpalotán. Várpalota, 1986. (KGYVK kéziratára) p. 35.
28 Borbás László: im. p. 12.
29 Korompay Lajos: im. p. 35.
30 Uo.

28/ Fodor.....	Adó és szék.....	1. 47b.
29/ Jászai Vilmos.....	Rövid életrajz.....	1 "
30/ Mátyás Mátya.....	A békéért és a szocializmus építéséért.....	1 "
31/ Ny. Antonov.....	Az első feladat.....	1 "
32/ Székelykő.....	Vajdaság emberei.....	1 "
33/ Berkes Péter.....	Az ország.....	1 "
34/ A. Valentin.....	Korábbi feladatok.....	1 "
35/ E. Dörnyei.....	A békéért.....	1 "
36/ Orosz Mihály.....	Korábbi.....	1 "
37/ Tanulmányok.....	Székely- és a romániai néprajzról.....	1 "
38/ Székely- feladatok.....		1 "
39/ Általános gyűjtőgyűjtemény.....		1 "
40/ Tóth Péter.....	Korábbi.....	1 "
41/ Berkes Péter.....	Korábbi.....	1 "
42/ Berkes Péter.....	Korábbi.....	1 "
43/ Berkes Péter.....	Korábbi.....	1 "
44/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
45/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
46/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
47/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
48/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
49/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
50/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
51/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
52/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
53/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
54/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
55/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
56/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
57/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
58/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
59/ Általános.....	Korábbi.....	1 "

1952. február 5. – Brenbergi fiókkönyvtár könyvei

60/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
61/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
62/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
63/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
64/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
65/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
66/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
67/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
68/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
69/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
70/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
71/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
72/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
73/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
74/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
75/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
76/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
77/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
78/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
79/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
80/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
81/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
82/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
83/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
84/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
85/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
86/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
87/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
88/ Általános.....	Korábbi.....	1 "
89/ Általános.....	Korábbi.....	1 "

1952. február 5. – Brenbergi fiókkönyvtár könyvei

terem megépítését, majd a bánya hozzájárulása illetve a bányászok részvényeiből biztosított egy éves kamatmentes kölcsön révén 1931. december 4-én már itt ünnepelheték meg az olvasókör 25 éves jubileumát.³¹

A könyvtár könyvszekrénye az emeleti kisteremben kapott helyet, amely egyúttal olvasóterem, kistárgyaló és a fúvós hangszerek raktára is volt.³² A könyvtár látogatottsága nem volt magas, főleg a bányászasszonyok használták.³³

Az olvasókör épületén a bejáratól jobbra Bona Kovács Károly domborműve kapott helyet. A dombormű egy bányászt ábrázol, amint meztelen felső testtel csákánnyal a kezében fejt a szén. Alatta márványba vésett felirat volt a részvényesek nevének és szándékának megörökítésére. Az utóbbi márványtáblát a második világháború utáni politikai kurzus pusztította el 1949-ben, amikor egy bányában dolgozó párttitkár utasítására két bányász csákánnyal leverte és összetörte a táblát,³⁴ de a domborművet sikerült megmenteni, így az 1958-ban átadott új művelődési házban elhelyezhették mai helyére.³⁵

A Bányáször – ahogyan a népnyelv hívta – épülete, elsősorban a színpaddal is rendelkező nagyterme miatt a két világháború közötti kulturális élet legjelentősebb központja volt.

Az olvasókör tisztikara 1930-as évek, valamint a Tisztikar 1936. című fotók (1986-ban íj. Sztraka János tulajdonában volt³⁶. Leitner Ferenc gyűjteménye.) a 92. oldalon láthatók.

31 Korompay Lajos: Várpalota szénbányászata a felszabadulás előtt. Várpalota : Várpalota Vár. Tcs., 1965. p.
32 Pacsuné Fodor Sára: Kulturális egyesületek és tevékenységformák 1920-1944 között Várpalotán. Várpalota, 1986. (KGYVK kéziratára) p. 41.
33 Borbás László: im. p. 12.
34 A márványtábla darabjai 2015-ben Leitner Ferenc közreműködésével kerültek elő. Molnár Máté nagyanyja udvarán összeszedte a kerti lépőkőnek használt maradványokat, majd a földből előkutatott még további darabokat. (Köszönet illeti, amiért hozzájárult, hogy a Gróf Sztáray Antal Bányászattörténeti Gyűjteménybe vihessem megőrzés céljából – BL). Jelenleg a Thury-várban a bányászattörténeti kiállítás részeként megtekinthető.
35 Leitner Ferenc szóbeli közlése.
36 Pacsuné Fodor Sára: Kulturális egyesületek és tevékenységformák 1920-1944 között Várpalotán. Várpalota, 1986. p. 40.

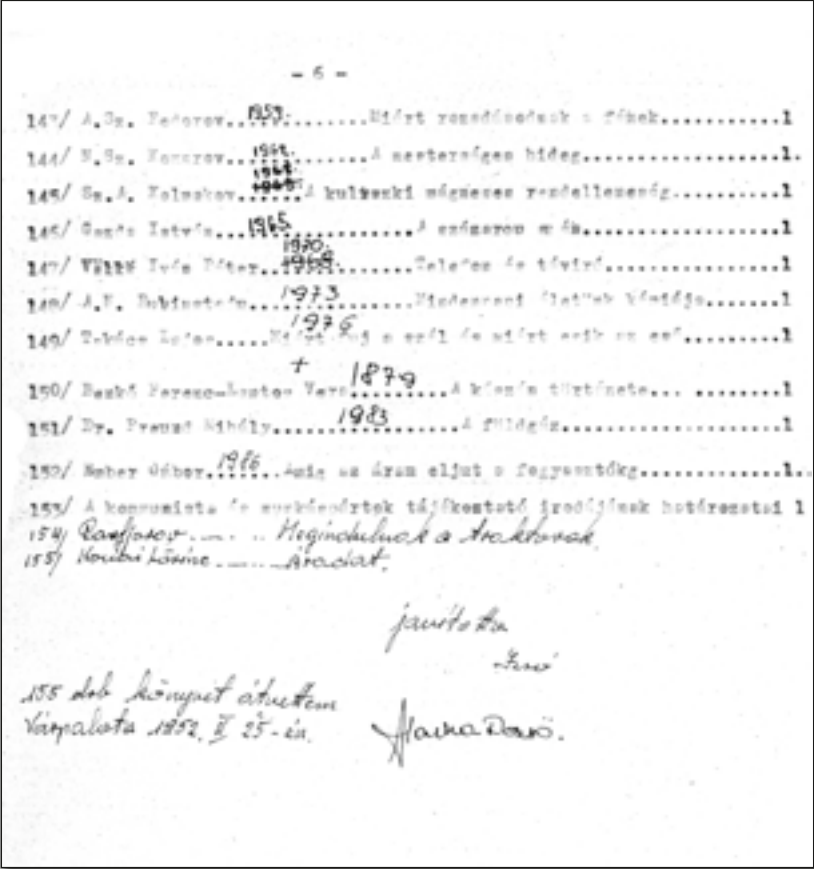
darabot. Eleinte a Korona Szállóban, később az Erzsébet Szállóban béreltek helyiséget, majd a háború utolsó éveiben (1944-1945-ben) az Ipartestület székházába, az Iparos Olvasókör helyiségébe vitték át könyvtárukat. Rendszeres olvasói a zsidó kereskedők voltak⁴², akik közül a deportálásból kevesen tértek haza a háború után. A visszatérők többségét pedig néhány évvel később a kommunista rezsim tiltotta ki Várpalotáról mint kizsákmányolót, osztályellenséget.⁴³

Borbás Károly említést tett arról, hogy a háború után a Gold-nyomdában könyvtár üzemelt, amelyet Gold Géza kezelt. Kialakult egy rendszeresen ide járó olvasócsoporthoz. Köztük volt Fodor Ödön tanító úr, Gábor szabó, Glancz Mátyás, Fekete család, a Kis Posta helyén lévő kereskedők, akik Erdélyből jöttek, Nyíró család, Marton József és családja, Lechner kalapos és még sokan mások.⁴⁴ Sajnos, egyelőre nem tudjuk megmondani, hogy ez a könyvtár a Várpalotai Kereskedők Egyesülete háború után újrászervezett könyvtárával összefüggésben áll-e, vagy egy önálló kezdeményezés.

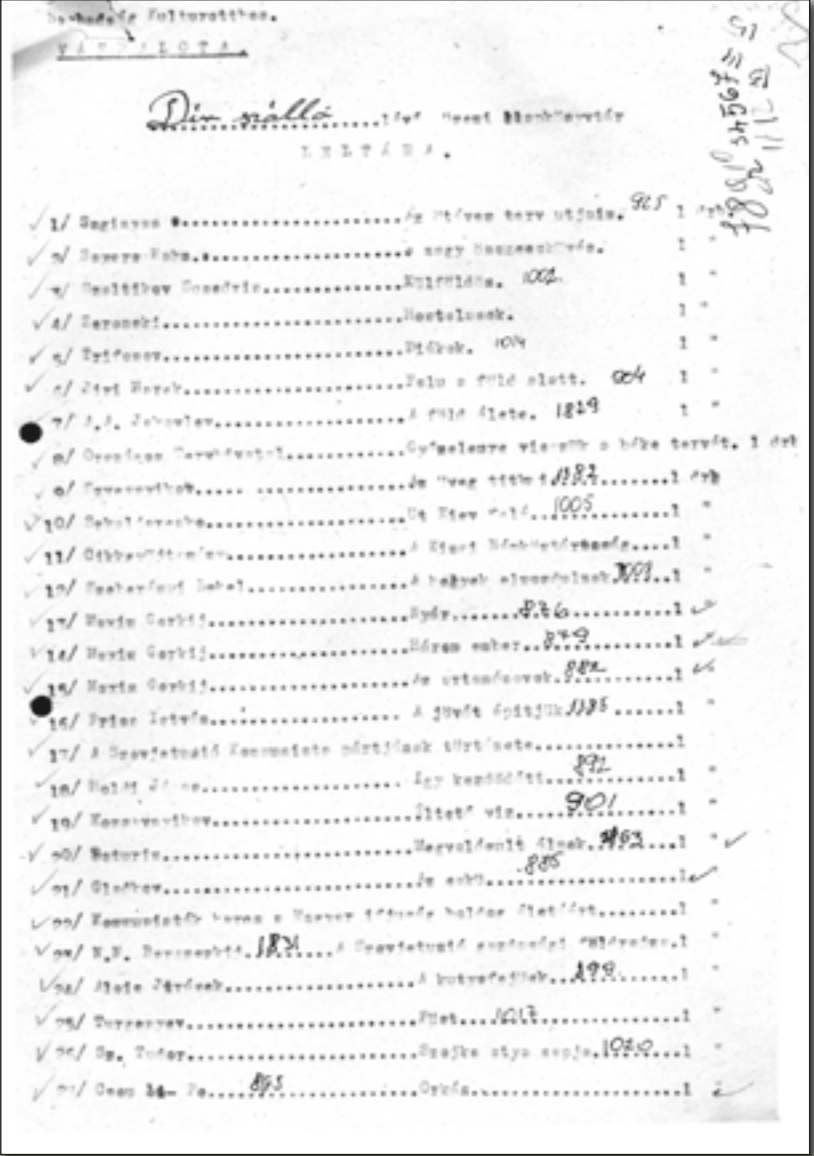
A GAZDAKÖR KÖNYVTÁRA

A Kereskedők Egyesületével egy időben hozta létre a parasztság a Gazdakört, elsősorban érdekvédelmi szervezatként. Az alapítás pontos időpontját itt sem ismerjük, de rendszeres működése 1925-től számítható.⁴⁵ Első elnöke Molnár János volt, akit 1928-1940 között id. Bátor Imre követett. Könyvtáruk alapjait a Földművelésügyi Minisztérium vándorkönyvtára vetette meg, amelyet a minisztérium 1908-ban létesített Várpalotán 150 kötettel. A Gazdakör az Erdőbirtokosság tulajdonában álló épületben rendezte be helyiségét, ide hozták a szakkönyvvállományt, amit előtte a „városházán” lehetett kölcsönözni az ún. „zöld ládából”. Saját könyvvállományuk 1935-ben lett, amikor a volt „Kossuth Lajos Népkönyvtár” könyveit megvették Dömötör Lajos kocsmárostól, aki a

42 Borbás: im. p. 15.
43 Így járt mások mellett a várpalotai nyomdász Gold-család és Glancz Mátyás is. – Id. Borbás Károly szóbeli közlése.
44 id. Borbás Károly szóbeli közlése.
45 Borbás: im. p. 16. és Pacsuné: im. p. 48.

1952. február 5. – Brenbergi fiókkönyvtár könyvei

1952. február 23. – DISZ fiókkönyvtár könyvei

könyvekhez a népkönyvtár felszámolásakor jutott hozzá. Hosszú ideig ifj. Bátor Imre kezelte a könyvtárat, aki betűrendes katalógust is összeállított az állományról,⁴⁶ majd 1940 körül Mórocz Károlynak adta át a tisztséget.⁴⁷ A parasztság főleg a téli hónapokban használta a könyvtárat, hiszen a vásárnapokat és ünnepnapokat leszámítva látástól vakulásig tartott a munkájuk az év többi részében. A Gazdakör utolsó könyvtárosa, Kardos József szerint összesen 400-500 könyvből állhatott az állomány. Mivel 1944-ben az Erdőbirtokosság épülete beleesett a várpalotai gettónak kijelölt területbe, ahová Várpalota és a környék zsidóságát gyűjtötték össze, a kölcsönzés ezzel megszűnt, és utána már többet nem is kezdődött meg. A könyveket néhány körli tag vitte haza még a szovjet csapatok bevonulása előtt, de hogy mi lett további sorsuk, nem tudni.⁴⁸

A POLGÁRI ISKOLA KÖNYVTÁRA

Az 1926-ban alapított iskola 400-500 kötetes állománnyal rendelkezett, amely alkalmas volt a tanulók igényeinek kielégítésére.⁴⁹

A PÉTI NITROGÉNműVEK KÖNYVTÁRA

1932-ben jött létre az üzemi könyvtár, amely az idetelepülő munkások kezdeményezésére és a körükben indult gyűjtés eredményeként alakult meg. 1941-ben 1500 kötettel rendelkezett.⁵⁰

EGYÉB KISEBB KÖNYVGyűJTEMÉNYEK

A Levente Egyesületnek, a Keresztény Ifjúsági Egyesületnek volt könyvgyűjteménye, ám ezek állománya nem volt számottevő.⁵¹ A Községi Levente Egyesület 172 kötettel rendelkezett 1935-ben.

46 Borbás: im. p. 16.
47 Pacsuné Fodor Sára: Kulturális egyesületek és tevékenységformák 1920-1944 között Várpalotán. Várpalota, 1986. p. 48.
48 Borbás: im. p. 17.
49 Könczöl Imre: im. p. 50.
50 Könczöl Imre: im. p. 50.
51 Könczöl Imre: im. p. 50.

RÖVID ÖSSZEGZÉS A KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZÖTTI IDŐSZAKHOZ

A két világháború közötti időszakban az iskolán kívüli nevelés irányítására kialakítottak egy hierarchikus szervezetet. Az országos szerv az Iskolán kívüli Népművelés Országos Bizottsága nevet viselte, mely a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium (VKM) véleményező, tanácsadó és felügyeleti szerveként működött. Megyéenként alakítottak iskolán kívüli népművelési bizottságokat az alispánok elnökletével, a tanfelügyelők népművelési titkárként való bevonásával és az egyházak képviselőinek szerepvállalásával.⁵² A településeken – Így Várpalotán is – iskolán kívüli népművelési albizottságok segítették az oktatás és a népművelés feladatait. Az olvasási kultúra emelése érdekében a Klebersbergi oktatáspolitikai sok lépést tett, melynek következtében „az 1920. évi mindössze 1000 körül mozgó olvasóköri száma egyre emelkedett, és így másfél évtized múlva már minden második községben legalább egy belőlük a lakosság rendelkezésére állt.”⁵³

A várpalotai albizottság munkája során keletkezett fontos várpalotai dokumentumot idéz Leitner Ferenc 1967-es dolgozatában, amely a két világháború közötti várpalotai könyvtári állapotot mutatja be. Egy 1935. szeptember 29-i keltezésű „Kimutatás Várpalota községben levő összes közkönyvtárakról” című irat részletezi az akkor fellelhető könyvgyűjteményeket, melyet az alján található „Iskolán Kívüli Népművelési Albizottság Elnöksége, Várpalota” pecsét, illetve Horváth Géza alb. jegyző és Wayán Károly alb. elnök aláírása hitelesít. Ezek szerint ekkor öt „közkönyvtár” működik:

- 1. az Iparos Olvasóköri 1040 dokumentummal és 70 olvasóval a Korona Szállóban (könyvtárosa: Borbás Károly cipész),
- 2. a „Kereskedők köre” 580 kötettel 65 olvasóval az Erzsébet Szállóban (könyvtárosa: Róna György kereskedő),

1952. február 23. – DISZ fiókkönyvtár könyvei

✓ 20/ Török Sándor.....	200	1 db.
✓ 21/ Jancsi Venceliovics.....	200	1 db.
✓ 22/ Mihály Mihály.....	200	1 db.
✓ 23/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 24/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 25/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 26/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 27/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 28/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 29/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 30/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 31/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 32/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 33/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 34/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 35/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 36/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 37/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 38/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 39/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 40/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 41/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 42/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 43/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 44/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 45/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 46/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 47/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 48/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 49/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 50/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 51/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 52/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 53/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 54/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 55/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 56/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 57/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 58/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 59/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 60/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 61/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 62/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 63/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 64/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 65/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 66/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 67/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 68/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 69/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 70/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 71/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 72/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 73/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 74/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 75/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 76/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 77/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 78/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 79/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 80/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 81/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 82/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 83/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 84/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 85/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 86/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 87/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 88/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 89/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 90/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 91/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 92/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 93/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 94/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 95/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 96/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 97/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 98/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 99/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 100/ Dr. János.....	200	1 db.

1952. február 23. – DISZ fiókkönyvtár könyvei

✓ 60/ Török Sándor.....	200	1 db.
✓ 61/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 62/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 63/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 64/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 65/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 66/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 67/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 68/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 69/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 70/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 71/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 72/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 73/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 74/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 75/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 76/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 77/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 78/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 79/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 80/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 81/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 82/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 83/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 84/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 85/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 86/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 87/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 88/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 89/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 90/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 91/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 92/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 93/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 94/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 95/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 96/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 97/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 98/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 99/ Dr. János.....	200	1 db.
✓ 100/ Dr. János.....	200	1 db.

- 3. a Községi Levente Egyesület 172 könyvvel 200 olvasóval a Községházán (könyvtárosa: Buzai László ács),
- 4. az „Építőiparosok Köre” 260 kötettel, 40 olvasóval az Erzsébet Szállóban (könyvtárosa: Szili Péter Pál kőműves),
- 5. a Jó Szerencsét Olvasóköri 520 dokumentummal és 80 taggal a saját székházukban (Fatter? Frigyes pincér?)

Az irat összegzése szerint tehát ekkor 2.572 kötet és 455 fő olvasó volt Várpalotán, amely tekintve a város akkori lakosságának számát (Várpalota lakossága 1930. XII. 31-én: 5.444 fő⁵⁴), és az olvasóköri tényleges önszerveződését, egészen jónak tekinthető. Ellentétben Könczöl megállapításával, ez bizony a lakosságnak mintegy 8%-a, és nem 2-3%. (Valószínűleg ő már a háború alatt megnőtt lakosságszámot vette figyelembe.) Statisztikailag egy főre ekkor kb. 0,47 könyv jut, Könczölnél – saját adatai alapján – ez 0,7 könyv/fő. Viszont következtetésével egyetérthetünk: „a város lakóinak rendelkezésre álló könyvtári könyvállomány mennyiségének átlaga jobb volt a kor országos átlagánál.”⁵⁵

52 Felkai László: A felnőttoktatás története Magyarországon. <http://ofi.hu/tudastar/problemak-kerdesek/felnottoktatasi>

53 Felkai László: A felnőttoktatás története Magyarországon. <http://ofi.hu/tudastar/problemak-kerdesek/felnottoktatasi>

54 Acsádi György - Klinger András: Magyarország népesedése a két világháború között. Bp. Közgazd. és Jogi K., 1965. p. 87.

55 Könczöl Imre: im. p. 51.

BUDAI LÁSZLÓ:
A VÁROSI KÖNYVTÁR MEGSZERVEZÉSÉNEK
KÖZVETLEN ELŐZMÉNYEI (1949-1954)
A SZABADSÁG KULTÚROTTHON KÖNYVTÁRI
LEVELEZÉSE ALAPJÁN

A háború után, az ún. koalíciós időszakban fokozatosan berendezkedő, majd 1948-ban a hatalmat teljesen magukhoz ragadó kommunisták kormányzata hatalmas erővel igyekezett Max Weber-i értelemben legitimálni önmagát, és igazolni diktatúrájuk igazát. Ennek érdekében – ahogyan Romsics Ignác összefoglalja: „jelentős összegeket fordított arra, hogy az irodalom, a mozi, a rádió és a sajtó által közvetített ideológia a címzetekhez jusson. A mozhálózat mellett ezért a könyvtárak és a művelődési házak számát is jelentősen növelték. A különböző – tanácsi, szakszervezeti stb. – könyvtárak száma 1950-1951-ben közel ugyanannyi – mintegy 4300 – volt, mint 1938-ban. Ez a szám 1955-1956-ra csaknem megduplázódott. 1953-tól minden községben, nagyobb üzemben vagy hivatalban működött kisebb-nagyobb könyvtár. A könyvvállomány – a hivatalos statisztikák szerint – ezen idő alatt megötszöröződött, a beiratkozott olvasók száma megháromszorozódott, s a kölcsönzött könyvek száma megnégyszereződött. A közművelődési könyvtárakból 1954-ben 717 ezer olvasó 15 millió kötetet kölcsönzött ki, a szakszervezeti könyvtárakból 1955-ben 543 ezer olvasó közel 8 milliót.”⁵⁶ Ez a legitimációs törekvés tükröződik a várpalotai könyvtárügyben is, és a Rákosi-rendszer bukásával sem szűnt meg. Ennek egyik legkifejezőbb kordokumentuma Leitner Ferenc 1967-ben megírt dolgozata, amely folyamatosan a Horthy-rendszerrel hasonlítgatja össze saját eredményeit.

1949-ben – a várpalotai kultúra szerves fejlődésébe (is) brutálisan beavatkozva – adminisztratív úton megszüntették az olvasóköroket, hogy aztán

⁵⁶ Romsics Ignác: Magyarország története a XX. században. Budapest: Osiris Kiadó, 2010. [Online változat] http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_magyarország_tortenete/ch05s03.html Letöltés ideje: 2015. augusztus 30.

- 4 -

88/	Ötödik a világ dolgozóinak nagy veszté.....	1 db.
89/	Béresé a Szovjetunió íróiból.....	1 "
90/	A békevilágvesztése.....	1 "
91/	V. Sztjepánov.....A pártszervezet a szovjetunió gyár címűt ívet hazá 61/2.....	1
92/	Hagy az anyagnagyságokról.....	1
93/	A. Bacsarajkov.....Ciklusos munka a szakszervezetek művelti fronte- kon.....	1
94/	Kaftanov.....A Kominterné.....	1
95/	Jávák a fiatalok.....	1
96/	I. J. Tyihonov.....A kommunizmus vezető és példamutató szerepe az O- szokban.....	1
97/	Szovjetemberek a hátról.....	1
98/	Lelaplanó dokumentumok a Keresi hátru kibontásáról.....	1
99/	Bérei József elvtárs felnevelése a M.D.P. II. kongresszusán.....	1
100/	Valkóti a Dunán szovjet kitér a magyarokról.....	1
101/	A. A. Molinvenkij.....A emberi test élete és szerkezete.....	1
102/	I. Kesztyelkov.....A családok.....	1
103/	A szovjetek a nép neveléséről.....	1
104/	Jaszkuskoja P.A gumi kezdje.....	1
105/	Kaviljev.....A szovjet hazafiságról.....	1
106/	Bérei Mátyás.....A pártól és pártépítéstől.....	1
107/	P. T. Prihogyko.....A bányász egészségvédelme.....	1
108/	Voroncsov-Veljeninov.....Milyen keletkezett a világ.....	1
109/	A. J. Lebegvinszki.....A csillagok világában.....	1
110/	S. P. Faldó.....A műveltség szerkezete.....	1
111/	K. P. Oszadnyikov.....Mi tartja a földet.....	1
112/	B. V. Kunyicki.....Mért váltakoznak az évszakok.....	1
113/	N. A. Kozminskij.....A világ keletkezése és élete.....	1
114/	A szovjet hazafiságról.....	1

1952. február 23. – DISZ fiókkönyvtár könyvei

- 5 -

115/	B. J. Keller.....A szovjet hazafiságról.....	1
116/	V. J. Voroncsov.....A világ keletkezése és élete.....	1
117/	G. Földt.....A szovjet hazafiságról.....	1
118/	V. J. Voroncsov.....A világ keletkezése és élete.....	1
119/	A. I. Molinvenkij.....A emberi test szerkezete és élete.....	1
120/	G. F. Voroncsov.....A világ keletkezése és élete.....	1
121/	V. J. Voroncsov.....A világ keletkezése és élete.....	1
122/	A. N. Zavarov.....A világ keletkezése és élete.....	1
123/	A. I. Molinvenkij.....A emberi test szerkezete és élete.....	1
124/	A. I. Molinvenkij.....A emberi test szerkezete és élete.....	1
125/	N. F. Voroncsov.....A világ keletkezése és élete.....	1
126/	N. F. Voroncsov.....A világ keletkezése és élete.....	1
127/	N. F. Voroncsov.....A világ keletkezése és élete.....	1
128/	N. F. Voroncsov.....A világ keletkezése és élete.....	1
129/	N. F. Voroncsov.....A világ keletkezése és élete.....	1
130/	N. F. Voroncsov.....A világ keletkezése és élete.....	1
131/	N. F. Voroncsov.....A világ keletkezése és élete.....	1
132/	N. F. Voroncsov.....A világ keletkezése és élete.....	1
133/	N. F. Voroncsov.....A világ keletkezése és élete.....	1
134/	N. F. Voroncsov.....A világ keletkezése és élete.....	1
135/	N. F. Voroncsov.....A világ keletkezése és élete.....	1
136/	N. F. Voroncsov.....A világ keletkezése és élete.....	1
137/	N. F. Voroncsov.....A világ keletkezése és élete.....	1
138/	N. F. Voroncsov.....A világ keletkezése és élete.....	1
139/	N. F. Voroncsov.....A világ keletkezése és élete.....	1
140/	N. F. Voroncsov.....A világ keletkezése és élete.....	1
141/	N. F. Voroncsov.....A világ keletkezése és élete.....	1
142/	N. F. Voroncsov.....A világ keletkezése és élete.....	1
143/	N. F. Voroncsov.....A világ keletkezése és élete.....	1
144/	N. F. Voroncsov.....A világ keletkezése és élete.....	1
145/	N. F. Voroncsov.....A világ keletkezése és élete.....	1
146/	N. F. Voroncsov.....A világ keletkezése és élete.....	1
147/	N. F. Voroncsov.....A világ keletkezése és élete.....	1

1952. február 23. – DISZ fiókkönyvtár könyvei

felülről, államilag irányítva újraszervezzék a kultu-
rális életet. Leitner Ferencnek, a Szabadság
Kultúrotthon egykori igazgatójának dolgozatából
tudjuk, hogy a „kulturkampfi” Várpalotán a szovjet
megszállást követően azonnal megkezdődött.
Ennek szembetűnő szimbóluma, hogy már 1945.
május 1-jén megállapodott Borzas István kommu-
nista községi bíró, Tarnaváry Pál vezetőjegyző,
illetve Alexander Nikitevics Fegyin őrnagy, szovjet
városparancsnok abban, hogy a vár előtt felavatják
a Szovjet Hősi Emlékművet és mellette a szovjet
katonák sírkertjét.⁵⁷ Ez 1945. július 15-én meg is
történt.⁵⁸ Az emlékmű egy lengyel hadifogoly,
Viktor Csajkovszki alkotása volt.⁵⁹ Az 1945-48
közötti ún. szabadművelődési korszakban a várpa-
lotai kommunisták mindent megtettek, hogy az
ún. „klerikálisokat”, „reakciósoakat” kiszorítsák a
helyi Szabadművelődési Tanácsból. Így történt,
hogy hiába javasolták Dr. Steixner Antal plébánost
a tanácsba 1945. november 14-én, a kommunis-
ták megakadályozták, hogy részt vállalhasson a
kulturális életben.⁶⁰ Helyébe Harák Ferenc
bányász és Dr. Faller Jenő bányamérnök került.⁶¹ A
következő évben, 1946. június 4-én Fodor Ödön
igazgató-tanítót nevezték ki szabadművelődési
ügyvezetőnek.⁶² Később 1949-ben ifj. Lucza
Ferenc írta a Megyei Szabadművelődési
Felügyelőségnek a jelentéseket⁶³, majd 1949.
május 17-én⁶⁴ ifj. Lucza Ferenc és Rácز János
együtt írták alá a jelentést, ezután már csak Rácз
János írt alá mint várpalotai szabadművelődési
ügyvezető.

Az olvasóköroek megmaradt könyvei – melye-
ket a gondatlanság illetve a tudatos pusztítás nem
semmisített meg – az 1948-ban megalapított

⁵⁷ Átvételi elismervény. In: Várpalota 1944-49., 3., Iratok a szovjet hősi emlékmű és temető ügyében, 1945., KGYVK, K/537 (Pajor József hagyatéka)
⁵⁸ Uo. (Viszont Csiky Iván visszaemlékezése szerint 1945. július 11-én történt az avatása. Csiky Iván: Lengyelek Várpalotán. In: Várpalotai helytörténeti értesítő, 1. (1975) p. 35-56.
⁵⁹ Uo. és Leitner: im., Eseménynaptár p. 1.
⁶⁰ Leitner Ferenc: Várpalota kulturális életének története a fel-szabadulás után. (Kézirat) Várpalota, 1967. (KGYVK kézirattá-ra) p. 21.
⁶¹ Uo.
⁶² Leitner: im., Eseménynaptár p. 1.
⁶³ Lásd Leitner Ferenc: im., 63., 65., 67. sz. mell.
⁶⁴ Leitner Ferenc: im., 68. sz. mell.

Bányász Könyvtár gyűjteményébe kerültek,⁶⁵ a Jó Szerencsét Olvasókör épületébe, amely előbb a Szakszervezetek székháza⁶⁶ nevet viseli, majd 1950. október 22-én Szabadság Kultúrotthon néven nyitják meg újra.⁶⁷ Vavró Zsuzsanna kéziratában is megtaláljuk a Leitner-dolgozat által hivatkozott újságcikk szövegét, amely beszámol a Jó Szerencsét Olvasókör felszámolásáról, annak időpontjáról: „1950. október 22-én a Jószerencsét Kört felszámolták, megszüntették a helyiségben lévő vendéglőt és a »Szabadság« Kultúrotthon névvel birtokukba vették Várpalota lakosai”.⁶⁸

Az 1949. június 24-i szabadművelődési jelentésből tájékozódhatunk, hogy Várpalota község az 1949-es költségvetésében kulturális célokra mekkora összegeket irányzott elő. Eszerint a 949/1949. sz. rendeletben „kulturális mozgalmakra” 5.000 Ft-ot, kulturális tanfolyamokra 1.000 Ft-ot, szabadművelődési célokra 2.000 Ft-ot, népkönyvtár-ra 3.000 Ft-ot.⁶⁹ Tehát a kulturális célokra fordítandó 11.000 Ft-nak több, mint egynegyedét könyvtári célokra szánták.

A kommunisták diktatúrájának kiépülésével párhuzamosan a könyvtári élet területén is elkezdődött a kultúrkampf, a kulturális pluralizmus módszeres megszüntetése, ütemével azonban nem volt mindenki elégedett. Leitner 1967-ben írt dolgozatában így fogalmazott: „[a] fasiszta szellemű, antidemokratikus és szovjetellenes könyvek forgalomból való kivonása igen vontatottan indult

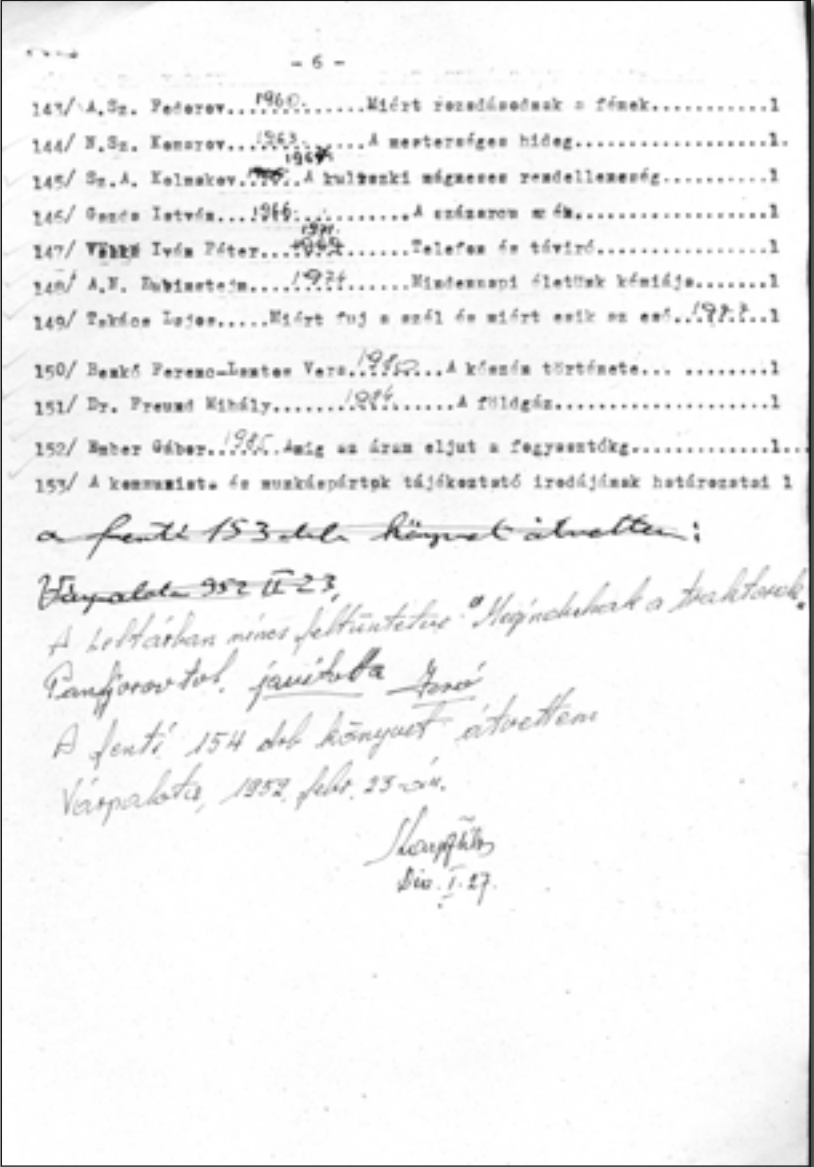
65 Borbás László úgy fogalmaz, hogy a háborút követően a romok eltakarítása után „hamarosan megkezdí működését az Iparos Olvasókör és az Építőiparosok Olvasóköre. Megmaradt könyvállományukat rendezik. 1949-ben megszűnnek az olvasókörök. A könyvállomány a községházára kerül, ahonnt a Jó Szerencsét Művelődési Otthonban [sic!] 1948-ban hatvan kötettel alapított Bányász Szakszervezeti Könyvtárba szállítják.” Borbás László: A várpalotai könyvtárak története, 1945-1961. (Kézirat) (KGYVK, K/7) p. 20. Ezzel szemben Leitner Ferenc 2015. szeptember 25-én rögzített szóbeli közlése szerint az Iparos Olvasókör könyvállományát az Ipartestület épületéből hozták el.

66 Leitner Ferenc szóbeli közlése szerint saját kezűleg festette fel az épületre a feliratot.

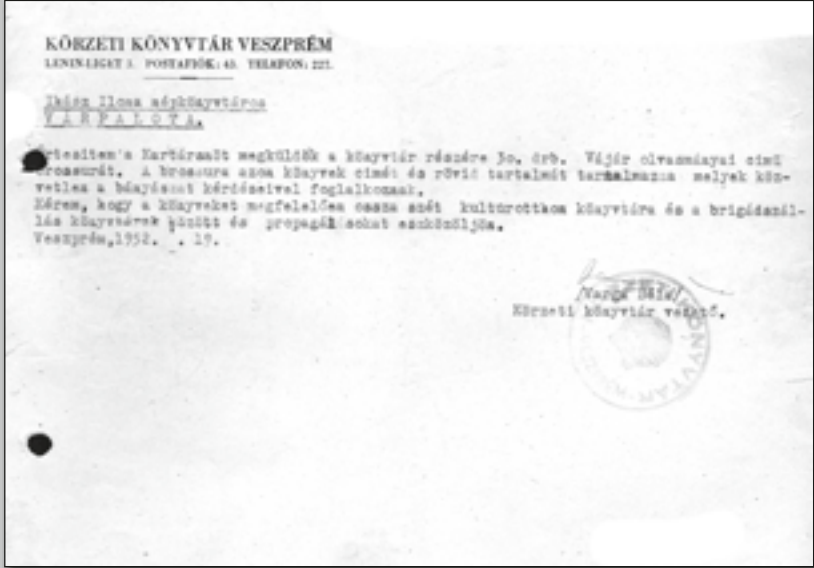
67 Leitner: im., Eseménynaptár p. 2. (A Veszprém megyei Népújság 1953. október 22-i számára is hivatkozik.) A szövegét közli Vavró Zsuzsanna. Lásd az 57. sz. hivatkozást.

68 Vavró Zsuzsanna: Várpalotai kulturális élete a felszabadulás óta eltelt 40 év megyei sajtójának tükrében, Várpalota, é. n. (kézirat), (KGYVK kéziratára), p. 4.

69 Leitner Ferenc: im., 128. sz. mell.

1952. február 23. – DISZ fiókkönyvtár könyvei

1952. május 19. – Varga Béla

1952. augusztus 6. – 1952. augusztus 6-án Gaschler Rezső levele a „Városi Könyvtár vezetőjének”

»tessék-lássék« módon.”⁷⁰ A MADISZ várpalotai szervezetének 1947. évi január 15-i taggyűlésén a titkáruk felolvasta a községi előjáróság kérését, miszerint delegáljanak egy tagot abba a folyó hó 20-án megalakuló bizottságba, amelynek az lesz a feladata, hogy „a helybeli nagyobb könyvtárakat újból [kiemelés tőlem – B. L.] átvizsgálja, és a legújabb IV. sz. index szerint fasiszta, és demokráciellenes könyvektől megszabadítsa.”⁷¹ A bizottságba a jegyzőkönyv tanúsága szerint Nagy Sándor könyvtárost delegálták. A Leitner Ferenc által 6.646 kötetben⁷² meghatározott háború előtti összes állományból – írja Leitner a Megyei Levéltár 7-191/1946. számú iratára hivatkozva – 1946 elején „35 db fasiszta szellemű könyvet szállítottak be a szabadművelődési felügyelőnek.” Továbbá a „Gazdakör könyvtárának állomány-selejtezése 48/950 Megyei Levéltár” azonosítójú iratra hivatkozva azt írja, hogy a selejtezés elhúzódott 1950-ig.

A kultúra, azon belül a könyvtári terület átpolitizálásának erőteljes szándékát illusztrálja az a levél is, amit Bózsa István, a Bányász Szakszervezet könyvtár kulturális nevelési osztályának vezetője küldött 1951. április 21-én, melyben értesíti az Üzemi Bizottság elnökét, hogy a Népművelési Minisztérium szervezésében kétéves könyvtáros iskola indul, és kéri, hogy a „kerületből a legjobb, legfejlettebb könyvtárat hívd fel arra, hogy az iskola levelező tagjának jelentkezzen. Felvilágosító munkával győzd meg, hogy mennyire fontos az, hogy felemelt ötéves tervünk végrehajtása során megfelelő politikai képzettségű könyvtárosunk legyen, akik a dolgozók politikai és általános műveltségét hatalmas mértékben segíti elő.”⁷³

70 Leitner im. p. 31.

71 1947. január 15-i jegyzőkönyv. In: A Magyar Demokratikus Ifjúsági Szövetség Várpalotai Szervezetének jegyzőkönyve. 1946-1948. KGYVK kéziratára, K/000410

72 Leitner im. p. 31. Ez a kötettség a háború előtti könyvállományok pontosabb összege a három évvel korábban készült Könczöl-féle összegzésnél (Könczöl: im. p. 50.), mivel a Leitner Ferenc által a megyei levéltárban megtalált iratban pontosabb adatok szerepelnek a Jó szerencsét Olvasókör állományára illetve a Községi Levente Egyesület állományára is van adata. (A levéltári irat a Leitner-dolgozat 28-29. oldala között látható másolatban.)

73 Bózsa István levele, 1951. április 24. A Jó Szerencsét Művelődési Központ – Könyvtár levelezése. KGYVK kéziratára

(Nem sikerülhetett találni senkit, mert július 24–én újra elküldi ezt a levelet.)

A háború után Várpalotán ugyanúgy kaotikus lett a könyvtárügy, mint az országban mindenhol. Az olvasókörok egy része ugyan 1949-ig újra működni kezdett, de – amint fentebb részletesebben olvasható – megszüntették őket, miközben az állami (köz)könyvtári rendszer még nem állt fel. 1949 és 1952 között A bizonytalanság és tanácsatlanság országosan létezett a könyvtárakat illetően. Ebben az időszakban egy ún. körzeti könyvtári rendszer kialakítása kezdődött el,⁷⁴ amely folyamatot aztán az 1952. május 14-i 2042. számú minisztertanácsi határozat zárt le, és helyezte a könyvtárügyet a megyei-járási könyvtárakon nyugvó új rendszerbe.⁷⁵ Jól mutatja az évekig tartó bizonytalanságot, hogy „1951 márciusában a Népművelési Minisztérium még önálló intézményként gondolta szervezni a városi nyilvános könyvtárakat. Májusban már azt írták, hogy »a körzeti könyvtár, mint a megye könyvtára, felettes szerve a városi könyvtáraknak. A körzeti könyvtáros havonta legalább egyszer köteles meglátogatni a hozzá tartozó városi könyvtárakat és tapasztalatairól, azok munkájáról havi jelentésben beszámolni.« Ugyanakkor a 98/4/51. (július 21.) Népgazdasági Tanácsi határozat azt írta elő, hogy »a városi nyilvános könyvtárakat fokozatosan tudományos könyvtári színvonalra kell fejleszteni, ezért a különböző nyilvános könyvtárakat egységes szervezetbe kell összefogni.«⁷⁶ Növelte a bizonytalanságot, hogy az 1950-es tanácsrendszer kialakítása után a kör-

74 Lásd erről: Tóth Gyula: Tévút vagy torzó. 50 éve alapították a körzeti könyvtárakat. = KF, 2000/1-2. sz. Elektronikus változat: <http://epa.oszk.hu/00100/00143/00033/toth.html>

75 A könyvtárügy fejlesztéséről szóló 2042/13/1952. (V.14.) M.T. sz. határozat egész pontosan így rendelkezik: „5.) 1952. év végéig minden megyében a megyei tanács intézményeként megyei és 1952-től kezdődően 1954. év végéig minden járásban a járási tanács intézményeként járási könyvtárat kell szervezni. A megyei és járási könyvtárak feladata a közvetlen könyvtári tevékenység mellett a városi és községi könyvtárak rendszeres szakmai, módszertani irányítása és támogatása. A megyei és járási könyvtárak létesítése során a körzeti könyvtárakat a megye, illetőleg a járás székhelyén lévő városi könyvtárakkal egyesíteni kell.” Zsidai József: Javaslat a magyar könyvtári szervezet átalakítására és a költséggazdálkodás racionalizálására. = KF 1996/1. sz. Elektronikus változat: <http://ki.oszk.hu/kf/kfarchiv/1996/1/zsidai.html>

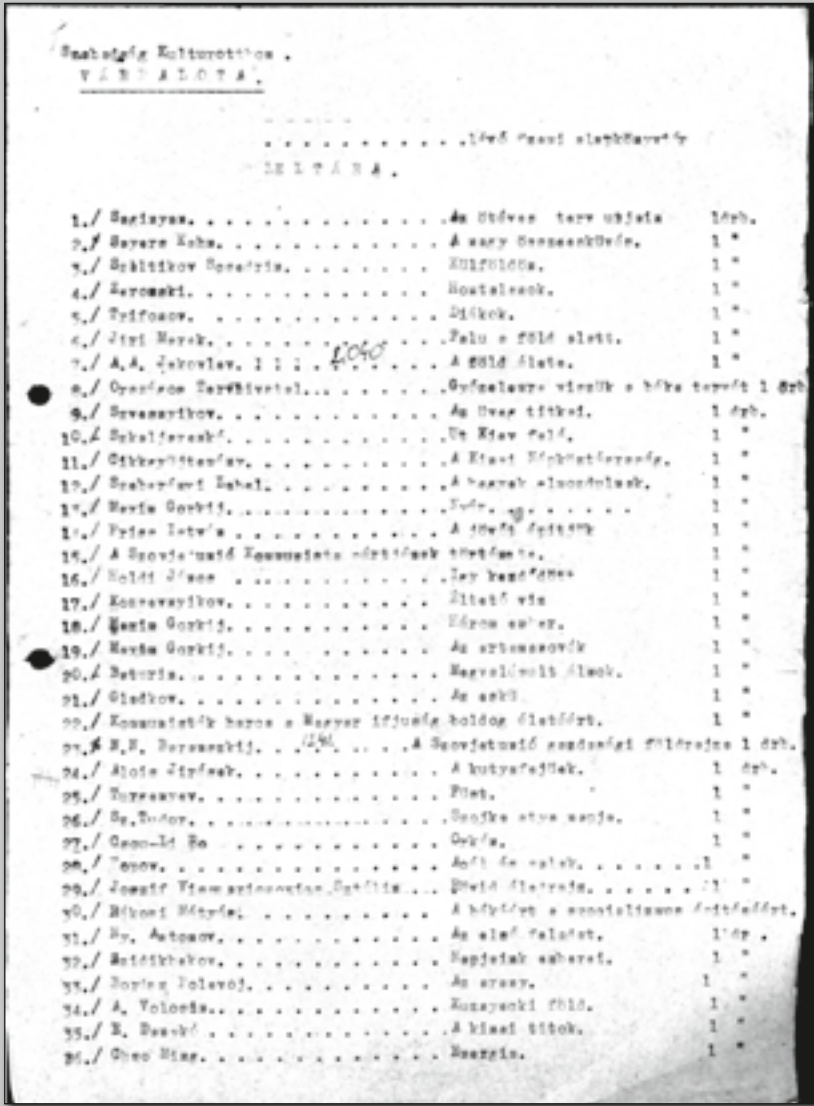
76 Tóth Gyula: im. p. 43.

1952. május 28 – Varga Béla levele

1952. június 3. – Varga Béla levele

1952. június 3. Szabadság Kultúrotthon – 154 db könyv jegyzéke

zeti könyvtárak a megyei tanácsok, a városiak a helyi tanácsok intézményei lettek.

Az országban elsőként Veszprémben jött létre körzeti könyvtár. Már 1947-től látszanak nyomok a szervezését illetően,⁷⁷ de hivatalosan 1949. április 4-én kezdte működését.⁷⁸ Elsődleges feladata a népkönyvtárak szervezése, a „köz(művelődési) könyvtárügy (újja)szervezése”⁷⁹. Mivel az 1951-től meglévő levelezés állandó kapcsolatot mutat a Szabadság Kultúrotthon és a Veszprémi Körzeti Könyvtár között, feltételezhető, hogy már korábban (értsd: 1951 előtt) is létezett ez a segítő kapcsolat. Ez a kapcsolat később egy leszabályozott könyvtári hierarchiává vált, amikor 1952. szeptember 10-én a 2042/13/1952. sz. Minisztertanácsi határozat alapján a veszprémi városi és a körzeti könyvtárat összevonták, és megalakult a Veszprémi Megyei Könyvtár a Bakonyi Múzeum épületében. A létrejött könyvtár feladata egyrészt a város kulturális igényeinek kiszolgálása, másrészt a megyében működő közművelődési könyvtárak irányítása, felügyelete volt.⁸⁰

Az 1949-es államosítási hullám és a városi könyvtár 1952-es „megalapítása” közötti várpalotai könyvtári életről egyelőre nem sok információval rendelkezünk. Biztosan létezik valamiféle könyvtári élet ez idő tájt, hiszen a várpalotai szabadművelődési ügyvezető 1949. április 29-i jelentésében azt írja, hogy „a könyvtár állandóan forog, 300 könyv állandóan olvasás alatt áll.”⁸¹

A felülről szervezett kulturális életbe való átmenet helyzetét jól jellemzi az az 1951. március 6-án kelt levél, amelyet a Népművelési Minisztérium Könyvtár osztályának megbízott vezetője, Kardos Ferenc írt. „A könyvtármozgalom terén az

77 Varga Béla erre így emlékszik vissza: „1947 elején a könyvtár igazgatója és a vármegyei szabadművelődési felügyelője javaslatot készített és terjesztett fel a Vallás- és Köznevelési Miniszternek, hogy a múzeumi könyvtárat tegye meg hálózati központnak és bizza meg a megye egyes községeiben és üzemekben.” fiókkönyvtárak szervezésével.” (Idézi Tóth Gyula: im., 37. sz. jegyz. p. 60.)

78 Tóth Gyula: im. p. 47.

79 Tóth Gyula: im. p. 39.

80 Csiszár Miklósné: A helyismereti munka története Veszprémben az 50 éves Eötvös Károly Megyei Könyvtárban. 3K, 2003/4. p. 26. Elektronikus változat: <http://epa.oszk.hu/01300/01367/00040/pdf/03helyismeret.pdf>

81 Leitner Ferenc: im., 67. sz. mell.

utolsó évben komoly fejlődés mutatkozik. Az üzemekben megháromszorozódott a könyvtárak száma. Minden második faluban van már népkönyvtár. A rendszeres könyvtári olvasók száma meghaladja a félmilliót... Falun 1635 népkönyvtár és 800 szövetkezeti könyvtár van kb. 500 000 könyvvel. A népkönyvtárakat 22 körzeti könyvtár fogja össze és irányítja. A falun általában minden 10–20 lakosra esik egy könyvtári könyv. Az olvasók száma egy évvel ezelőtt még csak 8000 volt, most kb. 110 000. Minden olvasóra átlag 4 könyv jut... A városi könyvtárak közül a legjelentősebb a Fővárosi Könyvtár, amelynek 300 000 könyve és 40 000 olvasója van. A vidéki városokban sokkal rosszabb a helyzet, kevesebb az új könyv, kevesebb az olvasó... 26 városban még nincs városi könyvtár... A könyvtárakban általában kevés a magyar szépirodalom, viszont sok az ideológiai mű... A falusi és városi (Sic! T. Gy.) könyvtárak könyvellátását központi szerv, a Népkönyvtári Központ végzi. Ilyen központi könyvellátó szerv az üzemek felé nincs. A tudományos könyvtárak eddig nem adtak segítséget a kisebb könyvtáraknak. Könyvtármunkánkra... bizonyos mértékű szektarianizmus és praktikizmus volt jellemző... a szovjet és népi demokratikus művek mellett a magyar könyv és főként a magyar klasszikusok teljesen háttérbe szorultak... az olvasómozgalomban a napi politikai feladatok végrehajtásának alátámasztása mellett elhanyagoltuk... a Párt általános kultúrpolitikai célkitűzéseit...”⁸²

Ebből az átmeneti időszakból származik egy várpalotai jelentés az 1951-es évből Sáfár János tanácselnök, Leitner Ferenc kultúrotthon igazgató és Horváth István könyvtáros aláírásával. A „Könyvtármozgalom februári havi munkanaplója” című formanyomtatványon azt jelentik le, hogy a hó elején 1700 kötettel indul a könyvtár, mely a hónap végére 1950 kötetre változik, ezekből 5%-nyi ifjúsági könyv van. A kölcsönzések lejelentett száma 1113. (Ezek valószínűleg hasból beírt számok, hiszen a kerek végű számok gyanúsak, illetve a leírt megjegyzésből is következik: „Ez a fajta jelentés váratlanul ért bennünket, és ezért

82 Kardos Ferenc mb. osztályvezető 1813-Ált-3-14/1951. számú leveléből idézi Tóth Gyula: im. p. 51-52.

77./ Tassai János Szépirodalmi irodalmi műveiből...	1 drb.
78./ Szovjet-föld...	1 "
79./ A szovjetek győzelme...	1 "
80./ Tassai János...	1 "
81./ Szovjet-föld...	1 "
82./ Szovjet-föld...	1 "
83./ Szovjet-föld...	1 "
84./ Szovjet-föld...	1 "
85./ Szovjet-föld...	1 "
86./ Szovjet-föld...	1 "
87./ Szovjet-föld...	1 "
88./ Szovjet-föld...	1 "
89./ Szovjet-föld...	1 "
90./ Szovjet-föld...	1 "
91./ Szovjet-föld...	1 "
92./ Szovjet-föld...	1 "
93./ Szovjet-föld...	1 "
94./ Szovjet-föld...	1 "
95./ Szovjet-föld...	1 "
96./ Szovjet-föld...	1 "
97./ Szovjet-föld...	1 "
98./ Szovjet-föld...	1 "
99./ Szovjet-föld...	1 "
100./ Szovjet-föld...	1 "
101./ Szovjet-föld...	1 "
102./ Szovjet-föld...	1 "
103./ Szovjet-föld...	1 "
104./ Szovjet-föld...	1 "
105./ Szovjet-föld...	1 "
106./ Szovjet-föld...	1 "
107./ Szovjet-föld...	1 "
108./ Szovjet-föld...	1 "
109./ Szovjet-föld...	1 "
110./ Szovjet-föld...	1 "
111./ Szovjet-föld...	1 "
112./ Szovjet-föld...	1 "
113./ Szovjet-föld...	1 "

1952. június 3. Szabadság Kultúrotthon – 154 db könyv jegyzéke

76./ Szovjet-föld...	1 drb.
77./ Szovjet-föld...	1 drb.
78./ Szovjet-föld...	1 "
79./ Szovjet-föld...	1 "
80./ Szovjet-föld...	1 "
81./ Szovjet-föld...	1 "
82./ Szovjet-föld...	1 drb.
83./ Szovjet-föld...	1 "
84./ Szovjet-föld...	1 "
85./ Szovjet-föld...	1 "
86./ Szovjet-föld...	1 drb.
87./ Szovjet-föld...	1 "
88./ Szovjet-föld...	1 "
89./ Szovjet-föld...	1 "
90./ Szovjet-föld...	1 "
91./ Szovjet-föld...	1 "
92./ Szovjet-föld...	1 "
93./ Szovjet-föld...	1 "
94./ Szovjet-föld...	1 "
95./ Szovjet-föld...	1 drb.
96./ Szovjet-föld...	1 "
97./ Szovjet-föld...	1 "
98./ Szovjet-föld...	1 "
99./ Szovjet-föld...	1 dr
100./ Szovjet-föld...	1 drb.
101./ Szovjet-föld...	1 drb.
102./ Szovjet-föld...	1 "
103./ Szovjet-föld...	1 "
104./ Szovjet-föld...	1 "
105./ Szovjet-föld...	1 "
106./ Szovjet-föld...	1 "
107./ Szovjet-föld...	1 "
108./ Szovjet-föld...	1 "
109./ Szovjet-föld...	1 "
110./ Szovjet-föld...	1 "
111./ Szovjet-föld...	1 "
112./ Szovjet-föld...	1 "
113./ Szovjet-föld...	1 "

1952. június 3. Szabadság Kultúrotthon – 154 db könyv jegyzéke

nem tudtunk most részletes jelentést adni, de márciustól már ez szerint végezzük.”)

Áprilisban 821 fő olvasót jelentettek le, egy szervezett csoportos olvasást, az ún. Leányszálláson az Asszonyok a békéért című könyvet olvasták 25 fő részvételével. Egy könyvismertetés szerepel a munkanaplóban 63 fő lejelentett résztvevővel, ahol a Földalatti aratás c. könyvet a „Veszprémi Körzeti Könyvtár” tagja mutatta be. Egy könyvkiállítást rendeztek áprilisban, melyet 380-an néztek meg. A legolvasottabb szerzők: Iljin Szezá, Jókai Mór, Mikszáth Kálmán. A május havi munkanapló bejegyzése szerint a könyvtárnak 764 olvasója volt, ebből 80% munkás (előző hónapban még 70% volt, igaz, akkor volt 10% dolgozó paraszt, itt már nincs). A könyvek száma eszerint 3600 db, de ez az egyes kategóriáknál beírt darabszám összegével nem stimmel. Egy könyvismertetést írtak be május hónapra, amely a jelentés szerint a Kuznyeck-i föld című regény bemutatását takarta „Hangos híradón keresztül”. A jelentés szerint a hónap legnépszerűbb könyvei: Kárpáti rapszódia, Új barázdát szánt [az eke], Távol Moszkvától, Nagy összeesküvés.

Talán összefügg a fentebb említett február havi jelentéssel, hogy egy 1951. március 12-i keltezésű levélben a Magyar Bányaiipari Dolgozók Szakszervezete Központ Kultur-Nevelési Osztály vezetője, Bózsa István méltatja a várpalotai könyvtármozgalomban elért eredményeket, és felkéri Leitner Ferenc igazgatót, hogy erről számoljon be.

„A könyvtármozgalom téren Várpalotán jó eredményeket értetek el.

Kérjük, hogy írjal egy cikket, amely kb. 2 gépelt oldal legyen, hogy hogyan értetek el a jó eredményeket, milyen agitációs módszereket alkalmaztatok, hogy tartjátok a könyvtári órákat és hogyan emelkedett fel az olvasók száma. Hogyan fejlesztetek, a könyvtár könyvvállományát milyen százalékarányban vásároljátok a könyveket.

Cikkedben számolj be a hiányos ágról is, melyek még akadályoznak további munkátok sikerébe. A cikket március hó 24.-ig küld[!] fel a kultur-nevelési[!] osztályunkra.

Eltvársi üdvözléssel:

Csák Tibor
pol. munkatárs

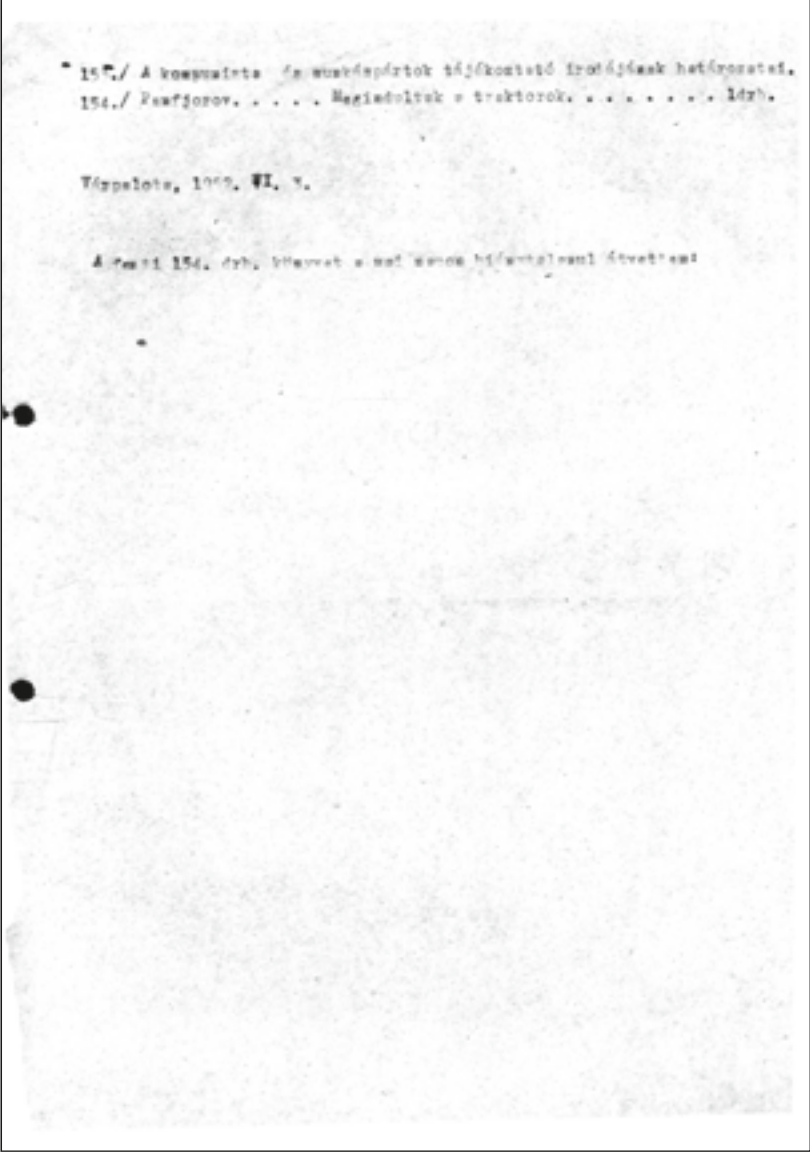
Bózsa István
kult-nev. oszt. vez.”

1951. június 19-én Horváth István könyvtáros és Leitner Ferenc, a kultúrotthon igazgatója átvett 63 db könyvet 935,50 Ft értékben az Állami Könyvkiadó Vállalattól a következő negyedév kultúrkeretének terhére.

A következő várpalotai könyvtári munkát bemutató irat 1951. augusztus 7-én kelt. Ez egy 1951. július havi jelentés az üzemi szakszervezeti könyvtár működéséről. Ekkor a Szabadság Kultúrotthon könyvtárosa a géplakatos végzettségű ifj. Szilveszter Sándor volt, aki könyvtárosi tanfolyamra nem járt, politikai képzettséggel sem rendelkezett. Mellette 4 „aktíva” segítette a munkát. A központi könyvtár mellett 3 műhelykönyvtárról számoltak be. Összes könyvállományként 3.000 kötetet jelentettek be, melyből 300 kötet volt a három műhelykönyvtárban. A könyvállomány lejelentett megoszlása elég bizarr: az ismeretterjesztő irodalom 300 db politikai és 300 db egyéb kötetből állt, a szépirodalom pedig 300 db magyar könyv mellett 1.850 db szovjet és 250 db egyéb könyvet tartalmazott. Az összes olvasó ekkor 770 fő volt, ebből a központi könyvtárban 650 fő. (A gyanúsán kerek végű számokból arra következtethetünk, hogy ezek nem tényleges adatok, inkább becslések lehetnek.)

1952. január 8-án a Bányaiipari Dolgozók Szakszervezete Központ Kultur-Nevelési Osztály részéről Üveges Tihamér könyvtárfelelős és Csák Tibor osztályvezető-helyettes értesíti a várpalotai „könyvtárfelelős elvtársat”, hogy a Pártközpont ingyen ad brosúrákat az üzemi könyvtáraknak. A felsorolt címek: *„Rákosi elvtárs beszédei, Természettudományos füzetek, Szovjetunió tapasztalatainak leírása, stb.”* „Az ügy fontosságára való tekintettel” 14-ig expressz levélben szükséges megírni az igényelt mennyiséget.

1952. január 21-én „Leitner Ferenc kultur igazgató” aláírással (bal oldalon felül Bányaiipari Dolgozók Szakszervezete Várpalotai Csoportja név feltüntetésével) Dr. Telenyi Jenőnek Budapestre címezve megy egy levél, melyben arról tájékoztat, hogy az 1951-ben Krauz Istvántól átvett 8.276 Ft értékű bizományos könyveket a könyvtári szekrényben tárolták, és ott annyira összekeveredtek a többi könyvvel, hogy lehetetlen

1952. június 3. Szabadság Kultúrotthon – 154 db könyv jegyzéke

1952. június 4. – Varga Béla levele

őket szétválasztani. Ezért a havonta engedélyezett 3.000 Ft vállalati jóléti keretből a következő részletek szerint kíván eleget tenni kötelességüknek: január 22-én: 3.972 Ft 60 f inkasszóval, februárban 3.000 Ft, márciusban a maradék összeg.

Az első meglévő szöveges könyvtári jelentés 1952. januárját mutatja be. Ihász Ilona jelzi, hogy 15-én vette át a könyvtár vezetését.

A politika jelenlétét a könyvtárban jól mutatja Ihász Ilona 1952. január havi jelentésének szövege, amely érezhetően az ifjúság hevületével és a neofita elköteleződés elragadtatásával íródott. A Fényes Szelek nemzedéke ez, amely „minden ellenséges uszítással szemben” azon volt, hogy „a kultúrradalmat a győzelem tetőfokára emelje”.⁸³

„Szabadság Kultúrotthona VÁRPALOTA

JANUÁR HAVI KÖNYVTÁRI JELENTÉS

15-én vettem át a könyvtár vezetését. Azóta a könyvtármunka terén némi lendület mutatkozott. A központi könyvtárban az olvasók száma 190 főről 240 főre emelkedett. A D.I.S.z. könyvtárban 70-98-ra. Az üzemi könyvtáros szépen halad a munkában. Igaz, hogy az olvasók száma nála még csak 60 fő, de ez azzal magyarázható, hogy az olvasók nem tudták a pontos nyitási időt.

Egy könyv olvasási ideje két hét és egy olvasó három könyvet vihet ki egyszerre. Ezzel szemben nem kevés számban van olyan olvasónk, aki egy héten kétszer cserél könyvet. Legismertebb és kedveltebb könyveink a Különös házasság. Reménység lovagja, Aranycsillag lovagja, Tizenkilencen, Egy igaz ember, Az új ember kovács, és a Szent Iván éji álom. Gyermekről a tizenöt éves kapitány, Ahogy én tanultam, Repülő leszek és a Fizikai kísérletek.

26-án ankétot rendeztünk a Donyeci bányászok, című könyvből. Az előadó Falus Róbert volt. sajnos az előadáson igen kevés olvasónk jelent meg. Ezt egyelőre nem tudjuk mivel magyarázni. Ugyan csak könyvkiállítás is volt két esetben. Nem feledkezzünk[!] meg azonban a fiók könyvtárak-

⁸³ Lásd a mellékelt dokumentumot.

ról[!] sem. Eddig már hét fiók könyvtárunk működik és a februári hó folyamán hárommal növeljük ezeknek a számát. Az inkámi legényszállón négy fiók van. Az egyes számú fiókban igen gyenge munka folytott. Már első látogatásunkkor megmutatkozott az ellenség szava, mert olyan kijelentéseket tettek, hogy minek nekik a könyv, és nem kell őket[!] agitálni mert ők örülnek, ha munka után elfekhetnek. Többszöri látogatás[!] folyamán megmagyaráztuk nekik, hogy minek nekik a könyvtár és, hogy miért kapták ők ezt. és ők mivel tartoznak ezért pártunk és kormányzatunknak. Ők lassan és nehezen megértették és bizonyára gondolkoztak is rajta, mert pár nap múlva felkeresett a könyvtáros és elkérte a Donyeci bányászok című könyvet, amit kevés idővel előbb nem fogadott el. A második számú könyvtárban egy-hangu[!] munka folyik. Olvasnak ugyan de kevesen. A harmadik számú könyvtárban kifogástalan munka folyik a könyvtár terén. itt meglátszik a könyvtáros jó munkája. Ebben a szobában olvasták el legelőször a Donyeci bányászok című könyvet és megkértek, hogy a könyv hosszabb időre náluk maradhasson, mert a szoba minden dolgozója szeretné elolvasni. Ugyancsak a 4 könyvtáros közül az ankéton ő jelent meg egyedül sőt még egy aktívát is hozott magával. A 4. számú könyvtárban szintén némi javulás mutatkozik. A dolgozók még félnek a könyvektől és ez azzal magyarázható, hogy dolgozók 9 faluról valók és még nem tudnak élni a szabadsággal és nem merik élvezni az Alkotmányunk által biztosított jogukat. A D.I.Sz könyvtárban kissé elhanyagolta a könyvkiadás idejét a könyvtáros. Gyengessége[!] részben hanyagságunk miatt megvonták az ifjúság egy részétől[!] a könyvet, mert a termet más rendezvényre használták. Most már ott is javulás mutatkozik. A többi fiókkal ellentétben a Cserikönyvtárban[!] megállt a munka. A könyvtárost még a kultúrfelelős sem ismeri és így fel van függesztve a könyvtár sorsa. A februári hónapban pedig D.I.Sz. szállon női szállon és a brembergi szállon fogunk könyvtári fiókot nyitani és ez ellenség szavára mely az első számú fiók-könyvtárban megmutatkozott, még fokozottabb jó munkával felemlünk. És minden ellenséges uszi-

1952. június 12. – Varga Béla körlevele

1952. augusztus 6. - Gaschler Rezső levele a „Városi Könyvtár vezetőjének” – jelentés sürgetése

tásokkal szemben azon leszünk, hogy a kultúrforradalmat a győzelem tetőfokára emeljük.
Ihász Ilona Leitner Ferenc
könyvtáros kult. ig.
[Pecsétek:]
M.B.D.SZ. KÖNYVTÁRA SZABADSÁG KULTUROTTHON VÁRPALOTA”

A levelezés következő dokumentuma szerint 1952. február 23-án⁸⁴ a DISZ könyvtárosa, Karpf Tibor(?) átvett Izsótól⁸⁵ 154 db könyvet, 1952. február 25-én a brenbergi[!] fiókkönyvtárosa, Harka Dezső 155 db könyvet.
A Szabadság kultúrotthon levelezésében az első nyom, hogy **városi könyvtárként** leveleztek velük, a Népkönyvtári Központ hivatalvezetőjének(!), Sallai Istvánnak az 1952. március 15-én keltezett levele, amelyben egyrészt arról tájékoztat, hogy a „Magyar-Szovjet barátsági hónap keretében országszerte ezekben a napokban ünneplik meg a Szovjet Könyv Ünnepi Hetét”, másrészt csatoltan küld az ünnepeléshez útmutatót és beszédvázlatot.⁸⁶

„Szabadság Kultúrotthona Várpalota

MÁRCIUS HAVI KÖNYVTÁRI JELENTÉS

Március hónapban a könyvtár munka változatos. Könyvtárunk olvasóinak száma egyre emelkedik. Olvasóink száma a fiókkönyvtárakkal együtt 570 fő. Ezt elősegítette a könyvismertetés melyet a márciusi hónapban 4 alkalommal rendeztünk a következő sorrendben 4.-én könyvkiállítás Gogoly[!] műveiből, 7.én[!] ankét Rákosi elvtárs életéből 8.-án kiállítás főleg Rákosi elvtárs műveiből. 27 kiállítás Szovjet irodalmi művekből [sic!]. Könyvismertető előadásunkon melyet a bánya-szállon[!] rendeztünk 15 fő vett részt. Nem kielégítő, de szép eredmény, annál inkább is, mivel a szállonlakó[!] lányok nem igen kedvelik az ismeretterjesztő előadásokat, olvasni még kevésbé

⁸⁴ Karpf aláírása alatt viszont „l. 27.” szerepel időpontként.

⁸⁵ Izsó Józseftől, a kultúrotthon politikai munkatársától

⁸⁶ Sallai István levele, 1952. március 15. A Jó Szerencsét Művelődési Központ – Könyvtár levelezése. KGYVK kézirat-tára

szeretnek. Ennek oka, hogy a könyvtáros maga is keveset foglalkozik a könyvekkel és így nem tudja megszerettetni[!] másokkal sem. A DISZ és a brembergi szállokon[!] szép eredmények mutatkoznak. A könyvszekrényük a hónap legnagyobb részében majdnem üresen áll. Azonban többször panaszkodnak a szépirodalmi könyv hiányosságáról. 28-án brembergi szállóból a könyvtáros elköltözött, remélem a helyettes is megfogja[!] állni a helyét. Az inkámi szállokon[!] a változatosság[!] csak a könyvtárosok sűrű leváltásán tapasztalható. Az inkámi szállon[!] lakó dolgozók legnagyobb része nálunk olvas, mivel nálunk jobban megtalálja az igényeinek megfelelő könyveket. A DISZ könyvtárban állt a munka mivel a honvédség elfoglalta az egész székházat.

Az újabban vásárolt 500 drv.[!] könyvről katalógust és könyvkártyát készítettünk és ezzel elkezdtük a könyvek katalogizálását. A fiókkönyvtárosokat minden héten kétszer látogatjuk, segítünk a könyvtárosoknak. A Magyar-Szovjet barátsági hónap ideje alatt igyekeztünk a dolgozók kezébe minél több Szovjet könyvet adni és ez elég jól sikerült. Kiadott könyveinket 80%-a Szovjet mű volt. Rákosi elvtárs születésnapján egyetlen Rákosi mű sem volt a szekrényben. A hónap legkedveltebb könyvei Csapájev, Földalatti aratás, Rákosi-per, Tizenhat évfegyházban, Életem, Tizenkilencen, Fekete gyémántok, Egy igaz ember, és az Acélt megedzik.

VÁRPALOTA, 1952. április 3. SZABADSÁG! [aláírások:] Leitner Ferenc, Ihász Ilona könyvtáros [Pecsétek:] SZABADSÁG KULTÚROTTHON VÁRPALOTA, M.B.D.SZ. KÖNYVTÁRA”

Sallai István hivatalvezető a „Városi Könyvtár Vezetőjének” címzett, 1952. április 7-én keltezett levelében sürgeti a könyvtár március havi jelentését és egy igazolást kér, hogy miért nem küldte meg időben. Az erre született válaszlevél 1952. április 8-án kelt, amelyben Ihász Ilona könyvtáros a következőket közli:

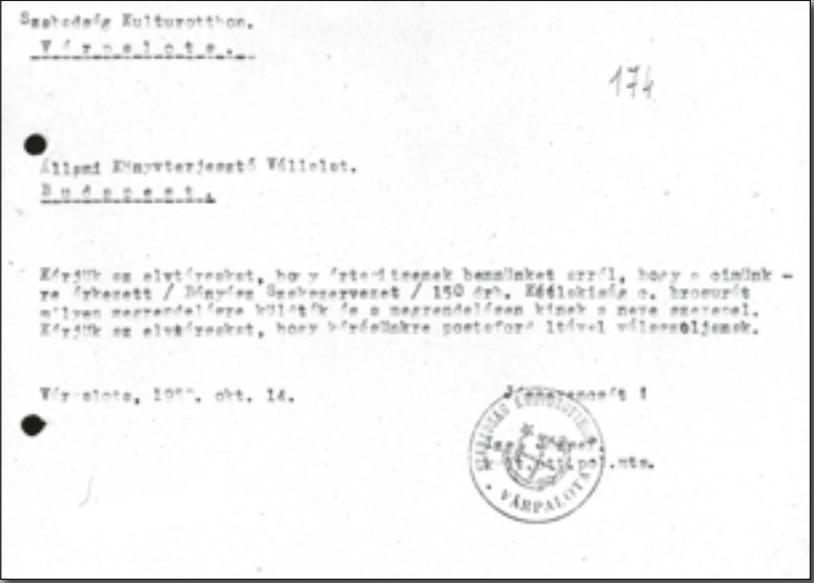
„Szabadság Kultúrotthona
VÁRPALOTA
T. NÉPKÖNYVTÁRI KÖZPONT

1952. augusztus 11. – Július havi könyvtári jelentés

1952. szeptember 29. – Varga Béla levele – Zolnai Vilmos: Várpalota c. könyv, a ládákat kéri vissza

1952. október 14. – Ki rendelte meg a Kétkakiság c. brosurát? – Izsó József politikai munkatársa levele

Levelünkre válaszolva közöljük, hogy a mi könyvtárunk nem városi, hanem üzemi könyvtár. Még nincs tudomásunk róla, hogy Várpalotán városi könyvtár is van. Könyvállományunk még üzemi könyvtárhoz is kevés nem, hogy városi könyvtárnak megfeleljen. [Félkövré kiemelés tőlem! – BL] Azonban ha könyvtárunk városi könyvtár néven szerepel, akkor kérjük a Népkönyvtári Központját, hogy számunkra a megfelelő támogatásról is szíveskedjenek gondoskodni, mert könyvtárunk ez ideig semmi féle támogatást nem kapott. Ha könyvtárunkat ezek után is városi könyvtárnak minősítik, kérjük, szíveskedjenek tudomásunkra adni és akkor már felszólítás nélkül is fogjuk tudni, hogy mi a kötelességünk, és ezután minden hónap elsejére be fogjuk küldeni a havi jelentést.

Várpalota, 1952. április 8.
Eltvársi Üdvözléssel: Ihász Ilona könyvtáros
[Pecsét:] MBDSZ ÜZEMI KÖNYVTÁRA”

Nem tudjuk, hogy a levélváltás milyen összefüggésben van azzal a fejleménnyel, ami Leitner Ferenc dolgozatának eseménynaptára szerint 1952. április 16-án következett be: „Városi Könyvtár létesült a Szabadság Kultúrotthonban. A veszprémi Körzeti Könyvtár 500 db könyvet adott a várpalotai Népkönyvtár részére.”⁸⁷ Ezt az átadást alátámasztja a Szabadság Kultúrotthon könyvtári vonatkozású levelei között megtalálható két jegyzék. Az egyik „A VÁRPALOTAI Népkönyvtár részére szállított könyvek jegyzéke” címet viseli, amely valóban 500 tételből áll. Ebből 309 tétel szépirodalom, a maradék ismeretterjesztő és ideológiai mű. A másik egy „Varga Béla Körzeti Könyvtár vezető” által aláírt átadási nyilatkozat „A Veszprémi Körzeti Könyvtárból a Várpalotai városi könyvtár részére küldött folyóiratok jegyzéke” szintén 1952. április 16-i keltezésű. Ezen a listán 18 féle, összesen 95 db „folyóirat” került felsorolásra. Majd egy 1952. április 18-i keltezéssel és „Varga Béla könyvtáros” aláírással kiadott, a várpalotai „Kultúrotthon Igazgató” számára címzett levél szintén arról tanúskodik, hogy a Veszprémi Körzeti Könyvtár „a várpalotai népkönyvtár részére leküldött 500 kötet

87 Leitner Ferenc: im., Eseménynaptár, p. 3.

könyvet” valamint „95 drb. brosurát”, továbbá „a könyvek katalógusát /szürke kartonok/ már a könyvtári rend szerint összerakva küldtem ki [ti. Varga Béla – B. L.]”

A kor hangulatát jól érzékelteti az a levél, amelyet a Veszprémi Végrehajtó Bizottság Népművelési Osztályától kapott a kultúrotthon.

„Megyei Tanács VB. XIII. Népművelési Osztálya Veszprém, Puskin-tér 5. Tel: 450. Postafiók; 71 Veszprém, 1952. április 11.

Várpalota kultúrotthon igazgatójának.

Várpalota kultúrotthonban f. hó 27-én darwin halálának évfordulóján ország-h István tanár központi előadót kértük fel. Nevezett előadó részére, kérem, szálláshelyről gondoskodni szíveskedjék. Az előadás közönség sikere érdekében felragasztok készítését is szükségesnek tartjuk, ezen felül a tudatosítás minden eszközével biztosítsa az előadás színvonalát /mozihirdetés, iskolásgyerekek, meghívó stb./

Éberem figyelje az ellenség megnyilvánulását az előadás előkészítésével és az előadással szemben, azt hárítsa el. Az előadás előkészítéséről jelentést kérek, úgy hogy az beérkezze legalább két nappal az előadás megtartása előtt. A mellékelt ellenőri jelentést az előadás után kitöltve küldje vissza.

Eltársi üdvözzettel:

Zsuppán Mária s.k.”

„Szabadság Kultúrotthona

VÁRPALOTA

ÁPRILIS HAVI KÖNYVTÁRI JELENTÉS

Könyvtárunkban az áprilisi hónap folyamán elég gyenge munka folyt. Annak ellenére, hogy az új olvasók száma egyre emelkedik az olvasott könyvek száma jóval kevesebb, mint a múlt hónapban. Ennek oka legnagyobb részben az, hogy a hónapban a legtöbb ünnep ezekre a hónapokra esett. Így azonban a könyvek 85 százalékát felnőtt dolgozók olvassák. Ellenben az is lehet, hogy könyvtárunk nem fejtett ki megfelelő propagandát a könyvtármunka terén. Olvasóink száma 620 fő. Olvasott könyvek száma 560. Könyvtárunk ápr. 22. egy könyvismertető előadást, azaz ankétet

1952. október 31.– Könyvtár bővítése kétezer könyvvel

1952. november 18. – Könyvkiállítás rendezése a Békekongresszus alkalmából – Horváth Géza, Megyei könyvtár vezető

1952. december 3. – Ilász Ilona levele – a Körszeti Könyvtár által felajánlott kétezer könyvre szükség van

1952. március 15. – Sallai István a városi könyvtárnak címzett levele

rendezett a „Különös Házasság” című Mikszáth regényből. Az előadást egy író, Révész Tibor elvtárs tartotta. Aki kizárólag erre a célra utazott Várpalotára. [sic!] Az előadáson részt vett 300 fő. Ezek közül kb. 50.[!] diák. 300 főből 10 hozzászólás derült ki. Az értékes hozzászólásokat még alátámasztotta két nyolcadikos utórő[!] pajtás hozzászólása, kik értelmesen és világosan feltárták a hallgatók előtt a krelikáris[!] reakció aljasságát. Az előadás kezdete előtt egy órával könyvkiállítást nyitottunk, ami az előadás végéig tartott. Az áprilisi hónapban 3 könyvkiállítást rendeztük, amely minden alkalommal népes látogatásnak[!] örvendett.

A fiókkönyvtárakkal általában elég sok baj van. A legnagyobb az, hogy az agitációs és propagandista munkák nem találhatnak visszhangra. Várpalotán 7 munkásszálló van és minden szállon[!] van könyvtár. A könyvtáros a szálló lakóiból kerül ki. Azonban a dolgozók állandóan változtatják helyüket és így ez esetben a könyvtáros is átköltözik egy másik szállóra. Így tehát arra a szállóra egy másik könyvtárost kell állítani.

Azonban nehéz megfelelő dolgozót erre a funkció betöltésére találni [sic!]. Ennek oka az, hogy a bányától eltávozott dolgozók legtöbbször a könyvet is magukkal viszik és az így eltűnt könyv már nem szokott előkerülni. A nehézségek ellenére is minden erőnkkel azon leszünk, hogy a hibákat kijavítsák és a dolgozókhoz még közelebb vigyük a könyvet és könyvkultúránk terjesztésével a kultúrforradalmat a győzelem tetőfokára vigyük.

Várpalota, 1952. május 5. SZABADSÁG!

Ilász Ilona könyvtáros”

1952. május 19-én Varga Béla Körszeti Könyvtár vezető Ilász Ilona népkönyvtárosnak címezve értesítést küld, hogy a Vájár olvasmányai c. broszurából 30 db-ot küld, és kéri, hogy „ossza szét kultúrotthon könyvtára és a brigádszállás könyvtárak között és propagálásokat eszközöljön[!]”

1952. május 28-án Varga Béla Körszeti Könyvtár vezető a körszei népkönyvtár vezetőjének címezve egy zavaros értelmű levélben utasít, hogy június 1-jén könyvkiállítást kell szervezni az ország-szerte rendezett béketalálkozó-kapcsán, mert „la/ békéért folyó harc egyik fontos fegyvere a könyv. A

könyvell[!] tudatosítjuk dolgozóink között a béke-harc fontosságát.” A levél végén ott az elmaradhatatlan jelentéskérés: az utasítás szerint a májusi beszámoló részeként kell majd megírni, hogy mi történt Várpalotán az országos akció kapcsán.

1952. június 3-án Varga Béla Körzeti könyvtáros *Iház Ilona népkönyvtárosnak* címezve kéri, hogy a Körzeti Könyvtárból kiküldött 500 kötet könyv elismervényét, a kiküldött jegyzék egyik példányát aláírva postafordultával küldje vissza.

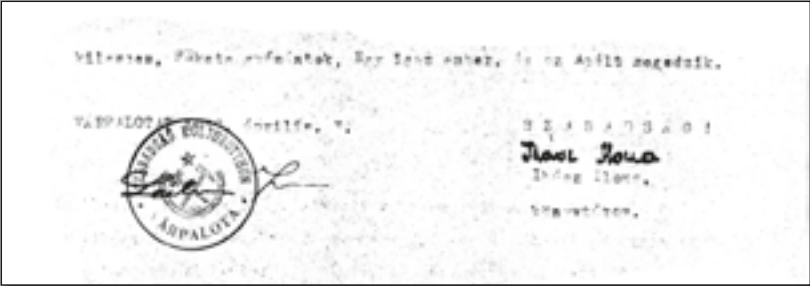
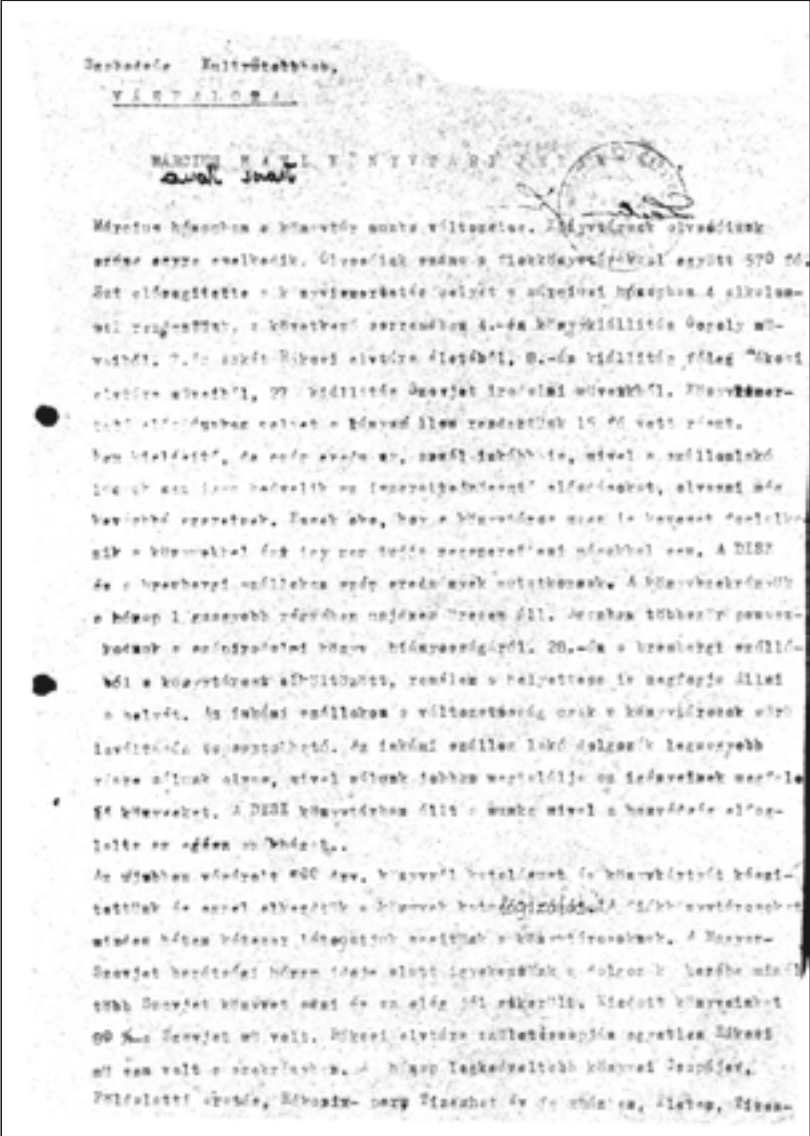
1952. június 4-én Varga Béla Körzeti könyvtáros a kultúrotthon igazgatójának címezve kéri, hogy „a könyvankétre kiküldött Mikszáth: Különös házasság c. könyveket sendjék össze és küldjék be a Körzeti Könyvtárnak.”

1952. június 12-én Varga Béla Körzeti Könyvtár vezető „Népkönyvtárak nyári munkája” tárgyú levelében megállapítja, hogy „a tavaszi és nyári munkák beálltával több népkönyvtárunk munkája visszaesett, vagy teljesen leállt.” Ezt helytelenítve módszertani tanácsokat ad, hogy milyen módszerekkel „vegyék fel a harcot”.

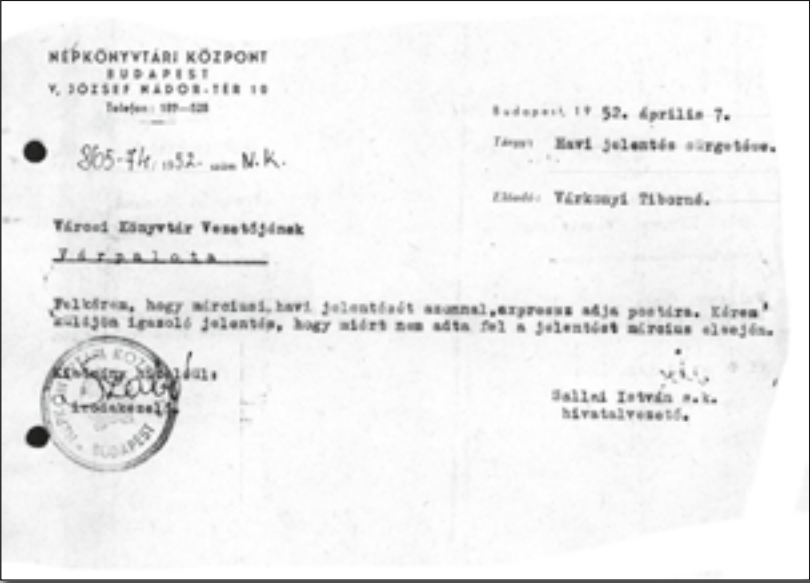
1952. augusztus 6-án Gaschler Rezső, a Népkönyvtári Központ hivatalvezető-helyettese a „Városi Könyvtár vezetője” számára küldött levelet, melyben jelzi, hogy „[a] havijelentés feladásának határideje minden hó elseje. Ennek ellenére a jelentését a mai napig nem kaptam meg. Kérem, a jelentését expressz adja postára a késés igazolásával együtt.”

A levél hatására 1952. augusztus 11-i keltezésel Szabadság Kultúrotthon fejléccel MBDSZ ÜZEMI KÖNYVTÁRA Várpalota pecséttel elkészítette a jelentését Iház Ilona könyvtáros. A feljegyzés elég kevés konkrétumot tartalmaz. Megtudjuk, hogy július 9-én Katona Klára „instruktor” nyújtott segítséget a könyvtári munka jobb végzéséhez. **Ezt az első ismert könyvtári „szakfelügyeletnek” tekinthetjük Várpalotán.** Júliusban kétszer cseréltek az állandó könyvkiállítás anyagát, július 29-én Nagy Sándor⁸⁸ Sztálin-díjas író mutatta be

88 1949-ben A kis király hídja című elbeszéléiséért Kossuth-díjban részesült, 1952-ben pedig a Megbékélés című történetéért Sztálin-díjat kapott. (Nagy Sándor szócikk. A magyar irodalom története. Elektronikus változat: <http://mek.niif.hu/02200/02227/html/03/644.html>) Sztálin-díjat rajta kívül csak egy magyar, Aczél Tamás kapott.

1952. április 3. – Március havi jelentés

1952. április 7. – Sallai István hivatalvezető a „Városi Könyvtár Vezetőjének”

1952. április 7. – Varga Béla – Mikszáth könyvek

Megbékélés című elbeszélését. Résztevők száma: 30 fő.

„A munkásszállókon ... a dolgozók többsége a nyári időkben veszi ki a szabadságát és üdülőekben szórakozik. És szabad idejében inkább a sportkörök munkájában kapcsolódik, vagy kirándulni megy a közeli hegyekbe. A női szállón ismét könyvtárost cseréltünk. A munkásszállók közül az egyetlen a női szálló ahol lendület mutatkozik. Ennek az oka a nők részére biztosított új női szálló, melyben barátságos és vonzó társalgó áll a nők részére.”

A hónap keresett könyvei: Egri csillagok, Az Artamonovok, A vasváros, A Vaspata, Moszkvai úttörők, Új Zrinyiász, Ezt láttam Amerikában, Washingtoni történet, Spartacus, Párizsi Notre-Dame, Magány, Maruszja, Az aratás, Próbatétel, Karenina Anna.

1952. augusztus 8-án A FSZEK-ből dr. Katona Klára a „Jó Szerencse”[!] Kultúrotthon[!] szakszervezeti könyvtárosának írja, hogy a Népművelési Miniszter rendelete alapján szeptember 1-jéig el kell végezni a leltározást.

1952. augusztus 12-én Varga Béla Körzeti Könyvtár vezető[!] a Községi Népkönyvtár vezetőjének címezve kéri, hogy az augusztus 20-i ünnepségre készüljenek könyvkiállítással. „Ahol egész napos lesz az ünnepség és megoldása lehetséges létesítsenek kisebb olvasó parkot. Pár asztalnál egy hűvösebb helyen kölcsönözzenek könyvet. [...] Értesítem, hogy a Körzeti Könyvtár a kiállítások nagyrészt ellenőrzi. [...] Jelmondatok: „A könyv fegyver a dolgozók kezében”, „Magyar népköztársaságban minden hatalom a dolgozó népé”, „Alkotmányunk biztosítja minden dolgozónak művelődéshez való jogát.”

1952. augusztus 18-án a Megyei Tanács V. B. Népművelési Osztálya nevében Ács László a „Községi Tanács V.B. Elnökének”, „Üzemi Szakszervezetek Titkárának”, „Szakszervezeti üdülők vezetőjének” címezve a „Magyar népköztársaság Minisztertanácsának 1952. május 6-án megjelent 2.043/13/1952. számú rendeletének[!]” 8. pontjára hivatkozva „A Körzeti Könyvtár által alapított községi Népkönyvtárak augusztus 31-ig a könyvtár állományának ellenőrzése érdekében a leltárok másolatát be kell küldeni a Körzeti Könyvtárhoz.”

1952. augusztus 27-én Varga Béla *Körzeti Könyvtár vezető*[!] a Községi Népkönyvtár vezető-jének címezve határozott hangú levélben értesíti, hogy „ez évben szeptember 6-14-ig szervezzük meg az évenkénti szokásos könyvnapokat. Külön kiemeli, hogy „*al*zokban a községekben ahol bánya van vagy községi lakosság közül többen átjár-nak dolgozni a bányába szeptember 7-i kiállítást bányászvonatkozású könyvekből rendezzék meg. A kiállítás bányászvonatkozású kiállítással a jegyzéket mellékeljük.” Az Ács László osztályvezető által írt levélre is hivatkozva tájékoztat, hogy a könyvleltárt el kell készíteni folyó hó végéig, továbbá jelzi, hogy „a bejelentéshez szükséges nyomtatványokat e hó 22-én kiküldtük a községi Tanácsok V.B. Elnökeinek a nyomtatványok szeptember 15-ig visz-szaérkezéséért az Elvtársat is felelőssé tesszük. Keresse fel a Községi Tanács Elnökét és beszéljék meg a nyomtatvány kitöltését.”

1952. szeptember 3-i keltezéssel készült el az 1952. augusztus havi könyvtári jelentés.

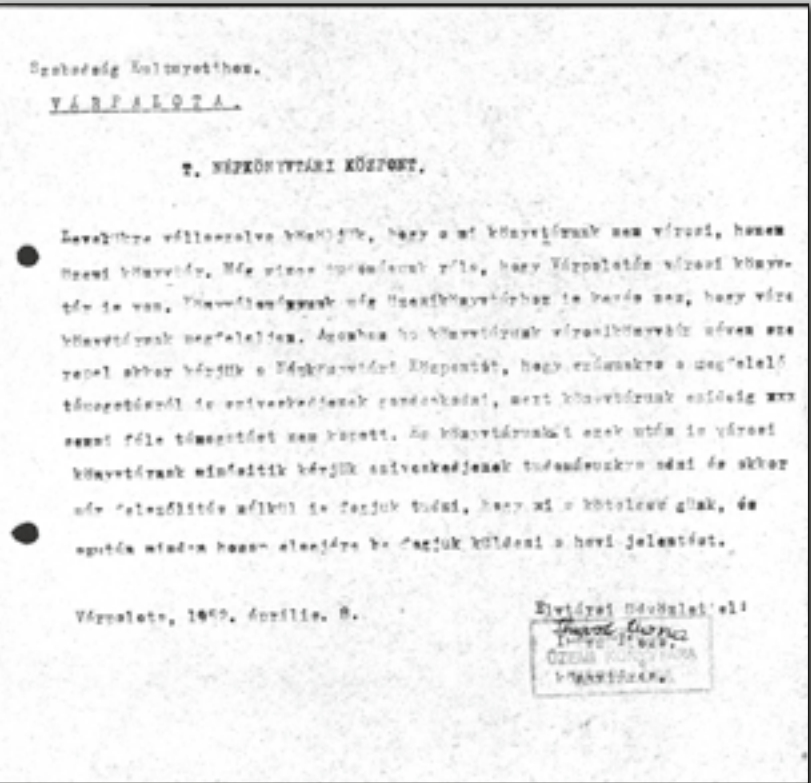
**„Szabadság Kultúrotthon
Várpalota**

Augusztus havi könyvtárjelentés

Könyvtárunkban aug. hónapban hatalmas munka folyt. A hónap elején értesítést kaptunk a leltározásról. Ezért vissza fogtam a saját könyveinket csak a Körzeti Könyvtár tulajdonát képező könyvekből adtam ki. Miután megtudtam Varga elvtárstól, hogy azokat a könyveket is bekell[!] venni a mi leltárunkban így lezártam a könyvkölcsönzést. Aug. 20-ra az állandó kiállítást frissítet-tük és az ifjúsági ankétot rendeztük.

Az ankét Gárdonyi: Egri csillagok c. könyvéből tartotta Nyakas elvtárs.

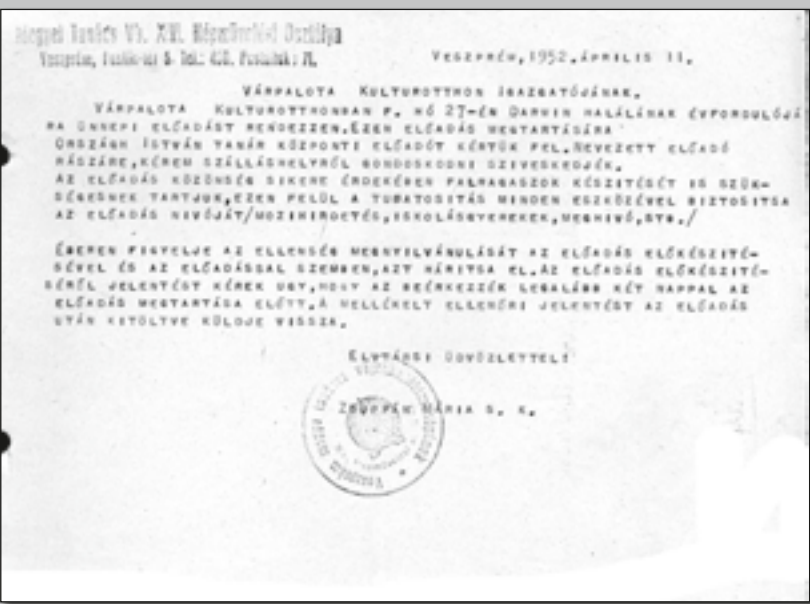
Az ankéten résztvett 50 diák. Nagy élvezet el hallgatták és a fiúk akkor márt[!] legtöbbet olvas-ták, maguk is élvezettel mesélték el egyes részle-teit. Mikor az ankét véget ér a gyerekek megkérték Nyakas elvtársat, hogy meséljen nekik a Veszprémi várról. Nyakas elvtárs táblán rajzzal egészítette ki magyarázatát. A gyerekek még a várpalotai vár történetére is kíváncsiak voltak, de mivel Nyakas

1952. április 8. – Ihász Ilona levele, hogy ők nem városi, hanem üzemi könyvtár!

1952. április 15. – Varga Béla – Ankét szervezése Révész Tibornak. „...szervezzék meg a hozzászólásokat is!”

1952. április 11. Zsuppán Mária levele – Darwin halálának évfordulója

elvtárs sem ismerte a várat, így nem tudott róla beszélni. Az előadás alatt bőven ismertette az Eger várnál lefolyt harcokat. Augusztusban minden időt a leltározással töltöttünk el. Minden más munka szünetelt.

Bányásznapra az állandó könyvkiállításunkat teljesen bányász tartalmú könyvekre cseréljék át. Azonkívül az állami könyvterjesztővel karöltve a könyvhét több könyvkiállítást, kölcsönzést és vétel fogunk tartani.

Várpalota, 1952. szept. 3. Ihász Ilona”

1952. szeptember 19-én Bózsa István kult. nev. o. v. (vagyis a kulturális nevelési osztály vezetője) írja Ihász Ilona „könyvtáros elvtársnőnek”, hogy „*al*z augusztus havi könyvtárjelentést megkaptuk, amelyben közli, hogy egész hónapban leltározást tartottak és így csak az ‘Egri csillagok’ című könyvből rendeztek könyvankétot, amelyen részt vett 50 fő. Kérjük, hogy ezen túlmenően közölje azt is, hogy készültek az Ünnepi Könyvhétre és az hogy zajlott le. Az ünnepi könyvhét ideje alatt, hány könyvet kölcsönöztek ki, hány könyvet vásároltak a dolgozók és milyen volt az érdeklődés a könyvek iránt. Ezenkívül szeretnénk, ha a jelentés a jövőben foglalkozna a többi üzemek könyvtármunkájával is.”

1952. szeptember 29-én Varga Béla, Megyei Könyvtár vezető[!] értesíti a Kultúrotthon igazgató-ját, hogy 20 db Zolnai Vilmos: Várpalota c. könyvet küldött a már megbeszélte ankétához, amelynek megtartására magát a szerzőt kérte fel. A könyveket az olvasók és főképp a város régi lakói között kéri kiosztani. Továbbá kéri vissza a régi ankétek megtartására küldött könyveket, valamint a megyei könyvtár két ládáját, amit „már vagy 5-ször megígért a könyvtáros.” A levélből kiderül, hogy ekkor már biztosan függetlenített – ma úgy fejez-nénk ki: fő állású – könyvtáros van a kultúrotthon-ban.

1952. október 10-én Arany János halálának 70. évfordulója alkalmából – mellékelte útmutató alap-ján – könyvkiállítás megrendezésére kéri fel a „könyvtárvezető elvtársat” a Népkönyvtári Központ helyettes hivatalvezetője, Gaschler Rezső, hozzátéve, hogy az eredményekről jelentést küld-jön a központba.

1952. október 14-én egy vészjósló hangulatú levél megy az Állami Könyvterjesztő Vállalatnak **Izsó József kult[úr] ott[hon] pol[itikai] m[unka] t[ár]s** aláírással: „Kérjük, az elvtársakat, hogy értesítsenek bennünket arról, hogy a címünkre érkezett /Bányász Szakszervezet/ 150 drb. Kétlakásig c. brosurát milyen megrendelésre küldték és a megrendelésen kinek a neve szerepel. Kérjük, az elvtársakat, hogy kérésünkre postafordultával válaszoljanak.”

A jelenleg rendelkezésre álló adatokból nem tudjuk, hogy mi lehetett az előzménye, és mi a következménye a levélnek.

1952. október 31-én Varga Béla, a Veszprém Megyei Könyvtár vezetője arról értesíti a kultúrotthon igazgatót, hogy „[a] Népművelési Minisztérium a Szot-al[!] megállapodott, hogy a Megyei könyvtár a Várpalotai Bányász kultúrotthon könyvtárát 2.000 kötet könyvvel bővíti. A kiadott anyagot úgy tartjuk nyilván, mint falusi népkönyvtárat.”

1952. november 18-án Horváth Géza, a Veszprém Megyei Könyvtár vezetője felkéri a „Népkönyvtár vezetőjét”, hogy a Békekongresszus alkalmából könyvkiállítást szervezzon, majd az eredményről a havi jelentésben „emlékezzen meg”.

1952. november 19-én Ihász Ilona könyvtáros és Leitner Ferenc kultúrház igazgató – az Állami Könyvterjesztő Vállalatnak, Halom Gyulának címezve a levelet – 4.000 db katalóguskartont, 500 db olvasójegyet és 500 db belépési nyilatkozatot kérnek.

1952. december 3-án írt levelét Ihász Ilona a Szabadság Kultúrotthon könyvtárosaként írja alá, és a Körzeti Könyvtár vezetőjének címezve azt kéri, hogy a megígért 2.000 db könyvet küldjék meg.

Érdekes közjátékot tanúsít az 1952. december 9-én kelt levél, mely Fülöp Gézáénak szól:

„Szabadság Kultúrotthon, VÁRPALOTA
Fülöp Gézáné, NAGYATÁD

Értesítjük az elvtársnőt, hogy amikor a várpalotai légényszálló gondnoki lakásából elköltözött a konyhaszekrényében álló népkönyvtár tulajdonát képező könyveket a mai napig nem adta vissza az illetékes könyvtárosnak. Ez igen komoly eset mér

1952. április 16. – Varga Béla – A városi könyvtárnak küldött könyvek jegyzéke

1952. április 16. – Varga Béla – A városi könyvtárnak küldött könyvek jegyzéke

annál inkább is mivel nem volna szabad 3 drb. könyvnél többet kikölcsönözni és még kevésbé a könyveket hónapokon át kitulajdonítani, mert a könyvtár nem csak egy emberé, hanem minden dolgozóé.

Kérjük az elvtársnőt, hogy a könyveket, postafordultával sürgősen küldje vissza, mert ellenkező esetben az ügyet a bíróságnak átadjuk.

Várpalota, 1952. dec.9.

Ihász Ilona
könyvtáros

Leitner Ferenc
kult.ig.”

A kor elvárásainak megfelelően a Szabadság Kultúrotthon 1953. I. tervnegyedévi könyvtárfejlesztési tervében az szerepel, hogy a keretösszeg 60%-át szépirodalmi, 15%-át ideológiai, 15%-át ismeretterjesztő és 10%-át szakmai művek beszerzésére fogják fordítani. (NB: ekkor még a városi könyvtár szerves része a Kultúrotthonnak!)

Szintén a városi könyvtár gyűjteményével van összefüggésben az 1953. július 28. és augusztus 14. között keletkezett könyvjegyzék, melyen 397 kötet, tételesen felsorolt könyv átadás-átvételét igazolja Papszt Gizella és Varga Béla aláírása. (A gépelés során a számozást elrontották, így 297. tételes szám szerepel az utolsó kötet mellett). A kultúrotthon könyvtári levelezésében fellelhető ebből az időszakból egy 294 kötetnyi könyvet felsoroló 2. számú jegyzék, mely a Körzeti könyvtárak ismeretterjesztő anyagát részletezi. Ezek a könyvek gyaníthatóan szintén a várpalotai városi könyvtár gyűjteményének részét képezték.

1953. augusztus 14-én kelt levélben Papszt Gizellának címezve írja Varga Béla, hogy mint a városi könyvtár vezetőjét kénytelen lesz megbírságotlanni, ha nem küldi vissza Gárdonyi: Egri csillagok és Zolnai Vilmos: Várpalota c. könyveit.

„Üzemi Könyvtár / Papszt Gizella/
Várpalota

Kérem az Elvtársnőt, hogy a Megyei Könyvtártól a várpalotai könyvtár részére anket céljaira kiküldött Gárdonyi: Egri csillagok és Zolnai Vilmos: Várpalota c. könyveket küldje vissza.

A könyvek már lassan egy éve lesz, hogy Várpalotán vannak. Én már több ízben az

Eltársnőnek is megmondtam, hogy a könyveket küldjék vissza, mert semmi indok sincs, hogy ott tartsák, és más könyvtáraktól vonják el azt.

Egy hét múlva a könyvek a Megyei Könyvtárban legyenek, ellenkező esetben az Elvtársnőt, mint a városi Könyvtár vezetőjét a Tanácson keresztül kénytelen leszek megbírságotlatni.

Veszprém, 1953. augusztus 14.

Varga Béla könyvtárvezető h."

A levelezésből úgy tűnik, 1953-ban kiemelt rendezvény volt az októberi ünnepi könyvhét. Az 1953. szeptember 15-én keltezett, Bányai József Dolgozók Szakszervezete kulturális osztályának írt levélben Ilona könyvtáros az októberi ünnepi könyvhét előadóiáról, könyvbemutatóiról levelez, amely egyben arról tanúskodik, hogy a szakszervezet kulturális osztálya központilag koordinálta, irányította a könyvtári ismeretterjesztő előadásokat. Majd az október 23-án kelt jelentésben az ünnepi könyvhétről részletesen beszámoló váraplotai könyvtárosok sikeresnek ítélték meg helyi akciójukat. Jelentésükben 180-200 illetve 380-400 fős látogatottságú ankétokról számoltak be. A közönségnek nem csak a száma, hanem az összetétele (vájártanulók) is árulkodik arról, hogy a rendezvényeken nem önkéntesen, hanem oda-szervezetten vett részt a hallgatóság. Egy helyi pedagógus, Német (vagy Németh?) István aktivitása is szembetűnő a jelentésben. A beszámolóban fontos adat, hogy ekkor tíz fiókkönyvtár volt a városban, és nem kevésbé jelentős, hogy Papsz. Gizella a városi könyvtár vezetőjeként írta alá az iratot.

„Szabadság Kultúrotthon Várpalota

Bányaiipari Dolgozók Szakszervezete Kult.nev.
oszt. vez., Budapest

Az elvtársaktól leküldött tájékoztatót a kult. ig. elvtárstól megkaptam rajtam kívül álló okok miatt a határidőt nem tudtam betartani. A könyvhéten egy könyvismertető előadást és egy ankétet fogunk tartani a következő sorrendben. Okt. 4.-én vas. d.e. 10 órakor ünnepélyes megnyitó és könyvismertető előadás Zsurba: Alexandr Matroszov c. könyvéből. Ismertető után ingyenes filmvetítés

1952. április 16. – Varga Béla – A városi könyvtárnak küldött könyvek jegyzéke

1952. április 16. – Varga Béla – A városi könyvtárnak küldött könyvek jegyzéke

Támadás 6.25-kor c. Okt. 9.-én azaz pénteken
d.u. 6 órakor Hegedűs Géza: Hajnal a tárnák
fölött c. könyvéből ankét, ankét után műsor.

A könyvhiénen nemcsak ez a két előadás lesz, de ezeknek nem kérünk előadót, mert az helyben fogjuk megoldani, de erre a két előadásra feltétlenül kérünk előadót.

Ha a késés miatt nem áll az elvtársak módjában előadókát biztosítani, akkor postafordultával bennünket értesítsenek, hogy mi megfelelő intézkedéseket telessünk.

Várpalota, 1953. szept. 15.

lhász Ilona"

Az Ünnepi könyvhét megrendezéséről szóló
jelentés, melyet Papszt Gizella mint Városi
Könyvtár vezetője írt alá:

**„Szabadság Kultúrotthon Várpalota
ÜZEMI KÖNYVTÁRA.**

Tárgy: Jelentés az ünnepi könyvhét megrendezéséről
178-179-180-181/953

A szokásos ünnepi könyvhét megrendezésére szept. 12-én kaptuk meg az útmutatót. Könyvtárunk azonnal megkezdte a munkát. Elsőnek kidolgoztunk egy tervet a könyvhétre melyet mellékelve meg küldünk. Majd megszer-
veztük a könyvheti bizottságot.

Bizottság tagjai:

Kultúrotthon ig. /Bozsó József/

Népművelési előad. /Gunics Katalin/

Könyvtárosok. /Iház Ilona/ Papszt Gizella/ és /
Bognár Istvánné/

Könyvterjesztő vez. /Supka Kálmánné/

DISZ titkár /Szabó Sándor/

A bizottság tagjai szept. 17-n ültek össze és megbeszéltek a könyvtárosok által kidolgozott tervet s egyhangúan jóváhagyták és megkezdték a munkálatot. Mindenki vállalt valami egyéni munkát is. Amiből következőket valósították meg.

Bozsó: Biztosította a termet. Pestre utazott filmért, mert ez a film nem szerepelt a Mokép műsorában. A kiállításához dekorációs anyagot biztosított drapéria, karton, virágok stb.

Gunics: Elnökölt az ankét és az ismertetőn, megnyitotta a könyvhetet. A város különböző területein könyv-

kiállításához kirakatott biztosított. Kultúrműsört adott az ankét után.

Könyvtárosok közösen dolgoztak: A tervben feltűntetett ismertetőre előadót kértük előbb a Szak.Szerv Közp. kult. oszt-tól miután onnan elutasították, mert nem állt módjukban előadót biztosítani csak az ankét-ra. A másik két ismertetőre a Népműv előadón keresztül helyi pedagógust kértünk fel az ismertetők megtartására, aki aztán el is vállalta és meg is tartotta. Ezután kiadtuk a könyvet az ankét-ra és minden alkalmat megragadva propagáltunk az ankét és az ismertetők időpontját és célját.

Azután plakátokat festettünk melyen feltüntettük az egész könyvheti programot. A plakátokat két héttel a könyvhét előtt kifüggesztettük. S a plakátok szövegét az üzemi, városi és kultúrotthon hangos riadóján naponként hirdette. Mi könyvtárosok pedig kölcsönzéskor mindig a könyvheti programról beszélgettünk az olvasókkal. Elkészítettük a kiállítások anyagát ebben nagy segítséget nyújtott a Műszaki Egyetemi könyvtártól leküldött elvtársnő. Segített teát választani, ahhoz megfelelő könyveket is kiválasztotta a dekorációnál is feltudtuk[!] használni. Segítséget. Az útmutatókból választottunk ki jelmondatokat és azokat aktívák segítségével kemény karton csíkokra írtuk. Október 3-án az 1. számú legforgalmasabb népbolt kirakatában és az 1. számú cukrászda kirakatában könyvkiállítást csináltunk. Okt. 4-én reggel 7 órakor elkészítettük egy kiállítást a kultúrotthon nagy termében ahol d.e. 10 órakor ünnepélyesen megnyitottuk a könyvhetet. Majd megtartottuk Zsurba: Alexandr Matraszov c. könyvből a könyvismertetőt. Ismertetőt Német István helyi pedagógus tartotta. Az ismertető után ingyenesen vetítettük Támadás hathúszonötök című filmet mely Alexandr Matraszov életének egy részét egy hősi halálát mutatta be.

Résztevők száma: 450 személy

Kiállítások témája: 1 számú népbolt. Kiállítás 5 részre tagozódik.

1. /középen/ ideológia. Felirat: A béke erői megdönthetetlenek
2. /jobbról / népi dem. Ismerjük meg népi dem. irodalmát
3. /jobb sarok/ szovjet Szovjet irodalom iskola a mi népünk számára
4. /ballról/[!] új magyar Az író kötelessége a nép elsősoraiban haladjon

1952. április 16. – Varga Béla – A városi könyvtárnak küldött könyvek jegyzéke

1952. április 16. – Varga Béla – A városi könyvtárnak küldött könyvek jegyzéke

5. /ball[!] sarok/ klasszikus Tanuljunk a klassziku-soktól

Agi [olvashatatlan – B. L.] irodalom, 1 Gorkij kép, és egy másik kép, amely ábrázolja, hogy a Szovjet Pionírok meg vitatják a rossz feleletekte .[!] Jelmondat: „Olvass többet barátod segítő társad a könyv” /Gorkij/ Életemben az első örömet az első könyv okozta. Gorkij.

Október 4-én d,e.[!] a meg nyitóra meg rendezett a kiállítás az épülő szoc.-ról szól. Jelm.: „A magyar nép olvasó néppé válik olvasva építi a szocializmus[t]. Hogyan segít a könyvtár olvasmányod kiválasztásában. Jelm.: Mi minden ember[t] művelté akarunk tenni. ...

Okt. 6-án A Vájár Iskolánál nagy szabású könyvkiállítást rendeztünk meg melyet 350 vājārtan tanári és nevelő kar tekintett meg.

Téma 3 részre bomlik:

1. Bányász szak. és szépirod.
2. Népszerű term tud.
3. Ifjúsági irod. /13-17 évig/

Jelmondat: Szeresd a könyvet, tudás forrását!

Pártunk egyik legbiztosabb pillére a bányász!

...

A könyvet ellehet égetni, de a tudás lángja tovább lobog.”

Okt. 7-én Kiállítás és ismertető az üzemben a bányába leszálló dolgozók részére. Kiállítás bányáztéma: Jelm.: Pártunk egyik legbiztosabb pillére a bányász!

Ismertető: Majerova: Bányászballada c. könyből[!] előadó: Mémet[!] István. helyi pe hallgatók száma: 380-400 fő.

Okt. 8. Utolsó előkészületek és simítások az ankéthoz

Okt. 9. d.u. 6 órakor ankét Hegedűs Géza: Hajnal a tárnák fölött c. könyvből /Központi előadó/

Kiállítás bányáztéma: Jelm.: Pártunk egyik legbiztosabb pillére a bányász!

Az ankéton részttevők száma: 180-200 fő. Zöme vājārtan. Hozzászóló 2 személy.

Hogy a vita nem alakulhatott ki, annak az okát abban látjuk, hogy csak 12 db könyv állt rendelkezésre, abból 9 db a vājārtanulók között lett kiosztva. A Tanulók közül kevesen olvasták a könyvet, és aki olvasta nem mert meg szólalni.

A könyvhét leforgása alatt a 10 fiók könyvtár közül 6 fiókkönyvtárba rendeztünk kiállítást a fiók könyvtárosokkal karöltve.

A könyvhéten belül olvasóink száma 150 fővel növekedett és 430 db könyvet kölcsönöztünk ki.

Tapasztalatunk az, hogy az ünnepi könyvhét-
tel elértük a célunkat.

Könyvtárunkban[!] meg nőtt[!] az érdeklődés a könyveink iránt nem kevésbé a szovjet irodalom az ifjúság körében változatlanul a Verne könyvek iránt.

Mi könyvtárosok nem elégszünk meg az elért eredményekkel, hanem mindent meg teszünk annak érdekében, hogy az érdeklődést tovább fokozzuk.

Várpalota, 1953. október 23.

[A könyvtárosok aláírása]

Ihász Ilona, / Bognár Istvánné, / Papszt Gizella s.k.
 Üzemi könyvt vez / Üzemi könyvt hely / Városi
 könyvtár vez.”

A levelezés következő fontos iratai a kultúrotthon október és november havi jelentései a könyvtári munkáról. Ezek a jelentések arról tanúskodnak, hogy ezekben a hónapokban a könyvtárosok a nyilvántartásaikat igyekeztek rendezni. Arról panaszkodnak, hogy nem kapták meg a munkájukhoz szükséges nyomtatványokat, amely hátráltatja őket az olvasók beiratkoztatása során, illetve a könyvek katalogizálásában. (A későbbi városi könyvári feljegyzésekből tudjuk, hogy csak a 1960-as évek elején sikerül ténylegesen rendezni a könyvtári nyilvántartásokat.) A korábbi jelentésekhez képest újszerű, hogy az 1953. november havi beszámolóban hangsúlyosan megjelenik az ifjúsággal való törődés igénye.

„Szabadság Kultúrotthon 186-187-188-189/953.
Várpalota

Jelentés a könyvtár október havi munkájáról

Könyvtárunk munkáján az októberi hónapban némi javulás mutatkozott. Hónap elején 10.-ig az ünnepi könyvhét megrendezésén dolgoztunk, melyről már küldtünk jelentést.

Munkánk eredményét tükrözi könyvtárunk megnövekedett forgalma, és a fokozott érdeklődés

1952. április 16. – Varga Béla – A városi könyvtárnak küldött könyvek jegyzéke

1952. április 16. – Varga Béla – A városi könyvtárnak küldött könyvek jegyzéke

a könyvek iránt. Az októberi[!] hónapban 85 új olvasó iratkozott be és 1781 kötetet kölcsönöztünk + a fiókokon 550 kötetet. Összesen 2327 kötetet. Fiókkönyvtárunkon is javul a munka. A leányszállón és a 3-4-es inkámi szállon[!] leváltottuk a könyvtárosokat és cseréljük[!] a könyveket is. Az Ősi-úti aknánál új fiókot nyitottunk. Szeptember végén a Kossuth-utcai munkásszállón nyitottunk fiókot, ahol a könyvtáros feltűnően jól dolgozik. Ezeken a fiókokon a könyvtárosokat, az újakat is és azokat is akik kezdettől fogva kezelik a könyvtárat, – úgy készítjük elő a feladatok elvégzésére, hogy a könyvtár munkát ne tehernek érezzék és a feladatokat megfelelően tudják elvégezni.

A Brembergi és a DISZ szállon[!] kissé hanyatlik a munka. ezen a legrövidebb időn belül változtatni kell. A Cseri-aknán egyenletes munka folyik. A fiókokat hetenként látogatjuk, segítünk a könyvtárosoknak.

Munkák eredményét mutatja, hogy a Kossuthszállón 23 olvasó 60 kötet könyvet kölcsönzött, az Ősi-úti aknánál 10 olvasó 22 könyvet, a DISZ szállón 27 olvasó 38 könyvet, a Cseri-aknánál 160 ember 280 könyvet. A fiókkönyvtárak összesen 550 kötet könyvet kölcsönöztek.

A hónap elején tervbe vettük könyvtárunk belső helyreállítását, amit nem tudtunk végre hajtani, mert nem kaptunk[!] meg a megfelelő anyagot.

Így például: az új és a még kimaradt könyvek bekatalogizálása, katterezése[!] és könyvkártyával való ellátása, az elkésett olvasók felszólítása mind lehetetlenné vált mert a szeptemberben megrendelt nyomtatványokat többszöri sürgetés ellenére még most sem kaptuk meg.

Így az októberi hónapban a könyvhéten kívül,
a fiókok rendezésével voltunk elfoglalva.

A novemberi hónapban a személyi és törzslapokat fogjuk rendbehozni[!] a pontos statisztika érdekében és legalább két jó aktívát szervezünk, a DISZ és Brembergi, 1-2-es inkámi szállón levő könyvtárak munkáját megjavítjuk. A brembergi-szállón[!] könyveket váltunk, amennyiben anyag áll rendelkezésünkre a múlt hónapba elmaradt munkánkat bepótoljuk, annak érdekében, hogy könyvtáraink végre tudják hajtani a módosított

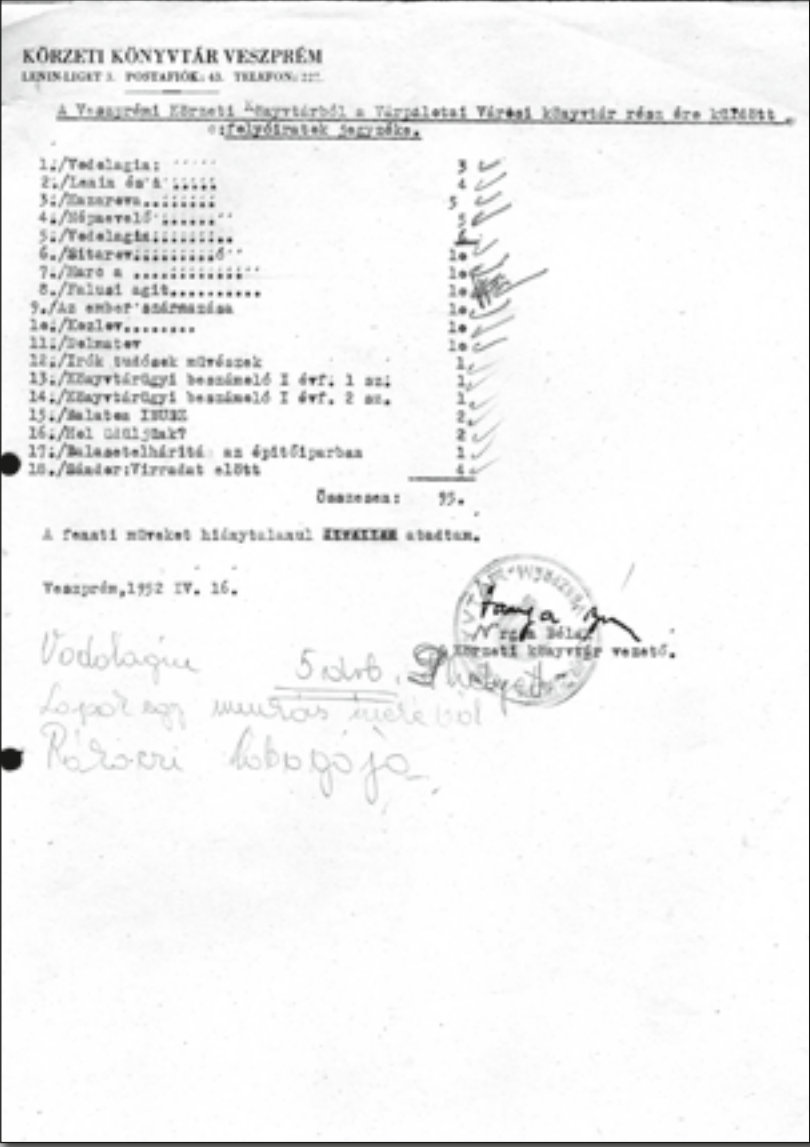
kormányprogram megvalósítása érdekében Pártunk és kormányunk által kitűzött feladatokat. Várpalota, 1953. nov.4. [aláírások] Papszt Gizella lhász Ilona könyvtáros könyvtáros [Pecsét:] M.B.D.SZ. ÜZEMI KÖNYVTÁRA VÁRPALOTA”

„Szabadság Kultúrotthon Várpalota 207/953. Tárgy: November havi jelentés Könyvtárunk tervét nem tudjuk teljesíteni. A megrendelt nyomtatványok még máig sem érkeztek meg, így a hónap végén kénytelenek voltunk Pestről a könyvtárosok boltjából beszerezni. Törzslapot azonban sehol sem kaptunk. Ez nagyban nehezíti munkánkat, mert a törzslapot hejete-síteni[!] kell, ami később a munkánk rovására megy. Anyag hiánya miatt a könyvtárak szervezé-sével és rendezésével foglalkoztunk. November hetedikére két könyvkiállítást rendeztünk egyet a kultúrotthon előcsarnokában, a másikat a népbolt kirakatában. A kiállításon érzékeltettük az Októberi Szocialista forradalom jelentőségét. A leány szállón és a négy Felsőinkámi legény szál-lón[!] cseréltük az Ősi –úti legény szállón[!] pedig bővítettük a könyvállományt[!]. Fiók könyvtárainkat[!] minden héten sorra látogatjuk, segítsük a könyvtárosok munkáját. Az adottságunkhoz mér-ten igyekszünk kívánságukat kielégíteni. Meg kell említeni annyira kifogytunk, hogy hiány miatt nem tudjuk megnyitni december hónapra beütemezett egy fiókkönyvtárunkat. Szükségünk van minél előbb új könyvekre, mert napi kölcsönzések alatt is nehéz az olvasók kielégítése. Nagyon nehezek az ifjúsági napok. Kevés az ifjúsági könyv és sok az ifjú olvasó. Feltétlenül szükség van ifjúsági köny-vekre. Itt kérjük a megyei könyvtár támogatását. December hónapban egy mese délutánt[!] fogunk szervezni, amelynek sikeréről utólag fogunk be számolni[!].

November hónap végére könyvállományunk-száma[!]: 6460 köt. Beiratkozott olvasónk száma: 1156 fő. Kikölcsönzött köteteink száma: 1977 köt.

1952. április 16. – Varga Béla – A városi könyvtárnak küldött könyvek jegyzéke

1952. április 16. – Varga Béla – a Várpalotai Városi Könyvtárba küldött folyóiratok jegyzéke

Összes fiók könyvtáraink[!] könyvállománya 1045 kötet. Beiratkozott olvasók száma: 813 fő. Kikölcsönzött köteteik száma: 966 köt. Könyvtárunk beiratkozott olvasóinak száma a fiók könyvtárakéval együtt: 1969 fő. Kikölcsönzött köteteink száma a fiók 190 főkönyvtárakéval együtt: 2943 köt. Ebbe a hónapban nagy sújt[!] fektettünk az olvasók újra iratkoztatására, amit azonban hónap közepén törzslap hiánya miatt abba kellett hagy-nunk. A beiratkozott olvasók számát az eddig újra iratkozott és július óta rendszeresen kölcsönző olvasók kartonjának összeszámolásából kaptuk. Várpalota. 1953. XII.3. [Csak a könyvtárosok aláírása] Bozsó József lhász Ilona Papszt Gizella kult ig könyvtáros könyvtáros”

A Népművelési Minisztérium a várpalotai városi könyvtár vezetőjének címezve csoportos rádióhallgatás szervezésére tesz javaslatot, mellé-elve a december 24. és 27. közötti rádióműsort.

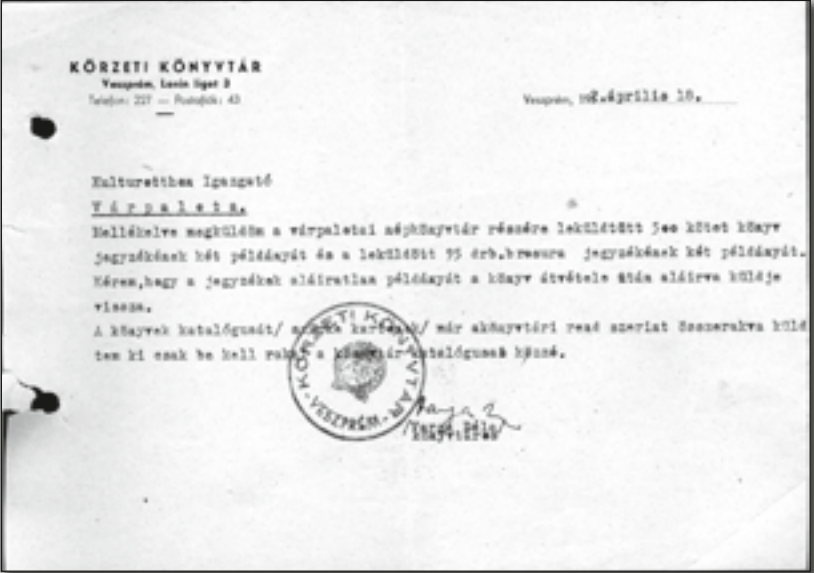
„NÉPMŰVELÉSI MINISZTERIUM Budapest, Báthory u. 10. Városi Könyvtár Vezetőjének Várpalota Hív. szám: 8792-34-82 Tárgy: Csoportos rádióhallgatás szervezésére javaslat

Felhívom az Elvtársak figyelmét a Rádió alatt közölt műsorszámaira és kérem - amennyiben a kultúrotthonban, vagy könyvtárban rádiókészülék van - hogy ezekre az alkalmakra szervezzenek csoportos rádióhallgatást. A közös rádióhallgatás után beszélgessenek el a megjelentekkel, mondják el a hallgatók, mennyi-ben értenek egyet az elmondottakkal. Kérem, hogy a dolgozóknak- a közölt műsorral kapcsolatos- véleményét 1954. január 8.ig juttas-sák el a Megyei Tanács Népművelési Osztályához. December 24.-én Kossuth adón 20.15-21.00-ig Száncsengő: Zenés irodalmi műsor December 25.-én Kossuth adón 16.00-16.45-ig Szerenád. Vidám, zenés játék a szerelemről. Írta Szász Péter. Zenéjét szerezte Fényes Szabolcs

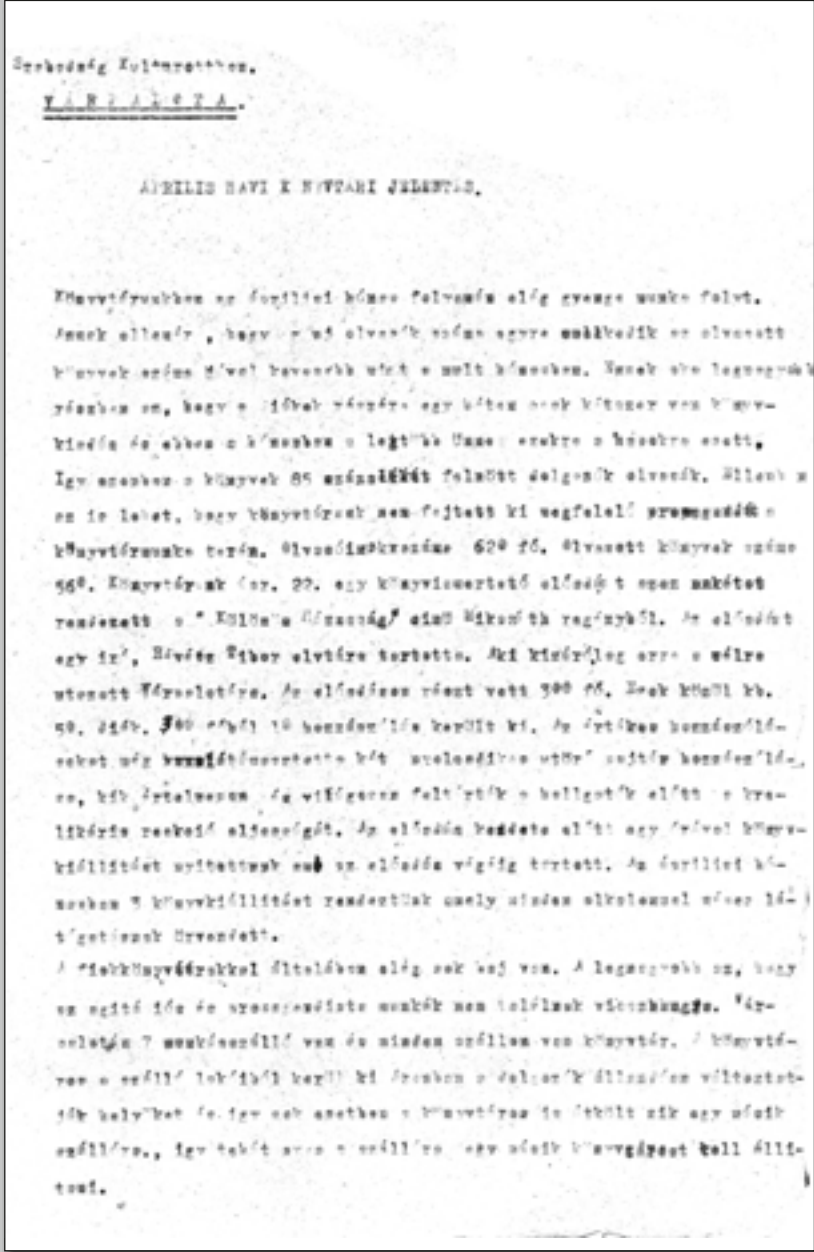
December 25.-én Petőfi adón 17.20-17.50-ig János Vitéz. Petőfi Sándor elbeszélő költeménye
December 26-án Kossuth adón 20.15-22.00-ig: Jót neveltünk novemberben
December 27.-én Kossuth adón 16.00-16.50-ig. Szabadság, szerelem. A Rádió irodalmi folyóirata.
Budapest, 1953. december 18.
Mikó Zoltán s.k. osztályvezető”

Az 1953. december havi jelentés 1954. január 6-ai keltezéssel készült. Ebben arról számolt be a két könyvtáros, hogy leváltották az igazgatót (Leitner Ferencet), és a vezetői teendők ellátását az üzemi könyvtárosra (Ihász Ilonára) bízta. A másik könyvtáros (Papszt Gizella) két hétig betegség miatt nem dolgozott, mivel a napokig nem működő fűtés miatt meghűlt. Tíz fiókkönyvtárat jelentettek le, és ami a november havi jelentés után különösen feltűnő, hogy egyáltalán nem említették meg az ifjúságot.

„SZABADSÁG KULTÚROTTHON VÁRPALOTA
Decembri havi jelentés
December hónapban egy kicsit visszaesett a kölcsönzés. Ennek oka részben az, hogy az úttörők közül sokan vissza adták[!] az olvasó jegyüket[!], azzal a kifogással, hogy most sok a tanulni való és egy kis ideig szünetelnek az olvasással. A másik oka az, hogy a – Kultúrotthon igazgatót le váltották, de helyette nem neveztek ki senkit hanem az üzemi könyvtárost bízta meg a feladatok elvégzésével. Így a könyvtárosnak elég dolga volt annélkül[!] is a könyvtárral úgyszólván semmit sem tudott törődni. A másik könyvtáros betegség miatt két hétig távol[!] volt, így aktívák kölcsönöztek. Ami a kölcsönzésen nagyon meg látszik. Voltak olyan problémák is ami nagyban akadályozta a munkák pontos elvégzését. Így a könyvtár fűtésével is nagyon sok kellemetlenség volt. Sem a kályha sem pedig a fűtő anyag[!] nem volt jó és így egész napokta[!] át fagyoskodtunk a hideg hejiségben[!] ennek következtében a könyvtáros alaposan meg is hűlt. Most egy új kályha és jobb fűtő anyag[!] beszerzésével talán kiküszöböltük ezt a nehézséget.

1952. április 18. – Varga Béla – a Várpalotai népkönyvtárba küldött dokumentumokról

1952. május 5. – áprilisi jelentés 1. lap

A központi könyvtár könyvállománya: 6770 köt. Az 1953 évben beiratkozott olvasók száma: 1160 fő. Kikölcsönzött kötetek száma: 1628 köt.
Helyi eszközökből 310 köt gyarapodott a könyvtár
A műhely könyvtárak jelentése.
Tíz fiók könyvtárunk[!] Van.
Össz műhely könyvtárak[!] könyvállománya: 1045 köt.
Összes beiratkozott olvasók száma: 1014 fő
Kikölcsönzött kötetek száma: 628 köt.
Január hónapban kapunk új kult. ig.-tót[!] így az üzemi könyvtáros[!] újra mint könyvtáros fog működni. fogadjuk, hogy jobb munkát – fogunk kifejtetni.
Várpalota, 1954. jan.6.
[Aláírások]
Ihász Ilona Papszt Gizella
könyvtáros könyvtáros
[Pecsétek:] M.B.D.SZ. KÖNYVTÁRA VÁRPALOTA”
A várpalotai Városi Könyvtár állományát 1954-ig a veszprémi Közeti (majd Megyei) Könyvtár gyarapította, mely azonban nem különült el határozottan a Kultúrotthon könyvtári állományától. (Ezt bizonyítja az 1954. április 7-én kelt, március hóra vonatkozó jelentés, amelyben arról számolnak be, hogy a munkájuk „...nagy részét a városi könyvanyag összegyűjtése foglalta le, mivel a könyvek egy része a fiókkönyvtárakon volt”). Ez az állapot változott meg az 1954-es év során. A Népkönyvtári Központ 1954. január 6-ai keltezésű leveléből tudjuk, hogy az 1954-es évre 13.000 Ft vásárlási keretet biztosítottak központilag a várpalotai városi könyvtár számára, melyet negyedévenként egyenlő mértékű (3250 Ft-os) ütemezésben lehetett felhasználni. A negyedéves keretek túllépése esetén a könyvtárvezetőnek fegyelmi felelőssége volt.

Érdekes közjátékra utal a kultúrotthon könyvtárosai által 1954. március 15-én megírt levél, melyből kiderül, hogy Polovicz Márton „elvtársnak”, a Várpalotai Szénbányák Norma Osztály munkatársának panaszai voltak a könyvtár munkájával kapcsolatban. Ezért a könyvtárosok

Polovicz Mártont a könyvtárral kapcsolatban felmerült kérdéseinek megbeszélése és építő kritikájának meghallgatása céljából 18-ára, csütörtökre meghívták a könyvtárba.

„NÉPKÖNYVTÁRI KÖZPONT

Tárgy: Az Á.K.V. Könyvtárellátóval kötendő 1954. I. negyedévi szerződés
Budapest, V. Guszev u. 1.

K.K.-865-1/1954. N.K.

Városi Könyvtár Vezetőjének, Várpalota

1954. január 1-től a megyei, járási és városi könyvtárak részére a helyi kölcsönzésre szolgáló könyvanyagot az Állami Könyvterjesztő Vállalat Könyvtárellátó Osztálya fogja közvetlenül szállítani és az erre vonatkozó szerződést megkötni. A szerződést a Könyvtárellátó fogja közvetlenül aláírás és kitöltés végett elküldeni.

A könyvtár a helyi kölcsönzési anyagot maga választja ki, köti meg közvetlenül a szerződést a Könyvtárellátóval és rendeli meg a kiválasztott könyveket.

A könyvtár az 1954. évben összesen 13.000 Ft értékben vásárolhat könyvet.

Értesítem, hogy negyedévenként a könyvtárakra eső, a helyi kölcsönzést szolgáló könyvanyag beszerzésére előirányzott hitelkeret 3250 Ft.

Felhívom, hogy a közölt negyedévi 3250 Ft összegnek csak 60%-ára 1950 Ft-ra kösse meg a Könyvtárellátóval a szerződést, a fennmaradó 40%-ot 1300 Ft-ot a boltokban való vásárlásra fordíthatják.

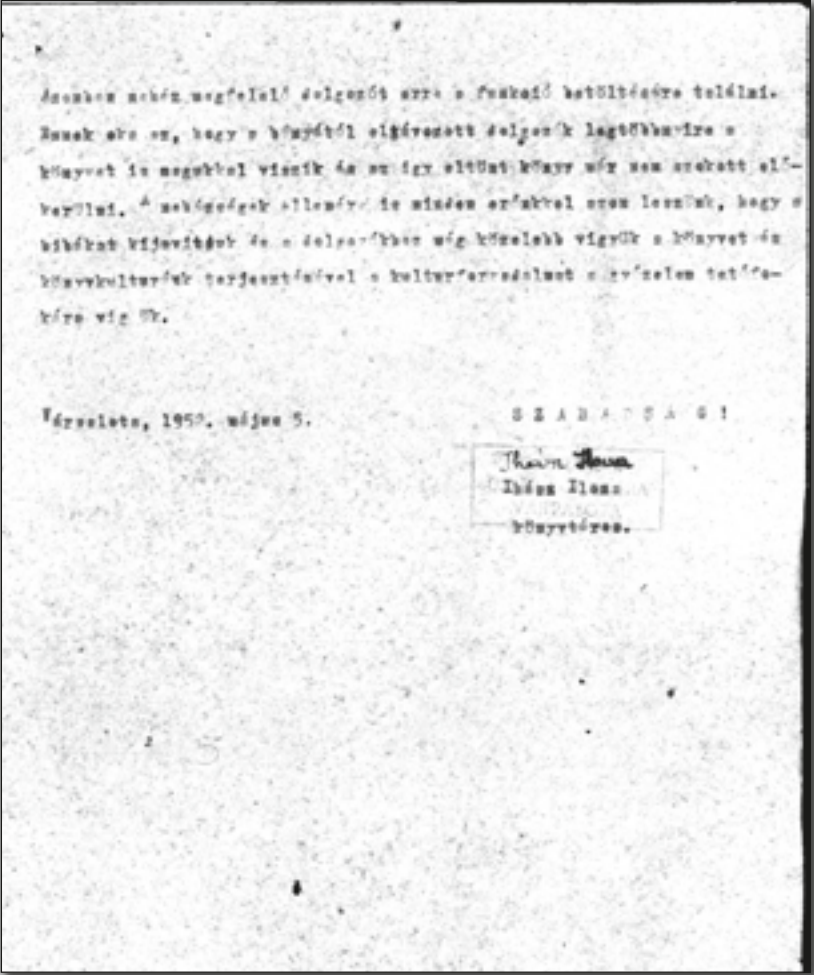
A hitelkeretet fegyelmi felelősség mellett túllépni, és a másik negyedévre átvinni nem lehet.

A könyvek vételárát az Á.K.V. közigazgatási inkasszó útján emeli le. A könyvek átvételét számlákon, vagy a szállítójegyzékeken kell igazolni. A vásárolt könyvekről egy számlamásolatot hivatalunkhoz kell felterjeszteni.

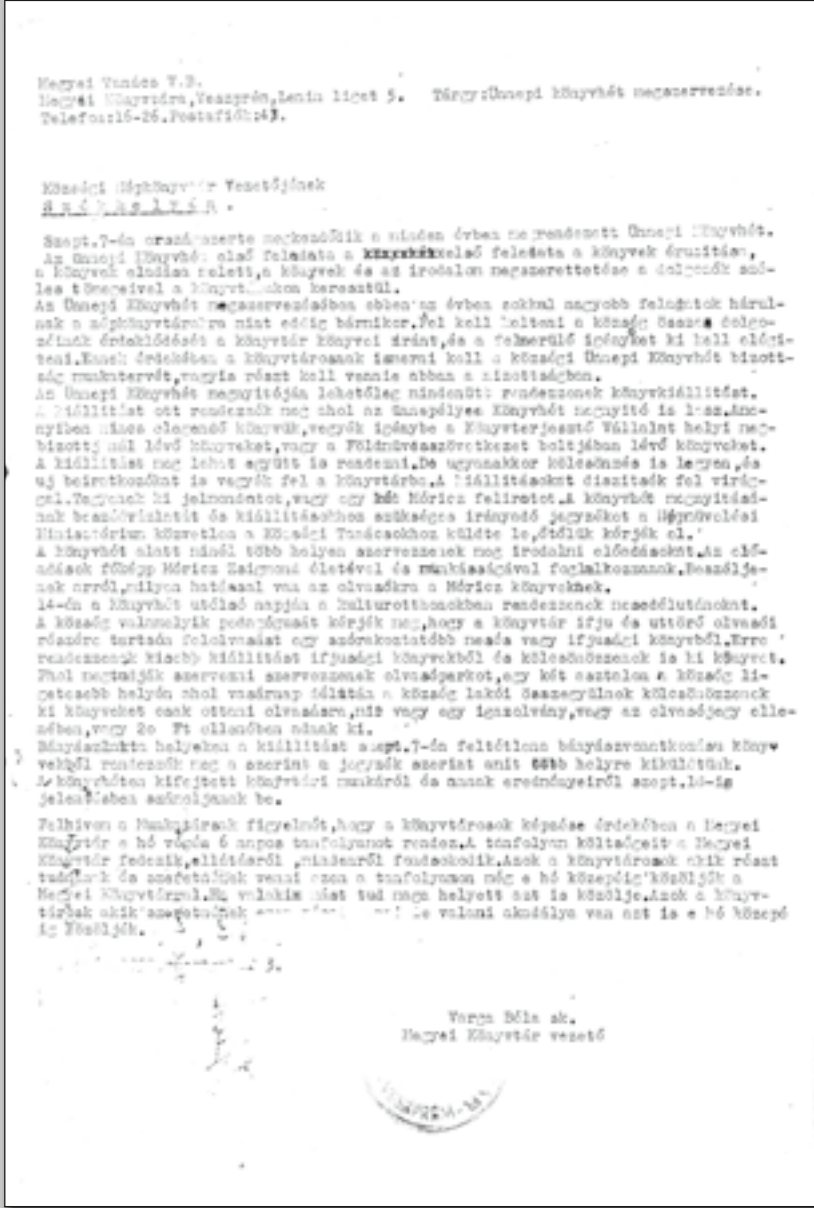
A könyvtári ügyvitelhez szükséges adrémázott katonokat a Könyvtárellátó fogja szállítani. A könyvtár ügyvitelével kapcsolatos nyomtatványokat ugyancsak szerződésben kell lekötni, ezeket azonban a könyvtár saját költségvetéséből fedezi.

Budapest, 1954. január 6.

Borza László, a Népkönyvtári Központ vezetője”

1952. május 5. – áprilisi jelentés 2. lap

1952. szeptember 3. – Varga Béla – Ünnepi könyvhét

„Szabadság Kultúrotthon Várpalota
Várpalotai Szénbányák Norma Osztály
Polovicz Márton Elvtársnak, helyben
Kérjük Polovicz Márton elvtársat, hogy f. hó 18-án azaz csütörtökön látogassa meg a könyvtárat. Ugyanis értesültünk, hogy az elvtársnak különféle panaszai vannak a könyvtármunkával kapcsolatban.

Szeretnénk felmerült kérdéseire megfelelni, azonkívül, azonkívül[!] mindennemű építőkritikát[!] örömmel fogadunk, s igyekszünk azt munkánk megjavítása érdekében felhasználni.

Várpalota, 1954. márc. 15.

Eltvársi üdvözzettel:

Papszt Gizella, Ihász Ilona könyvtárosok.”

Ahogy fentebb is jeleztem, a városi könyvtár állományát nem kezelték elkülönítve a kultúrotthon állományától, így a könyvtárosoknak – jelentésük szerint – 1954. március hó folyamán a városi könyvtár dokumentumállományának leválogatásával kellett foglalkozniuk. A jelentésben újra megemlítik a gyerekeket, akiknek márciusban mesedélutánt tartottak egy alkalommal. (Résztevő gyerekek száma: 27 fő.)

„SZABADSÁG KULTÚROTTHON

VÁRPALOTA Tárgy: március havi jelentés

Könyvtárunk munkáján némi javulás mutatkozott, annak ellenére, hogy sok nagy érdeklődésű könyvet kivontunk a forgalomból, a kölcsönzés mégis emelkedett. Az új olvasók száma a Központi könyvtárban 61 fővel emelkedett.

Március hónapban munkánk nagy részét a városi könyvanyag összegyűjtése foglalta le, mivel a könyvek egy része a fiókkönyvtárakon volt. [Félkövré kiemelés tőlem! – BL] Fiókkönyvtárainkban március hónapban 3 kivételével a kölcsönzés szünetelt. E hónap elején a kultúrotthonban egy könyvismertetést teszteltünk Nyikolajeva: Az aratás című könyvéből, ismertető után a „Visszatért szerelem” c. filmet vetítettük, melyen részt vett 340 fő. Az ismertetőnek nagy sikere volt melyet bizonyít az a tény, hogy az Aratás e könyv 6 példányából egyet sem lehet a polcon találni.

A hónap közepén egy mesedélután tartotunk, 27 gyereknek. A gyerekek elmondták mi tetszett legjobban az eddig olvasott mesék közül. Egy 10 éves kislány azt kérdezte, hogy miért nem lehet a Nőklapjában[!] megjelent meséket a könyvtári könyvekben is megtalálni. A kis lány kérdésével mi is egyet értünk, mert a Nőklapjában[!] megjelent mesék legkevesebb 3 kötet könyvet tennének ki.

Az olvasók száma a fiók könyt. olv. együtt: 2091 fő. Közp. könyvt. könyveinek száma: 7000 köt. Fiók könyvt. könyveinek száma: 980 köt. Kikölcsönzött könyvek száma a központi könyvtár 1. 833 köt. Fiók könyvt. kikölcsönzött köt. szám: 536 köt.

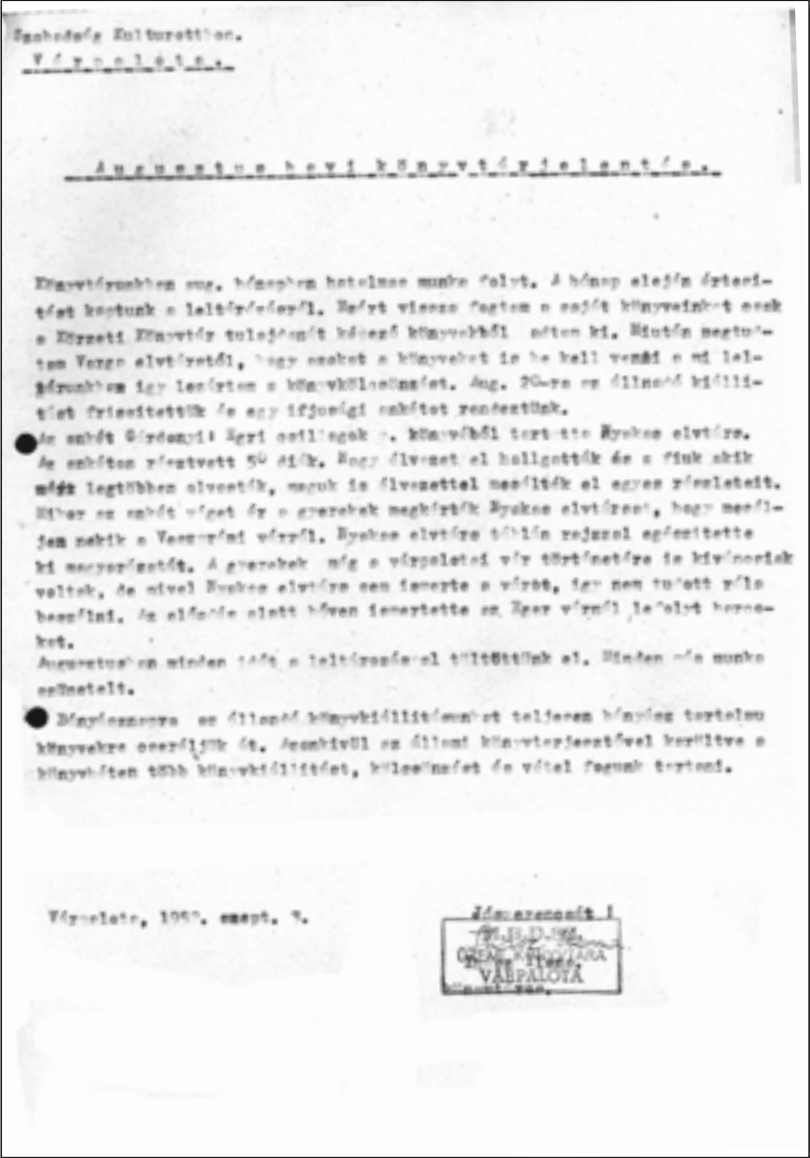
Várpalota, 1954. ápr.7.

[Csak Papszt Gizella írta alá!]

Ihász Ilona Papszt Gizella
könyvtáros könyvtáros”

A kultúrotthon könyvtári irattárából további érdemi információhoz nem jutunk a tekintetben, hogy mi történt a városi könyvtárral az épület és gyűjtemény szempontjából is teljes elkülönülést jelentő 1954. augusztus 20-ai ünnepélyes átadásig. Ilyen előzmények után jutunk el odáig, hogy az Alkotmány ünnepe alkalmából a Kossuth utca 29. (később 31.) szám alatt ünnepélyesen átadják a városi könyvtár önálló épületét a lakosság számára. A 12 m² alapterületű egykori – kisajátított – cipésműhelyből induló, majd 1963. december 2-án a mai zeneiskola épületének alsó szintjét is belakó könyvtár – nem kis mértékben Könczöl Imre könyvtárvezetőnek köszönhetően – a ’60-as évekre a várpalotai kulturális élet egyik zászlóshajója lett.

Mivel jelen kiadványunk előzménye, A Krúdy Gyula Városi Könyvtár 50 éve címet viselő emlékkönyv a ’60-as évektől elfogadható részletességgel tárja fel a városi könyvtár történetét, ezért az ott már megírt könyvtártörténetet jelen könyv csak illusztrálni kívánja az 1950-től 1980-ig keletkezett dokumentumokkal. Ezzel egyúttal feladatul tűzzük ki magunknak, hogy egy 10 év múlva esedékes emlékkönyvben ugyanilyen iratbőséggel tudjuk majd folytatni forrásgyűjteményünket.

1952. szeptember 5. augusztusi jelentés

1952. december 9. – Fülöp Gézáénak, Legényszálló könyveit adja vissza

VOLEKNÉ TEMESI ZSUZSANNA: CIPÉSZMŰHELYBŐL A „KÖLTŐK MEKKÁJA”

VISSZAPILLANTÁS A KRÚDY GYULA VÁROSI
KÖNYVTÁR ELMÚLT HATVAN ÉVÉRE

Az Országos Könyvtári Napok keretében 2014. október 15-én múltidéző kerekasztal-beszélgetéssel és könyvtártörténeti kamarakiállítással ünnepeltük a várpalotai Krúdy Gyula Városi Könyvtár fennállásának 60. évfordulóját. Megtiszteltetésnek érezzük, hogy a könyvtár olvasótermét zsúfolásig megtöltő olvasók körében idézhettük fel az elmúlt évtizedeket.

Meghívott vendégeink jelentős szerepet töltöttek be a könyvtár életének különböző korszakaiban, illetve partnerei, segítői voltak a munkáinknak. Részt vett a beszélgetésen Koncz Józsefné és Szajp Istvánné nyugalmazott könyvtárigazgató, az egykori szakszervezeti könyvtárat vezető Kriszt Istvánné, a rendszerváltásig tanácselnökként a várost irányító, majd 1992 óta a Könyvtárpártoló Alapítvány elnökeként tevékenykedő Csóvári János, az önkormányzat művelődési osztályát évtizedekig vezető Madaras Annamária, valamint dr. Huszár Pál tanár, nyugalmazott egyetemi docens, akit történészként, a honismereti mozgalom résztvevőjeként, illetve a rendszerváltás után a Páneurópa Unió Várpalotai Szervezetének elnökeként szintén közeli munkakapcsolat fűzött a városi könyvtárhoz. Neményi László nyugalmazott könyvtárigazgató betegsége miatt nem tudott jelen lenni a rendezvényen. A kötetlen, kellemes hangulatú beszélgetésen minden vendég személyes élményein átszűrve szólt a könyvtárhoz és a könyvekhez való kötődéséről, s felidéztük a városi könyvtár történetének, fejlődésének múltbeli állomásait.

Az egykori várpalotai iparos olvasóköri könyvtárának megmaradt köteteire építve 1954. augusztus 20-án egy kisajátított cipésműhelyben, 28 m² alapterületen kezdte meg működését a szocialista iparvárosként gyors fejlődésnek indult Várpalota első települési könyvtára, melynek fejlődésére nagy hatást gyakorolt az 1956-os tevékenységéért

Várpalotára „száműzött” Könczöl Imre, aki 1963-tól 1980-ig irányította a könyvtárt. Kiterjedt irodalmi kapcsolatainak köszönhetően legendássá váltak az általa szervezett „Könyvtári esték” és irodalmi majálisok, melyek kapcsán Várpalotát ekkoriban a „költők Mekkájának” nevezték. Ugyancsak az ő érdeme volt a helytörténeti kutató- és gyűjtőmunka megindítása, valamint a város kulturális és irodalmi múltjának tudományos igényű feldolgozása (Bán Aladár emlékezete, Petőfi útjain Veszprém megyében, Várpalota irodalmi kistükre stb.). Könczöl Imre a megalapozója városunkban a Krúdy hagyományápolásnak is, amely mára sokrétű és a mindennapokban is élő „irodalmi kultusszá” vált.

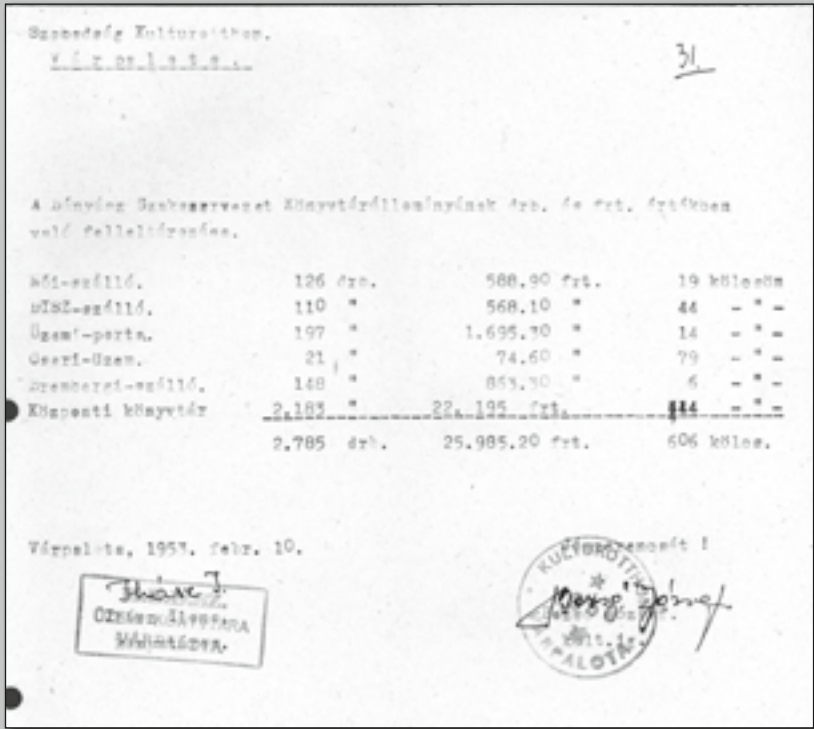
A nyomdokaiba lépő Neményi László elődje szellemiségében folytatta a megkezdett munkát. Az 1980-as években a városi könyvtár tovább bővítette közönségkapcsolatait (ifjú könyvbarátok klubja, vers- és prózamondó stúdió megszervezésével, a Tudományos Ismeretterjesztő Társulattal való sokrétű kapcsolatok kiépítésével), így nem meglepő, hogy a könyvtár kebelén belül alakult meg 1985-ben a város első „civil” szerveződése, a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Várpalotai Szervezetének értelmiségi klubja: a Gondolkodó Klub. A Városi Tanács felajánlására 1985. április 11-én új otthonba költözhetett a városi könyvtár. A Szent István úti épületben 650 m²-en tágas, korszerűen felszerelt könyvtár nyitotta meg kapuit, ahol nagy sikere volt az ekkor kialakított zenei részlegnek, a reprográfiai szolgáltatásnak, valamint ekkortól indult meg az irodalomkutatás, a tájékoztató szolgálat és a helyismereti gyűjtemény szakszerű feltárása. 1991-ben Neményi László hozta létre a Könyvtárpártoló Alapítványt a városi könyvtár tevékenységének társadalmi segítése érdekében.

Koncz Józsefné 1991-től vette át a könyvtár irányítását, aki a beszélgetés során örömmel és büszkeséggel emlékezett meg többek között a helyismereti állomány különgyűjteményként való továbbfejlesztéséről és a Krúdy hagyományörzés erősítéséről. 1998-tól újszerű kezdeményezéssel gazdagítottuk a Krúdy-emlékek ápolásának sorát: az évente megrendezésre kerülő Szindbád vacso-

AZ 1953. ÉV VÁLOGATOTT IRATAI

Leitner Ferenc kult. ig. levele az Állami Könyvterjesztő Vállalatnak, igazolás kérése (Veszprém)

1953. február 10. – Bányász szakszervezet könyvállományának leltára – Bozsó József igazgató és Ihász Ilona könyvtáros aláírásával

L e l t á r . .

1953. febr. 12.-én érkezett könyvek jegyzéke.

2 db.	Brdélyi János:	Válogatott esztétikai tanulmányok.	7.50	15
2 "	Kerpely Kálmán:	Hökeleldei előírások.	24.50	49
2 "		Brazmedília.	3.50	7
2 "	Ernst Thälmann:	A német fennedelmi tömegpárt...	3.--	6
2 "	Kalupejev	A szakerelv.térmezési munk.	3.80	7.60
2 "	Hagedorn Géza:	A fekete ember története.	5.--	10
2 "	Terentev L.	A krupp-féle földmunka.	4.50	9
2 "	Székely György:	A Székely. párt.IV. kongresszus.	4.--	8
2 "	Székely György:	Az elbeszélés kezdete.		
2 "	Székely György:	A német nyelvterületen. utolsó.	9.--	10
2 "	Székely György:	Bünye városa.		
2 "	Lechner De Vito:	Válogatott írások.	11.50	23
2 "	Illyés M.	A helyi nap.	1.50	3
2 "	Székely György:	Munkások és építési munk.	10.50	21
2 "	Székely György:	Egy kis tengerész kalandjai.		
2 "	Székely György:	Az erdő kis lakói.	3.50	7
2 "	Székely György:	Székelyek.		
2 "	Dr. Patrícia Aladár:	Székelyek története.	25.--	25
2 "	Székely György:	Hősi a hegyek között.		
2 "	Székely György:	Járó Kis Péter.	2.--	4
1 "	Kádár Gyula:	Arany János népművelésére.	100.--	100
1 "	Mészáros István:	Festa-életől-Károliig.	18.--	18

43 db. azaz Nagyváradon db. könyv.

Várpalota, 1953. febr. 12.

Leltár, 1953. február 12-én érkezett 43 db könyv jegyzéke

rákkal. Az idén már tizenötödik alkalommal megtartott, s nagy népszerűségnek örvendő vacsorán a Krúdy Gyula műveiből ismert ételek és italok mellett nagy szerepe van Krúdy írásainak. Az irodalmi szemelvényeket hol cigányzene, hol harmonikaszó színesíti, de minden egy célt szolgál, hogy Krúdy korát, szellemét és kötődését a városhoz újra és újra felidézze, a hallgatóság elé varázsolja. 1990-től kezdődtek el a veszprémi Prospektus Nyomda Krúdy-kiskönyvtára sorozat bemutatói a városi könyvtárban, s e rendezvények révén is sikerült a könyvtárhoz vonzanunk és összefognunk a helyi „Krúdy-hívők” lelkes közösgét. 1999-2003 között a Tudományos Ismeretterjesztő Társulattal karöltve évente irodalmi barangolásokat tettünk a felvidéki tájakon, írók, költők nyomában. A Palotai Alkotók Körével való jó kapcsolatnak köszönhetően az előadóteremben rendszeressé váltak a képzőművészeti kiállítások, ahol bemutakozási lehetőséget kaptak a kistérség alkotói is. 1997-ben szerveztük meg először a mára nagy hagyományúvá vált Olvasólámpa pályázatunkat gyerekeknek, melynek keretében napjainkban már „fülszövegelés” és blog formában is igyekszünk az értékes gyermek- és ifjúsági irodalom olvasására buzdítani a fiatal olvasókat. 1991-1998 között évente megrendezett irodalmi pályázatainkkal pedig főként a középiskolás korú fiatalok irodalmi szárnypórgátlatait karoltuk fel Széki Patka László költő szakmai közreműködésével. Az évek során négyszáz ifjú szerző küldte el alkotásait, s ezek legjobbjaiból két antológiát jelentettünk meg (Tizenhatodik születésnapomon, Befőtt szerelemből). Erre az időszakra esik a könyvtár informatikai fejlesztésének elindulása is: 1999-ben kezdtük meg az állomány számítógépes feldolgozását, 2000-től vezettük be az internetszolgáltatást, 2003-ra befejeztük a retrospektív katalógus-konverziót, majd 2004. január 1-jétől áttértünk a számítógépes kölcsönzésre.

Szajp Istvánné felidézte a 2003-2008 közötti időszak eseményeit, amelyekre sikerként emlékezik vezetői tevékenységére visszatekintve. Fontos előrelépés volt 2004-ben a Belügyminisztérium kistérségi társulások számára kiírt pályázatának köszönhetően a katalógusunk interneten történő

közzététele. 2003-ban hoztuk létre európai uniós költségűteményünket az EU-s közkönyvtári hálózat tagjaként, melyet azóta is folyamatosan fejlesztünk. Ez időszak alatt tovább erősödtek a város hagyományápoló civil szervezeteivel és a helytörténeti kutatókkal kialakított kapcsolatok, melyek révén helyismereti gyűjteményünk újabb hagyatékokkal bővült, s helytörténeti könyvkiadásunk is új kötettel gyarapodott (Várpalotai Füzetek 6. kötet: A Kossuth utca és lakói). 2004 novemberében ünnepséggel és jubileumi kiállítással emlékeztünk meg könyvtárunk alapításának 50. évfordulójáról, majd 2005-ben megjelentettük „A Krúdy Gyula Városi Könyvtár 50 éve” című emlékkönyvünket. 2008. januártól csatlakoztunk a közösségi internet-hozzáférést nyújtó eMagyarország pontok hálózatához, s különböző pályázatok révén kapcsolódtunk be a számítógép- és internethasználati tanfolyamok szervezésébe, melyek keretében kb. 300 főnek segítettünk megszerezni a legalapvetőbb digitális írástudási készségeket és megismerni a világháló hatékony használatát. Sikeresek voltak a Várpalotai Írisz Nőegyesülettel közösen megrendezett nőknek szóló olvasópályázatok (Fátyol és tűsarok, Seherezáde lánya), s ezek folytatásaként 2010-ben már blog formában, illetve a könyvekbe kerülő könyvjelzőkön is továbbadhatták véleményüket az elolvasott könyvekről a „Könyvek a retikülben” olvasópályázat résztvevői.

Az interaktív beszélgetés végén, miután a közönség köréből is többen hozzászóltak és felelevenítették a könyvtárral kapcsolatos élményeiket, az intézményünk jelenéről is szó esett. 2008. április 1-jétől a városi könyvtár a THURY-VÁR Nonprofit Kft. intézményegységeként működik Budai László könyvtárvezető irányításával. Az utóbbi években a jelentős pályázati támogatásoknak köszönhetően (TÁMOP 3.2.4-08, TIOP-1.2.3-11) fejlett informatikai infrastruktúra épült ki, korszerű digitalizáló eszközzel és szoftverekkel kiegészítve, interaktív portállá fejlesztettük korábbi honlapunkat, és az online katalógus a használók kényelmét szolgáló új funkciókkal bővült (távoli foglalás, előjegyzés stb.). Integrált könyvtári programunk kistérségi moduljának megvásárlása lehetővé tett nyújtott a dokumentumok egységes adat-

Szabadeg. Kulturálthoz.
*Tá. a. p. l. o. t. a. r.

Cseri akna
..... fiókkönyvtárnál lévő
könyvek jegyzéke.

Társadalom politikai

1. / V. M. Molotov.	A külpolitika kérdései.	30.- Ft	1 db.
2. / V. Waldapfel Ester.	A forradalom és szabadság háza levelestára.	41.-Ft	1 "
3. / V. I. Lenin.	Materializmus és empirio- kritizmus.	16.- "	1 "
4. / Alekszandr Butát	A Lenin- Utólini komzomol	14.- "	1 "
5. / Aragon	A kommunista ember.	6.- "	1 "
6. / Lenin-Utólin.	A szocialista munkáról és munkaveresnyről.	6.- "	1 "
7. /	A Szovjet föld.	25.- "	1 "
8. /	A Szovjetunio a békéről és a haladásért.	34.- "	1 "
9. / Szkozsomskij- Kosarov	Bányák szellőztetése.	55.- "	1 "
10. / Szatlin	A Szovjetunio nagy honvédő háborújáról.	14.- "	1 "
11. / - " -	Kindról.	6.- "	1 "
12. /	Szatlin a győzelem hadvesére.	9.- "	1 "
13. / A. P. Dutt.	Marx test India?	25.- "	1 "
14. /	J. V. Szatlin életreje.	8.- "	1 "
15. / I. M. Lenin	A Szovjetunio külpolitikája	2.- "	1 "
16. / M. A. Lecnov.	A Marxista - Leninista ..	2.- "	1 "
17. / I. D. Leptjev	A kolhozrendszer ereje...	1.50 "	1 "
18. / A. G. Grogorjenko	Lenin"Mi a teendő?"....	2.- "	1 "
19. / B. G. Amasjev .	A Szovjet lélektem....	1.50 "	1 "
20. / V. L. Bilasj-Folopenko	A Szovjet demokrácia....	2.50 "	1 "
21. / V. M. Szatolev	A Miesurini biologia.....	2.- "	1 "
22. / A. M. Jegolin	A Szovjet irodalom	2.- "	1 "
23. / G. Alexandrov	A polgári társadalomtudomány..	2.- "	1 "
24. / A. V. Vonatrickov	Lenin és Szatlin hazom....	2.- "	1 "
25. / F. M. Zevacsikij	I. V. Miesurini.....	1.50 "	1 "
26. /	Leletpleni dokuntumok ...	4.- "	1 "
27. / Hákos Mátys	A pártokról és pártépítéséről	3.- "	1 "

1953. március 6. – Cseri akna fiókkönyvtárának könyvállománya, 120 tétel
1. lap

- 2 -
S z a d a l o t a r

27. /	Palao	Fatastok	22.- Ft.	1. db.
28. /	Anand Mulli Nedas	Telesavó	14.- "	1 "
29. /	Fjodorov.	Partizánok életr.	20.- "	1 "
30. /	Pekete Sándor.	A méretnel fiatalok.	15.- "	1 "
31. /	Frie J. V.	Bulkeim.	2 0.50 "	1 "
32. /	Ambrus Zoltán	Kultura Füzetkészel	15.10 "	1 "
33. /	Franz Fabian	Istenek tanácsa	7.- "	1 "
34. /	East Howard	Néptáncok balladái	16.- "	1 "
35. /	Furcsinov Dmitrij	Csappjev	10.- "	1 "
36. /	Davidov L.	A traktor szülőkölje	15.- "	1 "
37. /	Germánito G.	E'y borbély emlékezései	23.- "	1 "
38. /	Giatkov Fjodor	Gyermekekron regénye.	20.50.	1 "
39. /	Gelljén Georgij	Kaukázusi tavasz	19.- "	1 "
40. /	Gágyvai János	Bat láttam Amerikában	16.50.	1 "
41. /	Gelin	Donyoz mezena	2.- "	1 "
42. /	Gorkij Maxim	Kilanségek	15.- "	1 "
43. /	Gelléri Andor Endre	A szülőkölje	17.- "	1 "
44. /	Gorelik Iosif	A kiltárat t gyár	6.50	1 "
45. /	Illyés Gyula	Patófi	22. 50	1 "
46. /	Gylenioki Peter	Törtélen föld	27.- "	1 "
47. /	Jemeljnov B.	Történetek Gajdarrol.	9.- "	1 "
48. /	Karasz István.	Fordul a világ.	6.50	1 "
49. /	Korcsakov János	Vándorévek.	16. 50	1 "
50. /	Korolenko B. G.	Makár álma.	8.- "	1 /
51. /	Kolcsaj Ferenc	Válogatott művei. I	40.- "	1 "
52. /	- " -	- " - II	40.- "	1 "
53. /	Kónya Lajos	Öröm és gyűlölet.	16.50	1 "
54. /	Kowalski Wladyslaw	Palusi élet.	18.50	1 "
55. /	Levomanski	A Salomov-család.	15.50	1 "
56. /	Lecnov Leonid	Megindul az erdő.	16.- "	1 "
57. /	Palin Elin	A föld.	12.- "	1 "
58. /	Pujmenová Marie	Játék a tűzzel	22.- "	1 "
59. /	Pamová Vera	Pekéren iszik az eső.	21.- "	1 "
60. /	Pavlenkov F.	Amerikai élmények.	2.50	1 "
61. /	Pantvilejev	Az első hét.	3.50	1 "
62. /	Pantjorov F.	Haprényes mesék.	16.- "	1 "
63. /	- " -	Virágzó élet	20.- "	1 "
64. /	Popov	Asól és salsk.	11.50	1 "
65. /	Palotás Imre.	Állományok alatt.	5.- "	1 "
66. /	Frukk Jercslav	A kínai nép szabadság.....	12.50	1 "
67. /	Ribakov A.	Százszáz kilométer .	13.- "	1 "
68. /	Radnoti Miklós	Tajték az ég.	12.80.	1 "

1953. március 6. – Cseri akna fiókkönyvtárának könyvállománya, 120 tétel
2. lap

bázisban történő feltárására a részt vevő helyi iskolai könyvtárakkal, valamint a pétfürdői Községi Ház és Könyvtárral való konzorciumi együttműködés keretében. A könyvtári miliő barátságossá tételét szolgálja, hogy megújult a városi könyvtár bútorzatának egy része: elegáns új fogadópultot alakítottunk ki. Az utóbbi időben különösen nagy hangsúlyt fektetünk az olvasói igények erőteljes figyelembevételére a gyarapításnál és a szolgáltatások tervezésénél, amelyre a szűkülő dokumentum-beszerezési keret is ösztönöz bennünket. A közfoglalkoztatásban nálunk dolgozók hatékony segítségével felgyorsult a helyismereti állomány digitalizálása, melyet a honlapunkról elérhető Várpalotai Helyismereti Portálon teszünk közzé. A közösségi oldalakon való aktív jelenléttel, például a Facebookon létrehozott Várpalota Helytörténeti Albuma segítségével igyekszünk ösztönözni a városlakókat, hogy a településünk múltja szempontjából történeti értékkel bíró archív fotóikkal és egyéb személyes dokumentumaikkal (vagy azok digitális másolatával) segítsék a gyűjtemény bővülését. Gazdag helyismereti gyűjteményünk anyagára támaszkodva két fontos helytörténeti mű került ki a közelmúltban a könyvtár „szellemi műhelyéből”: Várpalota – egy mezőváros metamorfózisa és a helyi értéktár kötet (Várpalota múltból örökölt értékei). Jövő évi terveink között szerepel, hogy a könyvtártörténeti jubileum kapcsán egy fotó- és dokumentumanyagban gazdag kiadványban állítunk emléket az elmúlt hatvan évnek.

**BUDAI LÁSZLÓ – GYÖRGY JUDIT:
A KRÚDY GYULA VÁROSI KÖNYVTÁR
VÁZLATOS TÖRTÉNETE 2005-2014
KÖZÖTT**

2004 novemberében ünnepséggel, jubileumi kiállítással ünnepeltük könyvtárunk alapításának 50. évfordulóját. Ez a kiállítási anyag lett az alapja a 2005-ben pályázatok és támogatók segítségével megjelentetett emlékkönyvnek (A Krúdy Gyula Városi Könyvtár 50 éve), melynek jelen kiadvány a folytatása.

2005

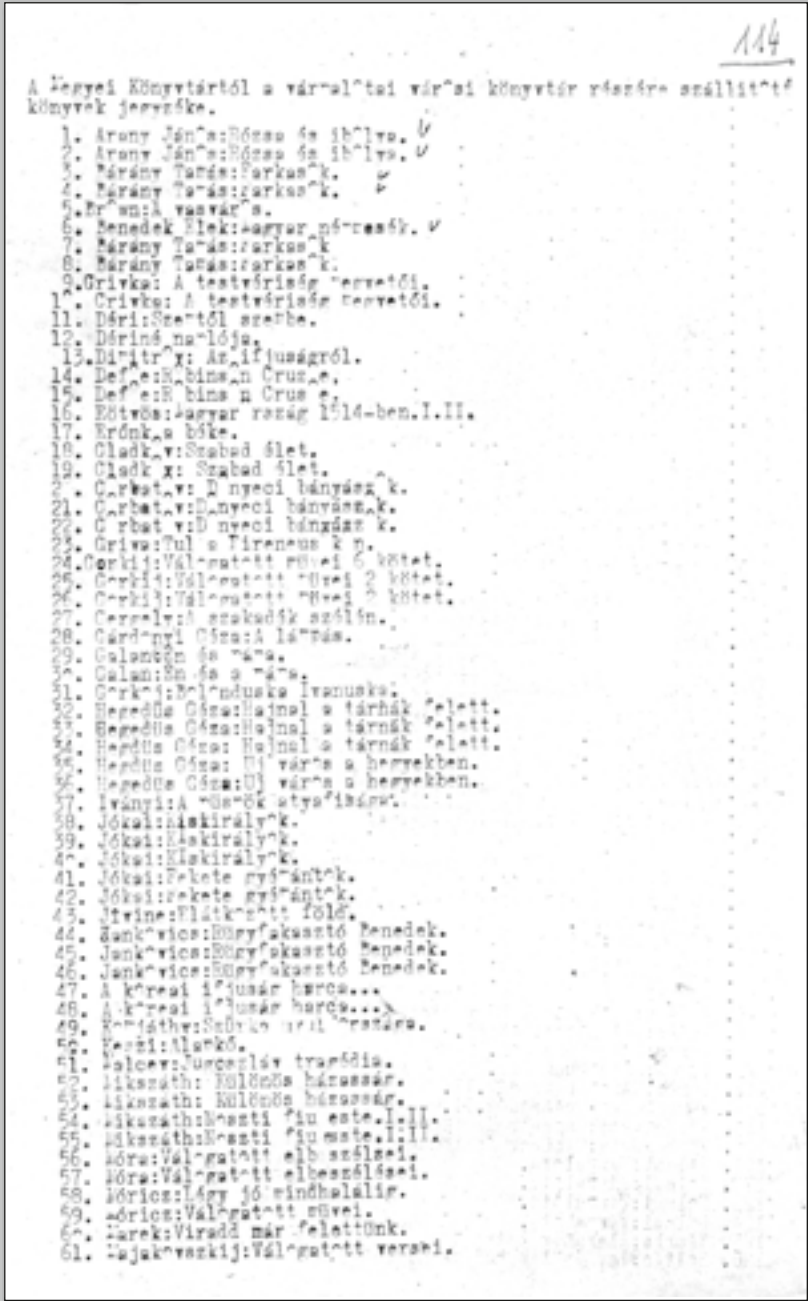
A 2005. évben több rendezvénnyel emlékezünk József Attila születésének századik évfordulójára. A József Attila Emlékév alkalmából versillusztációs pályázatot hirdettünk középiskolásoknak és a beérkezett anyagokból kiállítást rendeztünk; áprilisban rendhagyó irodalomórával, könyvtári esttel ünnepeltünk. Május hónapban csatlakoztunk a Várpalota Város Önkormányzata által szervezett Európa Napok programjához, s az „Európa mi vagyunk” című rendezvénysorozattal ünnepeltük az ország európai uniós tagságának egy éves évfordulóját: kiállítást szerveztünk, neves előadókat hívtunk, információs sátorral települtünk ki a majálisra. Az év folyamán részt vettünk az országos Nagy Könyv akcióban. A részvétel lehetőséget teremtett olyan rendezvények megszervezésére, melyekre egyébként anyagiak híján nem lett volna módunk: Sándor Csilla, a Csodaceruza című gyermeklap szerkesztője gyermekfoglalkozást tartott, az ünnepi könyvhéten Varnus Xavér dedikált, majd vendégünk volt Schäffer Erzsébet író, újságíró.

2006

A 2006. évben rendezvényeink középpontjában Bartók Béla születésének 125. évfordulója állt, melynek megünneplésére az elnyert pályázatok adtak lehetőséget. A Bartók Jubileum alkalmából képzőművészeti pályázatot hirdettünk a kistérség alkotói számára és a beérkezett alkotásokból kiállítást szerveztünk. Helyi zenetanárok, előadóművészek, zeneiskolások bevonásával zenés irodalmi

1953. augusztus 14. – Varga Béla Községi népkönyvtár vezetőjének

1953. augusztus 25. körül – Könyvjegyzék Varga Béla és Papszt Gizella aláírásával 1. lap

műsor keretében, valamint kerekasztal-beszélgetésen idéztük fel pályáját és műveit. Az 1956-os forradalom 50. évfordulójára a helyismereti gyűjtemény anyagaiból válogatott kiállítással emlékezünk. Folytatódott részvételünk az európai uniós közkönyvtári programban, melynek révén gyarapodott az EU-s kölöngyűjteményünk. Számos sikeres rendezvényt szerveztünk Várpalota nemzetközi és helyi kistérségi kapcsolatainak megismertetése és továbbfejlesztése érdekében. A civil szervezetekkel való partneri együttműködés eredményeként emlékezetes előadások zajlottak könyvtárunkban a Páneurópai Unió Várpalotai Szervezetével, a TIT Várpalotai Szervezete Gondolkodó Klubjával és a Várpalotai „Írisz” Nőgyesülettel közös szervezésben. 2006. július 3-tól augusztus 21-ig teljes körű állományellenőrzést (leltárt) tartottunk a TextLib integrált program segítségével, melynek utómunkálatai egészen a 2006. év végéig tartottak.

2007

A 2007. évben megemlékeztünk Krúdy Gyuláról, Winkler Mártonról, Tenczer Károlyról. „Fátyol és tűsarok” (Női sorsok, női történetek Európából) címmel az „Írisz” Nőgyesülettel közös, női tematikájú olvasópályázatot hirdettünk (nemcsak) nőknek. 2007-ben a helyi alkotók közül Tatár Antal, Holányi Julianna, Papp János képzőművészek állítottak ki a könyvtár kamaratermében. Mészáros Imre új felfedezettjeként szerepelt Nagy Carmen. A képzőművészeti kiállítások mellett a fotóművészet is képviseltette magát Erdész Károly és Láng Tibor munkái révén. A „Nagy Olvashow” országos rendezvénysorozat keretében Háy János íróval, Reményi József Tamással, a Palatinus Kiadó főszerkesztőjével, Monspart Éva írónővel, Fráter Zoltánnal találkozhattak a könyvtár olvasói.

Szajp Istvánné november 1-jétől nyugdíjba vonult, helyére Volekné Temesi Zsuzsanna került megbízott könyvtárigazgatóként, majd 2008 áprilisától Budai László lett a könyvtár vezetője.

2008

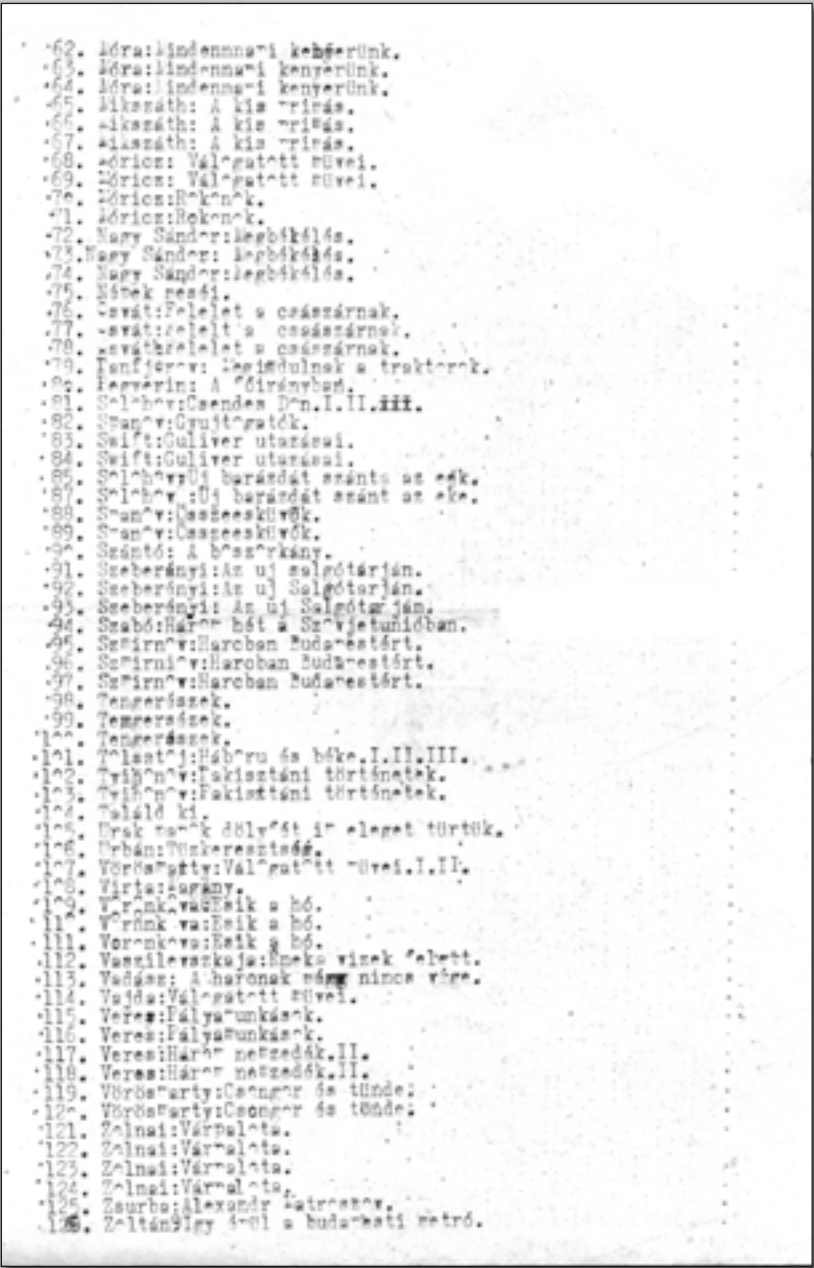
Fontos változás volt a Krúdy Gyula Városi Könyvtár életében, hogy 2008. április 1-jétől szak-

mailag önálló intézményegységként a Szindbád Kulturális és Szolgáltató Közhasznú Társaságba integrálódott. Az átmenet a könyvtár addigi szolgáltatásait nem érintette, könyvtárhasználóink, olvasóink számára – mondhatni – észrevehetetlen maradt. Egyedül a nyitvatartási idő változott. Heti 35 órától 45 órára emelkedett. Megszűntek a hét-fői zárt napok (a havi első hétfők kivételével), megszüntették a nyári szünetet, helyette szűkített, de folyamatos nyitvatartással üzemeltették a könyvtárat a nyári időszakban. A bevezetett intézkedések révén a nyitvatartásunk évi 263 napra bővült, a 2007. évi 237-tel illetve a 2006. évi 219 nappal szemben. A számítógépes infrastruktúrában lényeges változás történt: a 2008-as évben pályázati pénzből 4 db vadonatúj számítógépet szereztünk be használóink számára. Továbbá sikerült egy új szervergépet munkába állítani, amely révén egyszerűbbé, és biztonságosabbá vált a könyvtári munka során keletkező adatok tárolása.

Törekedtünk arra, hogy a könyvtárhasználókkal, a városlakókkal való kommunikációnk palettája bővüljön, ennek érdekében megszerveztük, hogy nyitvatartási időnkben Skype-on és MSN Messengeren keresztül is folyamatosan elérhetők legyünk.

Kiemelendő az a 2008-as évhez köthető újítás is, hogy könyvtárunkban létrehoztuk a „Szindbád Ajándékboltot”, amely ahhoz képest, hogy a 2008-as év decemberében kezdte csak meg működését, már az első évben 38 000 Ft bevételt hozott. (A viszonylag nagy bevétel magyarázata: DVD-t terjesztettünk, melyet karácsonyi ajándékként megvásároltak az emberek.)

A 2008-as évben megtörtént Pacsuné Fodor Sára hagyatékának feldolgozása. Az integrációból fakadó együttműködési „kényszer” révén a gyermekkönyvtáros feladataiban – amellet, hogy folytattuk a népszerű és évtizedes hagyománnyal rendelkező Olvasólámpa című olvasópályázatot – a közművelődési rendezvényekhez kötődő játszóházak szervezésére és a könyvtári foglalkozások megtartására helyeződött a hangsúly. Az integráció hatásaként a Szindbád Kht. minden kiemelt rendezvényén közreműködtünk, az előkészületekben saját szaktudásunkkal – anyaggyűjtéssel, kiál-

1953. augusztus 25. körül – Könyvjegyzék Varga Béla és Papszt Gizella aláírásával 2. lap

1953. augusztus 25. körül – Könyvjegyzék Varga Béla és Papszt Gizella aláírásával 3. lap

lítások berendezésével, stb. – járultunk hozzá a közművelődési tevékenységhez. Több rendezvényen játszóházat szerveztünk a gyermekkönyvtáros vezetésével, illetve rendszeresen veszünk részt zsűritagként vetélkedőkön, megmérettetéseken, továbbá a könyvkiadás és a cég könyvterjesztésének megszervezése is a mi feladatunk lett.

Felszámoltuk a könyvtár Alkotmány utcai raktárát, amelyet ezután a szolgáltatási részleg vett a gondjába. Az ott tárolt könyveket (a Szíj Rezső-hagyaték egy részét) átszállítottuk a várba megfelelőbb tárolási körülmények közé. Az Alkotmány utca raktárában rábukkantunk a Munkásörsg egykori tablóiira, ezeket „Szocialista kiállítás” céljából a Béke Művelődési Otthonba szállítottuk a Retro Majális rendezvényre. A raktárban a Fodor Sára Tájház leltárában lévő eszközöket, tárgyakat is tároltak, ezek visszakerültek a Fodor Sára Tájházba.

2009

A 2009-es év folyamán több új szolgáltatást is bevezettünk. Használóink változatos tájékoztatása érdekében könyvtári hírlevelet szerkesztettünk. Helyismereti gyűjteményünk, illetve a gyermekkönyvtári részleg számára a honlapon Helyismereti Portált, illetve gyermekkönyvtári alportált alakítottunk ki. Ebben az évben újszerű eszközökkel kezdtünk kommunikálni potenciális és beiratkozott használóinkkal: blogot szerkesztettünk, megjelentünk a közösségi oldalakon (iwiw). Interaktívvá tettük honlapunkat, melyen keresztül nyitvatartási időben ezen a felületen is folyamatosan elérhetőké váltunk. Turisztikai pontot alakítottunk ki, ahol információs kiadványokat, várostörténeti, helyismereti dokumentumokat, térképeket különítettünk el a hozzánk érkező turisták számára. Ennek részeként a testvértelepülések kiadványai, ismeretői is helyet kaptak.

2009 januárjában pályázati pénzből internet-használati tanfolyamot tartottunk „Netre készen”, ill. 2009 őszén „@Esélyt mindenkinek” címmel 70 ill. 100 fő részvételével.

Az Inotai Közösségi Házban az ottani művelődésszervező által végzett rendszeres könyvkölcsönzés mellett 2009 áprilisától heti egy alkalom-

mal 4 órában szakképzett könyvtáros szolgálta ki a helyi könyvtárlátogatókat.

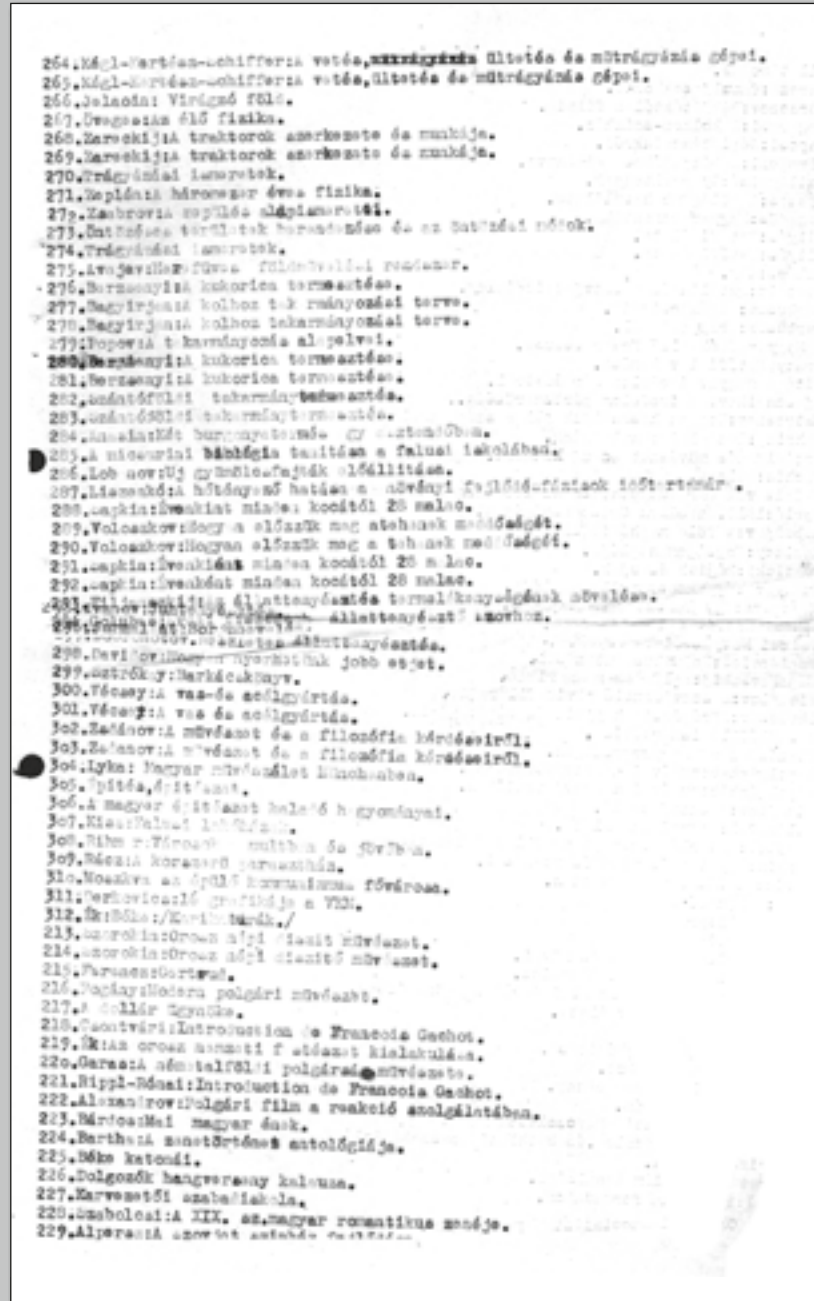
2009. október 6-tól egy könyvtárhasználói kérdőíves felmérés eredményét figyelembe véve módosítottuk nyitvatartásunkat. 2009 szeptemberében a könyvtári állomány apasztása során feleslegessé vált polc helyén hangulatos olvasókuckót alakítottunk ki a gyerekeknek. A lakosság jobb kiszolgálása érdekében hangsúlyt fektettünk a kollégák szakmai továbbképzésére is. Volekné Temesi Zsuzsanna eTanácsadó tanúsítványt szerzett, György Judit *A fejlesztő biblioterápia alkalmazásának lehetőségei a gyerekkönyvtári munkában* címmel 60 órás tanfolyamot végzett el, Szabó Jánosné és Bregócs Viktória EBSCO továbbképzésen vett részt Budapesten, Budai László könyvtári szakértői és könyvtári szakfelügyelői képesítést szerzett.

A Textlib könyvtári rendszer adta lehetőségeket kihasználva használóink szokásait új módszerekkel is igyekeztünk felmérni. Újszerű mutatószámokkal vizsgáltuk, hogy miképpen hasznosulnak a befektetett adóforintok az egyes állományrészek esetében, majd a mutatószámok évenkénti összehasonlítása alapján kezdtük optimalizálni gyűjteményünket. Ezt az egyedileg bevezetett mutatószámrendszert már egyfajta kontrolling-szemlélet jegyében alakítottuk ki. A használói szokásokra tekintettel 2009-ben 7 törlési jegyzéket állítottunk össze: 2298 db dokumentum került selejtezésre, továbbá elkezdtük az ún. Szocialista gyűjtemény kialakítását. Ennek során leválogattuk az állományból azokat az 1950 és 1989 között kiadott könyveket, melyek tartalmuk miatt már nem, vagy alig rendelkeztek használati értékkel. Ezeket az állományból fizikailag elkülönítve külső raktárban szerveztük könyvgyűjteménnyé.

2009-ben bekerültek a gyűjteménybe Szabadi Béla helytörténeti kutató várpalotai vonatkozású pályamunkái. Folytatódott a fotók feldolgozása, melynek során mintegy 700 fotót vettünk manuális nyilvántartásba. Ebben oroszlánrésze volt Fábián Évának, aki önkéntesként vállalta ezt a munkát. E fotók egy része elektronikusan is nyilvántartásba került, valamint elkezdődött a várpalotai képeslapok Textlibben történő feldolgozása.

1953. augusztus 25. körül – Könyvjegyzék Varga Béla és Papszt Gizella aláírásával 4. lap

1953. augusztus 25. körül – Könyvjegyzék Varga Béla és Papszt Gizella aláírásával 5. lap

A kurrens várpalotai folyóiratok, valamint a várpalotai témájú szakdolgozatok lelőhelyei felkerültek a helyismereti portálra.

A Könyvtárpártoló Alapítvánnyal és a Bányász-hagyományok Ápolásáért Egyesülettel együttműködve megrendeztük Konta László bányászokról szóló fotókiállítását. Gyűjteményünkbe kerültek Molnár Gyula visszaemlékezései. A Kistérségi Kulturális Kerekasztal alapító tagjaként részt vettünk kistérségi rendezvényekben, majd kistérségi értékelőtalárt állítottunk össze partnereink segítségével. 2009. szeptember 19-én az együttműködés jegyében kitelepültünk a Jásdi Napok rendezvényre.

A Gyermekirodalom Nemzetközi Világnapja alkalmából rendezett Égbőlpottyant mesék rajzpályázat és a hozzá kapcsolódó Döbrentey Ildikó mesedélelőtt is sikeres rendezvényünk volt. Folyamatos a közös munka a megye gyerekkönyvtáraival („Középkori utazás Veszprém vármegyében” című történelmi vetélkedő, A Magyar Népmese Napja mesedélelőtt, Fekete István emlékére meghirdetett kétfordulós vetélkedő).

2010

Megkezdődött a Szocialista gyűjtemény áthelyezése az Inotai Községi Házba és ide került a Szij Rezső különgyűjtemény. 2010. március 27-én megrendeztük első kistérségi háromgenerációs helytörténeti vetélkedőnket. Októberben kiállítást rendeztünk Bán Aladár költő, műfordító, irodalomtörténész, folklorista halálának 50. évfordulója alkalmából.

784.000 Ft-ot nyertünk az NKA Könyvtári Szakmai Kollégiuma által kiírt pályázaton, melyből a Szij Rezső gyűjtemény 6 db muzeális könyvét restauráltattuk.

2010. október 9-én került sor a második Háromgenerációs helyismereti vetélkedő megrendezésére. 2010 márciusától külön állományrészt alakítottunk ki a már nem gyerek, de még nem felnőtt olvasóknak („14+” polc). Az Olvasólámpa pályázat mellett a kamaszkorúakat megcélozva meghirdettük az Olvasólámpa+ pályázatot.

2010. augusztus 25-én került sor a TÁMOP Tudásdepó Expressz pályázat projektnyitójára. Pályázati programunk célja, hogy összefogva a

Pétfürdői Községi Ház és Könyvtárral és a Térségi Népjelőti Gondozási Központtal, valamint a helyi általános iskolákkal, hozzájárulunk az olvasási és digitális kompetenciák fejlesztéséhez, az oktatást szolgáló helyismereti információk interneten való közzétételéhez, elősegítjük a különböző korosztályok, hátrányos helyzetű rétegek felzárkóztatását az élethosszig tartó tanulás jegyében.

2010. szeptember 30-án a „kisdedóvás” helyi történetét Varga Zsoltné helyismereti könyvtáros idézte fel a várpalotai óvodai nevelés kezdetének 125. évfordulója alkalmából a Nepomuki Szent János Római Katolikus Általános Iskola épületén elhelyezett emléktáblánál. 2010. október 4-én tartottuk a „Könyvek a retikülben” című olvasópályázat eredményhirdetését. A Várpalotai „Írisz” Nőegyesülettel partnerségben meghirdetett pályázatunk témája anya és gyermek kapcsolata, női sorsok a világ minden tájáról. A pályázat újdonsága volt, hogy blog formában bonyolítottuk le. Zárásaként író-olvasó találkozó keretében Jókai Annát láttuk vendégül.

2010. október 5-én Várpalota és Kistérsége Óvodavezetői Munkaközösségével szerveztünk közös szakmai rendezvényt a biblioterápiáról „Te is lehetsz királyfi! Te is lehetsz királylány!” címmel.

2010. novemberben Olvasólámpa+ címmel olvasópályázatot hirdettünk a 14-20 éves korosztály számára A kiválasztott műveket erre a célra létrehozott blogon tettük közzé, s ide vártuk a résztvevők véleményét is az elolvasott könyvekről.

A TÁMOP Tudásdepó Expressz pályázat jóvoltából 2010. decembertől olvasóink az online katalóguson keresztül, távoli hozzáféréssel, akár a saját számítógépük mellett ülve is meghosszabbíthatják könyveik lejáratí határidejét.

2011

A könyvtár kezdeményezésére több híres várpalotai személyiség évfordulójáról emlékezett meg a város 2011-ben: Pacsuné Fodor Sáráról, Winkler Mártonról, továbbá helyet adtunk a Városszépítő és Védő Egyesület Waldstein Jánosról tartott megemlékezésének.

Az év elején TextLib tanfolyamot szerveztünk az iskolai és községi könyvtárosoknak. A

1953. augusztus 25. körül – Könyvjegyzék Varga Béla és Papszt Gizella aláírásával 6. lap

1953. augusztus 25. körül – Könyvjegyzék Varga Béla és Papszt Gizella aláírásával 7. lap

Facebookon helyismereti gyűjteményünk népszerűsítése érdekében létrehoztuk a Várpalota Helytörténeti Albuma oldalt.

2011 októberében Zacher Gábor toxikológus tartott előadást „East Balkán – egy tragédia margójára” címmel. Vándorkiállítás és mesedramatizálás keretében mutattuk be a gyermekkönyvtárban az „Elemér, a legborzalmasabb sárkány” című kötet illusztrációit, vendégül láttuk a II. Könyvtárút résztvevőit.

Új könyvtári bútorzatot adtunk át (fogadópult, pelenkázó), és bemutattuk új könyvtárismertető prospektusunkat a TÁMOP-pályázat keretében.

2011. október 20-án a Várpalotai Városszépítő és -védő Egyesület szervezésében helytörténeti vetélkedő zajlott a városi könyvtárban általános iskolai tanulók részvételével.

2011. november 1-jétől 30-ig álláskeresői technikák tanfolyamot szerveztünk 30 fő részvételével.

2011. október 21-én indult a honismereti és általános kézikönyvek használatán alapuló, „Szülőföldem és a könyvek” című kistérségi vetélkedő 5-6. évfolyamos tanulók részére a Bán Aladár Általános Iskola szervezésében. Ezzel egy időben indult a népmesék és mondák ismeretére épülő „Mesék földjén” című, szintén kistérségi vetélkedő 2-4. évfolyamos tanulók számára a Bán Aladár Általános Iskola szervezésében. Mindkét vetélkedőt a TÁMOP-pályázatunk keretében konzorciumi tagként segítettük.

2011. december 2-án Borbála-napi ünnepséget és kiállítás-megnyitót rendezett a Várpalotai Írisz Nőegyesület intézményünk közreműködésével a városi könyvtárban. 2011. december 7-én Gottfried Barna és Nagy Szabolcs: A Székely Hadosztály története című kötet bemutatóját tartottuk meg a városi könyvtárban. 2011. december 13-án a TIT Várpalotai Szervezete évzáró adventi összejövetelt rendezett versekkel és zenével a városi könyvtár előadótermében. 2011. december 20-án Szakács Gábor – Friedrich Klára előadására került sor „A boszniai piramishegyek rovásjelei” címmel a városi könyvtárban.

2012

A felnőttkönyvtár területét átrendeztük, melynek eredményeként szellősebb lett itt a tér.

Az év folyamán Scharf Imre felajánlásának köszönhetően helyismereti gyűjteményünk jelentős mennyiségű fotóanyaggal bővült. Az Evangélikus Egyházközséggel karöltve városunk híres személyiségére, Hrabowszky Györgyre emlékeztünk.

2012 októberében a „Palotai emberek arcképcsarnoka” című rendezvényen archív fotókat vetítettünk a helyismereti gyűjteményünkbe felajánlott régi fényképekből, és a képeket felajánló személyek visszaemlékezéseit hallgathattuk meg.

Az év során a könyvtár falain kívül is többször tartottunk helyismereti előadásokat. Budai László 2012. november 8-án *Várpalota a XVIII-XIX. századi térképeken különös tekintettel azok érdekességeire* címmel, majd november 22-én *Ismeretű a Felsőváros utcáinak névadóiról* címmel a Kvártélyházi esték – Helytörténeti előadássorozat keretében tartott előadást. 2013. március 22-én a Thuri György Gimnázium tanulóinak Várpalota helytörténetéről, a családfakutatás érdekességeiről beszélt rendhagyó történelemóra keretében.

Bán Aladár Különgyűjteményünkben található egyedülálló dokumentumokat bocsátottunk a Néprajzi Múzeum és az Észt Intézet rendelkezésére a *Saaremaa*, *Muhumaa* és *hiiumaa* című kiállítás megrendezéséhez.

A Gyermekirodalom Napjához kapcsolódva vendégül láttuk Lackfi Jánost.

2012 májusától 13. alkalommal került megrendezésre az Olvasólámpa pályázat. Ebben az évben a berhidai Süni Óvoda 24 ovisa is bekapcsolódott a pályázatba, olyan módon, hogy az óvodai közös mesélések során óvónéni diktafonnal rögzítette a foglalkozásokon elhangzottakat. Kísérletképpen ún. Fülszövegelő blogot indítottunk a 16-20 éves korosztálynak kiírt Olvasólámpa+ nyomán, ez a vártnál kevésbé volt sikeres akciónk.

2013

Az év elején megalakult a Krúdy Gyula Városi Könyvtár Winkler Márton Tehetségpontja, melynek ötletadója Lászlóné Dr. Molnár Andrea.

A könyvtár a 2013-as évben lényegesen kisebb összegből volt kénytelen gazdálkodni (38 millió Ft helyett 25 millió Ft!), melynek következménye a

2 szama jogyzok.	
Körzeti könyvtárak ismeretterjesztő anyaga.	
1002. Andics Ernő: Munkásszaty és nemzet. 11.-	20 db
1004. Aujeszky: Az időjárás és a mindennapi élet 15.-	2 "
1005. Aujeszky: Milyen idő várható. 3, 30	4 "
1006. Babilis: Az európai irodalom története. 80.-	4 "
1007. Bajai J. A rizstermelés jelentősége Magyarországon. 47.-	4 "
1008. Baldi: Barcsifenyvesztés. 42.-	10 "
1009. Balogh E.: Hármasszatyok. 30.-	20 "
1010. Barabás F.: Martinkovics és élete. 20.-	4 "
1011. Barabás E.: A mai magyar anak. 6.-	4 "
1012. Barta J.: Medveh. 10.-	4 "
1013. Barta B.: Összetétel. 5, 40	4 "
1014. Bartók B.: Miért és hogyan grujtsunk napzat. 8.-	4 "
1015. Benia K.: Kossay. 15.-	4 "
1016. Bernmann L.: Az autó és a traktor ábrája. 26.-	4 "
1017. Bierbauer V.: A magyar építészettörténete. 30.-	4 "
1018. Biológiai lexikon. 40.-	4 "
1019. Birkes G.: Francia-magyar és magyar-francia szeszszaty. 30.-	2 "
1020. Biro J.: Erdély művészete. 26.-	2 "
1021. Biro-Willer-Fest: Angol magyar és magyar angol szeszszaty. 45.-	2 "
1022. Bognár-Volkov: Tanuljunk könyven gyorsan olvasni. 15.-	4 "
1023. Bokai L.: Pótoló Sándor fve. - 50. kve. 2, 80	4 "
1024. Bokai E.: Vajda János. 15.-	4 "
1025. Bolgar Vjek.: Szovjetunio. 120.-	1 "
1026. Bolgar E.: A Szovjetunio állami szervezete és társadalmi rendje. 9.-	20 "
1027. Bonfini: Matyas király. 12.-	4 "
1028. Bolóni G.: Az igazi Ady. 60.-	10 "
1029. Buday G.: ASzinyed kövei. 5.-	4 "
1030. Buday György: Nyíri és rétközi parasztságok 4p.-	4 "
1031. Burckhard E.: Gyakorlati gyermeknevelés. 16.-	4 "
1032. Burckhardt: Az olasz renaissance műveltsége. 80.-	4 "
1033. Celloni: Összetétel. 42.-	4 "
1034. Columbus: Utinapló. 12.-	4 "
1035. Cortez F.: Mexico felfedezése. 20.-	4 "
1036. Darvas J.: Egy parasztszaty története. 22.-	20 "
1037. Dask I. 1948. A szeszszaty története levelekben. 26.-	2 "
1038. Deh Lina: Pandur Peter mesei. 45.-	4 "
1039. Dorcsányi: A muzsik. 32.-	4 "
1040. Dorcsányi B.: Magyarország és Svajc. 32.-	4 "
1041. Divald K.: A magyar iparművészet története. 21.-	4 "
1042. Dudichné-Koch: A drágakövek. 35.-	4 "
1043. Emléki dalszaty. 11.-	10 "
1044. Emléki S.: Balassa Balint. 16.-	2 "
1045. Engels: A szocializmus fejlődése. 4:30	20 "
1046. Erdel F.: A magyar parasztszaty. 20.-	20 "
1047. Erdel F.: Kossay Lajos szaty. 7.-	10 "
1048. 49 a napilapok tükrében. 16.-	4 "
1049. Parádás: A gyertya természetrajza. 4.-	4 "
1050. Fazekas: Az állattól a földig. 30.-	4 "
1051. Farsz K.: Palota G.: Házasszaty. 20.-	4 "
1052. Farsz Orszag, Szeged: Angol nyelv. 1-IV. 53.-	4 "
1053. Farsz W.: A honfoglaló magyarok művészete. 26.-	4 "
1054. Fogarai I.: Magyar-országi történelmi kapcsolatok 10.-	4 "
1055. Földes: A szeszszaty. 47.-	4 "
1056. Gadi I.: Ismerkedés a természettel. 3.-	4 "
1057. Gábor F.: Csontváry. 13.-	4 "
1058. Gábor F.: Rippel-Ronal. 13.-	4 "

1953. augusztus 25. körül – 2. számú könyvjegyzék 1002–1115 számozással

[illegible]

1953. szeptember 15. – Ihász Ilona jelentése (szakszervezetnek)

146/455.

Műszaki Egyetem Könyvtári Könyvtára
Budapest. XI. Budafoki-ut 4-6.

Szabadság Kulturális Ismerő Könyvtára
Városliget.

Kedves Kertármón!

Értesítlek, hogy 1953. szeptember 8-án a könyvtárunk megbízottjaként felkereslek Benneteket, hogy a szerződésnek megfelelően munkát végezzünk, és az október 4-ig tartó Ismerő Könyvtár megrendelésében segítséget nyújtsunk.

Kérlek, hogy időrelemondól értesítsd az Ismerő kulturális vezetőjét, és az Ismerő főkönyvtárosokat, hogy a délelőtti folyamán együttesen beszélhessük meg a könyvtár előkészítését.

Budapest. 1953. szept. 24.

A könyvtárvezető megbízásából
Tóty Tamásné

1953. szeptember 24. – Ihász Ilonának segítségnyújtás felajánlása Műszaki
Egyetem Központi Könyvtára

dolgozói létszám csökkenése, illetve dokumentumbeszerzésünk jelentős visszaesése volt. Az Inotai Községi Házban végzett heti rendszeresű könyvtári szolgáltatást szintén anyagi okok miatt megszüntettük.

A bányászattal kapcsolatos fotógyűjtés eredményeképpen 161 db új fotó került be a könyvtár helyismereti gyűjteményébe, melyből fotókiállítás nyílt a Jó Szerencsét Művelődési Központban. A Városszépítő és -védő Egyesület kérésére megrendeztük Leitner Ferenc Életművem c. fotókiállítását. Budai László Várpalota és az itt élő emberek sorsának összefüggéseiről tartott előadást a katolikus plébánia közösségi házában.

Közreműködünk egy Ármás János írásait tartalmazó könyv kiadásának előkészítésében.

Négyfordulós kistérségi helyismereti vetélkedőt szerveztünk a város általános és középiskolásai, valamint az Ősi Általános Iskola diákjai számára.

Októberben névadónkra, Krúdy Gyulára emlékeztünk egy jubileumi Krúdy-hét keretében szervezett kiállítással, helytörténeti sétával, ismeretterjesztő előadással és gyerekek számára tartott Krúdy-foglalkozással. Az 1998 óta szinte hagyományosa megrendezett Szindbád vacsorát is ennek jegyében fogyasztottuk el.

Városunk határain túlmutató rendezvényt láttunk vendégül 2013. április 10-én. Ekkor került sor „A közép-dunántúli régió városainak szocialista kori története” című könyv bemutatójára a városi könyvtárban.

2013. április 11-én rendhagyó költészet napi programot szerveztünk „Palotai pasik pampogása” címmel, ahol várpalotai kötődésű, az irodalmat művelő vagy az azt kedvelő férfiak nyíltak meg az élet „8 fontos dolgáról” és improvizáltak verseket az est tematikájába illeszkedően. Közreműködtek: Ármás János - újságíró, tanár, Baranyai Máté - író, költő, Pócsik József - tanár, iskolaigazgató.

Érdekes kísérlet színhelye volt a könyvtár 2013. április 16-án. Munkatársunk, Tóth Krisztina „Digitális erőd – információkereső kalandjáték a reneszánsz témakörében” címmel szervezett egy próbajátékot, melyre 15-18 éves korosztályból vártuk 3-5 fős csapatok jelentkezését. A játékban

két csapat vett részt. A program az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum TÁMOP-pályázatának része volt.

2014

2014. február 24-én Ármás János: Ötven év, ötven írás című posztumusz könyvének bemutatóját tartottuk meg, tisztelegve a fiatalon elhunyt újságíró emlékének. A kiadvány megjelenését a Könyvtárpártoló Alapítvány tette lehetővé. 2014 márciusában a Magzatgyermek Napján „Mennél több, annál szebb!” Születés és gyermekvárás a paraszti világban címmel Gyöngyössy Orsolya néprajzkutató tartott előadást a 19-20. századi Magyarország születéssel, gyermekáldással kapcsolatos babonáiról, szokásairól.

2014 áprilisa bővelkedett rendezvényekben. A Költészet Napja alkalmából Dinnyés József dalutalajdonos elgondolkodtató megzenésített verses műsorát hallgathatták meg az érdeklődők *A szeretet és a küzdelem dalai* címmel.

Április 25-én a Krúdy Gyula Városi Könyvtár és a Várpalotai Írisz Nőegyesület meghívására Csutorás György pszichológus, lélekgyógyász tartott érzékfeszítő előadást.

Júniusban a 85. Ünnepi Könyvhét alkalmából Petrovics László: A várpalotai bányászszakszervezet kulturális érdekképviselője történetéből című könyvét mutatta be a szerző. 2014 júniusában a Diadal Napja rendezvénysorozathoz nagysikerű vetélkedővel kapcsolódtunk. A nevezők (családok, baráti társaságok) feladatlappal a kezükben járták végig a várat, oldották meg a vár történetéhez, a török kor művelődéstörténetéhez kapcsolódó feladatokat. 2014 szeptemberében egy rendezvénysorozatot indított útjára a TIT és a könyvtár *„Adalékok Várpalota helytörténetéhez”* címmel. A meghívott vendégek személyes emlékeiken keresztül idézték meg városunk múltját.

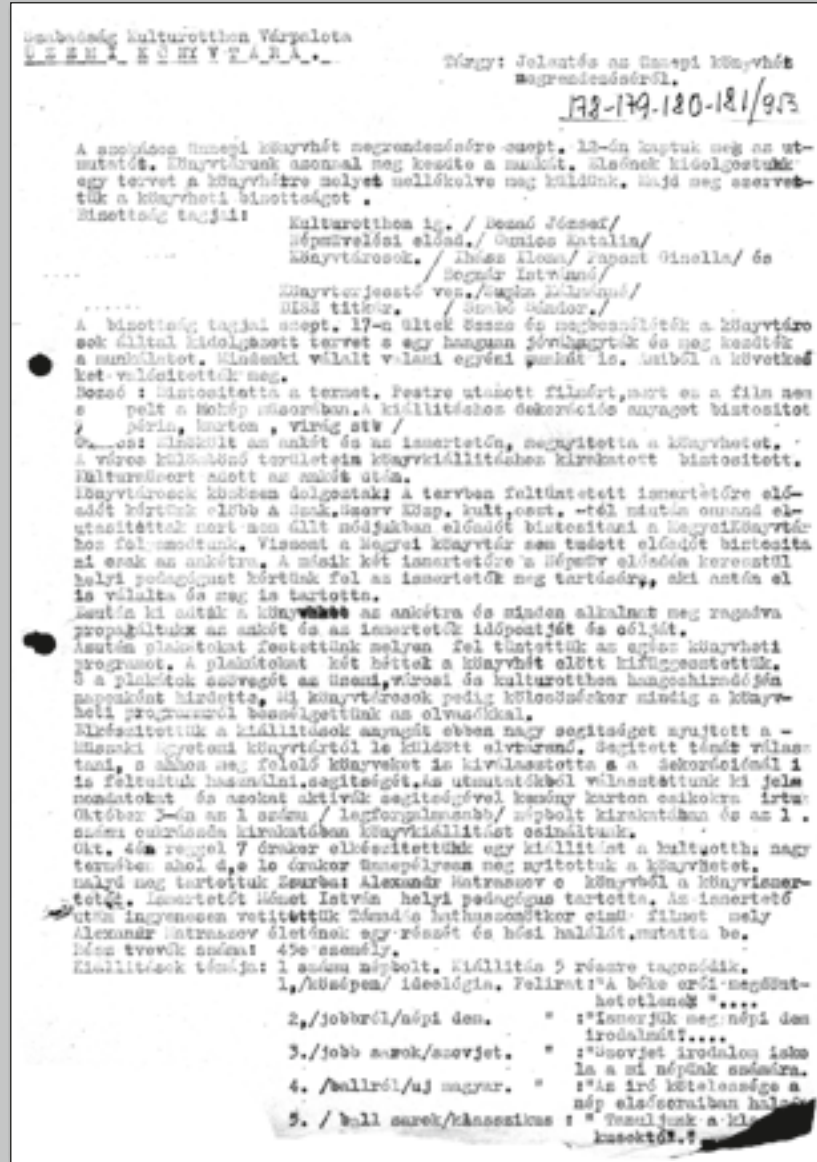
Októberben a Várpalotai hősök arcképcsarnoka címmel rendeztünk kiállítást a Thury-várban. A kiállítás anyagát a könyvtár helytörténeti gyűjteménye, valamint a beérkezett fotók adták. A korabeli dokumentumokkal, fényképekkel illusztrált kiállítás emléket állított a harcokba induló palotai és inotai bakáknak.

1953. szeptember 26. – Népkönyvtári Központ levele, ládák bekérése

1953. szeptember 18. – Bózsa István kult oszt. vez. levele Kultúrotthon könyvtárának

1953. október 23. – jelentés Ünnepi könyvhét megszervezéséről 1. lap

2014 októberében meghallgattuk Domján-Koncz Eszter pszichológus előadását *Serdülőkor – a legnehezebb időszak?* címmel, majd október 14-én *Várpalota múltból örökölt értékei* című könyvet Petrovics László mutatta be.

Könyvtárunk 2014-ben ünnepelte alapításának 60. évfordulóját. Az októberben megtartott megemlékezés teltházásra sikerült. Sokan voltak kíváncsiak az egykori könyvtárvezetők, könyvtárosok, a könyvtár életében nagy szerepet játszó közéleti emberek személyes hangú visszaemlékezéseire. Az évfordulóhoz kapcsolódó kamarakiállítás fotókkal, dokumentumokkal és tárgyi emlékekkel idézte meg a könyvtár elmúlt 60 évét.

2014. október 16-án fergeteges hangulatú előadást hallhattunk Lackfi Jánostól kicsik és nagyok örömére.

Seresné Zsidai Borbála biblioterápiás foglalkozást tartott felnőtteknek Örkény István egyperces novellája alapján (önismereti beszélgetés az irodalmi mű felhasználásával) *Könyvpatika* címmel.

2014. október 18-án megrendeztük a XV. Szindbád vacsorát.

Az est irodalmi programja: „Nagy kópé” (a TIT Váci Mihály Irodalmi Színpad műsora Krúdy Gyula műveiből) 2014. október 19-én Kassowitz László mesemondót hallgathatták gyerekek.

Október 27-én névadónk, Krúdy Gyula születésnapja alkalmából az Ősi Kovács Alkotóműhely tagjainak emlékműsorát hallgattuk meg. Decemberben az Írisz Nőegyesülettel közösen Borbála-napi „terefere” című rendezvény keretében megemlékeztünk Navratil Antal faszobrászról. Vendégünk volt a művész özvegye.

VARGA ZSOLTNÉ – BUDAI LÁSZLÓ:
A KRÚDY GYULA VÁROSI KÖNYVTÁR
PROGRAMJAI 2005-2014 KÖZÖTT

2005

Január 13. Páneurópa Unió Magyar Egyesülete Várpalotai Szervezetének rendezvénye. Vendég: F. P. Robert van Nouhuys Hollandia magyarországi nagykövete. Előadásának címe: Hollandia, Magyarország és az Európai Unió.

Január 19. A Várpalotai Írisz Nőegyesület rendezvénye. „Mindenekelőtt nő vagyok” beszélgetés egy csésze tea mellett Bernáth Ildikó országgyűlési képviselővel.

Február 17. Páneurópa Unió Magyar Egyesülete Várpalotai Szervezetének rendezvénye. Vendég: Dr. Papp Sándor egyetemi tanár (Veszprémi Egyetem) Előadásának címe: Kisebbségben és magyarságban az Európai Unión belül és kívül.

Február. 25. 8. Szindbád vacsora a Két Bagoly Fogadóban

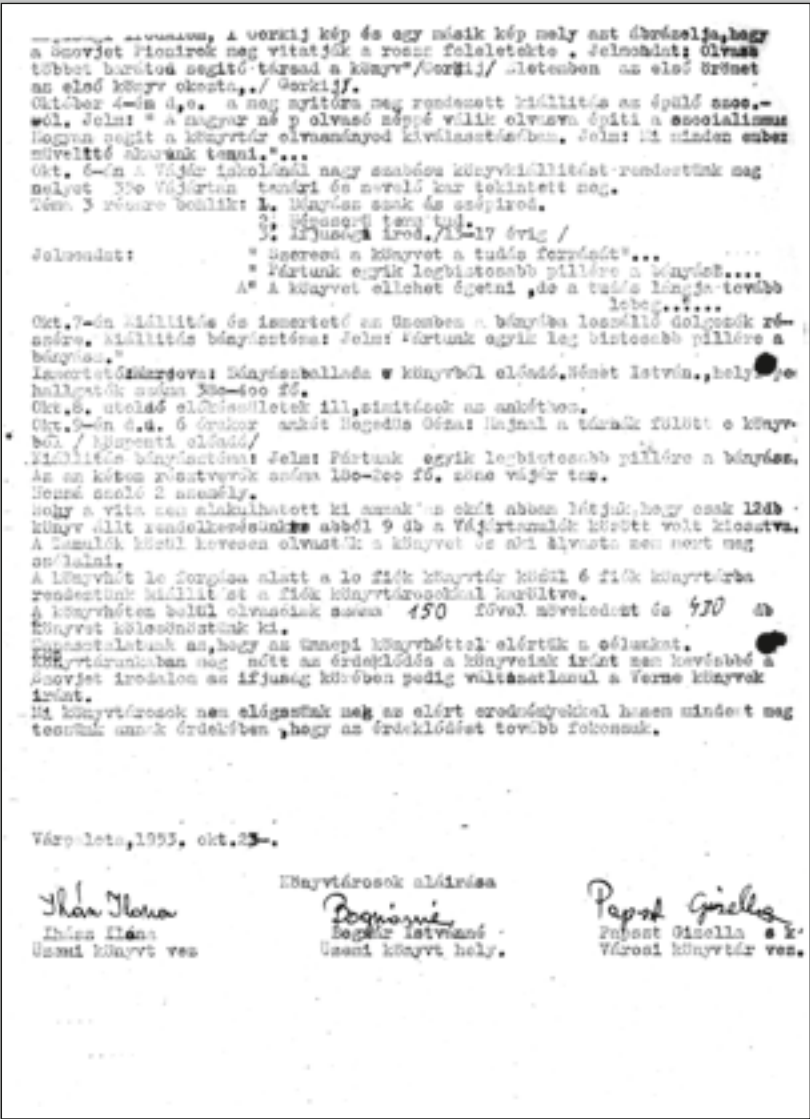
Március 8. Lehner Olga selyemkendő kiállításának megnyitója. Köszöntőt mondott: Kóta Dénes művésztanár. Közreműködött: Lohonyai Zoltán (gitár)

Március 8. A Várpalotai Írisz Nőegyesület a Krúdy Gyula Városi Könyvtárban vidám, irodalmi műsorral egybekötött nőnap ünnepséget tartott.

Március 17. Páneurópa Unió Magyar Egyesülete Várpalotai Szervezetének rendezvénye a Krúdy Gyula Városi Könyvtárban. Dr. Huszár Pál, ny. egyetemi adjunktus tartott előadást Az Európai Unió és a nemzeti kisebbségek címmel.

Április 11. Költészet napi műsor a Krúdy Gyula Városi Könyvtárban. József Attila illusztrációs pályázat eredményhirdetése és a beérkezett alkotásokból rendezett kiállítás megnyitása. A kiállítást megnyitotta: Mészáros Imréné, rajztanár, a Vásárhelyi András Általános Iskola igazgatója. Irodalmi műsorral közreműködött: Várkerti Általános Iskola 8. oszt. tanulói. Felkészítő tanár: Jókuti Ildikó.

Április 11. „Vidám és jó volt s tán konok...” költészet napi est várpalotai előadóművészek, tanárok részvételével, akik legkedvesebb József

1953. október 23. – jelentés Ünnepi könyvhét megszervezéséről 2. lap

1953. november 4. – 1953. október havi könyvtári jelentés

Attila-versükről beszélnek (ill. előadják kedvenc műveiket). Közreműködtek: Ármás János, Ármásné Korsós Ágnes, Barla Szabó Lászlóné, Lohonyai Zoltán, Madaras Annamária, Musits Istvánné, Varga Károlyné, Zöld Istvánné.

Április 18. Rendhagyó irodalomóra a Krúdy Gyula Városi Könyvtárban: „Én, József Attila, itt vagyok!” Hegyeshalmi László műsora.

Április 18. „A Kossuth utca és lakói (Várpalotai Füzetek 6.)” című helytörténeti bemutatója, amely a városi könyvtár kiadásában jelent meg. A kötetet bemutatta: Dr. Huszár Pál, helytörténész, a Veszprémi Egyetem nyugalmazott adjunktusa. Vendégeink: Pacsu Gergelyné, Szabadi Béla, a kötet szerzői, Leitner Ferenc, Miklós László, akiknek gyűjteményéből származnak a kötet képmelkéletei, Valczer János, nyomdász (VSP Nyomda), Próder István Városszépítő és Védő Egyesület elnöke.

Április 20. Praznovszky Mihály: „Királylányok, múzsa, hitvesek (Női sorsok a magyar törtélemben)” című könyvének bemutatója.

Április 21. Páneurópa Unió Magyar Egyesülete Várpalotai Szervezetének rendezvénye a Krúdy Gyula Városi Könyvtárban. Dr. Ács Anna, irodalmi muzeológus tartott előadást „Költészetünk Európában” címmel.

Május 1-9. „Európa mi vagyunk” című rendezvénysorozat az Európa napok keretében a Miniszterelnöki Hivatal és Várpalota Város Önkormányzatának támogatásával

Május 1. EU információs sátor a Cseri Parkerdőben, EU TOTÓ gyerekeknek és felnőtteknek, villámkérdések ládája - nyereményekkel. Sátorgazda: Krúdy Gyula Városi Könyvtár és a Veszprém Megyei EIP Kht.

Május 3. „EURÓPA MI VAGYUNK” című kiállítás megnyitója. Megnyitotta: Leszkovszki Tibor, polgármester. Vendég: Pomázi Szilárd, Veszprém Megyei EIP Kht. ügyvezetője. Közreműködnek: Képesség- és Tehetségfejlesztő Magániskola tanulói, Zenevár Alapfokú Művészeti Oktatási Intézmény tanulói.

Május 5. Páneurópa Unió Magyar Egyesülete Várpalotai Szervezetével közös rendezvény: „A holocaust Európában”. Vendég: Dr. Schweitzer

József, ny. főrabbi, Házigazda: Dr. Huszár Pál, ny.
egyetemi docens, a Páneurópa Unió Várpalotai
Szervezetének elnöke.

Május 9. „EURÓPA MI VAGYUNK” rendezvényt sorozat zárása. Vendégek: Dr. Bethlen István, Magyar Páneurópa Unió elnöke, Dr. Szalay András, Veszprém város önkormányzati képviselője. Közreműködtek: Képesség- és Tehetségfejlesztő Magániskola tanulói, Zenevár Alapfokú Művészeti Oktatási Intézmény tanulói, EU TOTÓ eredményhirdetése: Pomázi Szilárd, Veszprém Megyei ELP Kht. ügyvezetője.

Május 18. „Erdő, mező, virágok” címmel Pintér László fotókiállításának megnyitója. Megnyitotta: Dr. Erdész Károly, az Objektív Fotóstúdió vezetője. Közreműködtek: Képesség- és Tehetségfejlesztő Magániskola tanulói.

Június 2. Győrffy Zsuzsanna, tanár, festő kiállításának megnyitója. Megnyitotta: Tuza Pálné, a Polgármesteri Hivatal oktatási szakreferense. Közreműködtek: Zenevár Alapfokú Művészeti Oktatási Intézmény tanulói, Horváth István Általános Iskola tanulói.

Június 3. Olvasólámpa pályázat eredményhirdetése.

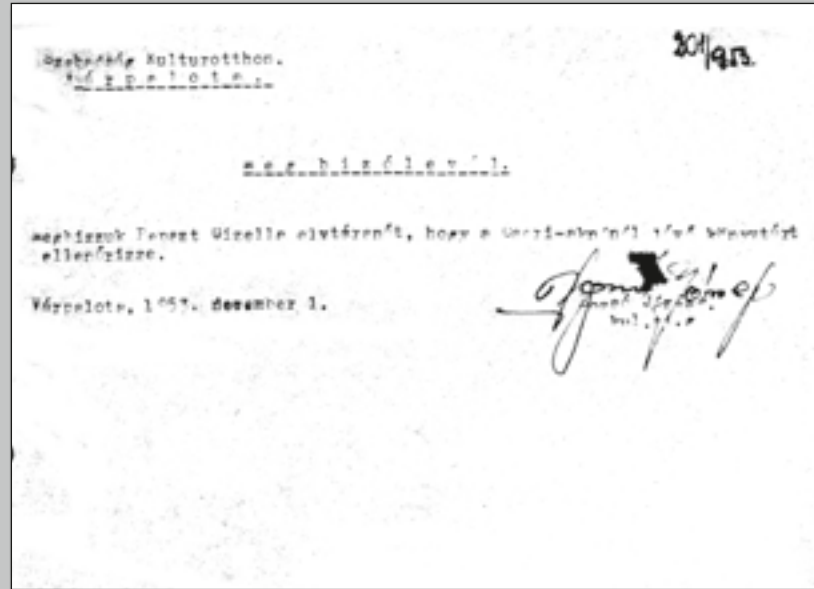
Június 7. Az ünnepi könyvhét és „A Nagy Könyv” játék keretében dedikálta „Átváltozások” című kötetét Varnus Xaver. A szerzővel beszélgett: Szentgyörgyi Tamás, a Városi Televízió igazgatója.

Június 8. A Nagy Könyv játék keretében beszélgetés kedvenc könyveinkről. Vendég: Sándor Csilla, a Csodaceruza és a Kincskereső folyóiratok szerkesztője.

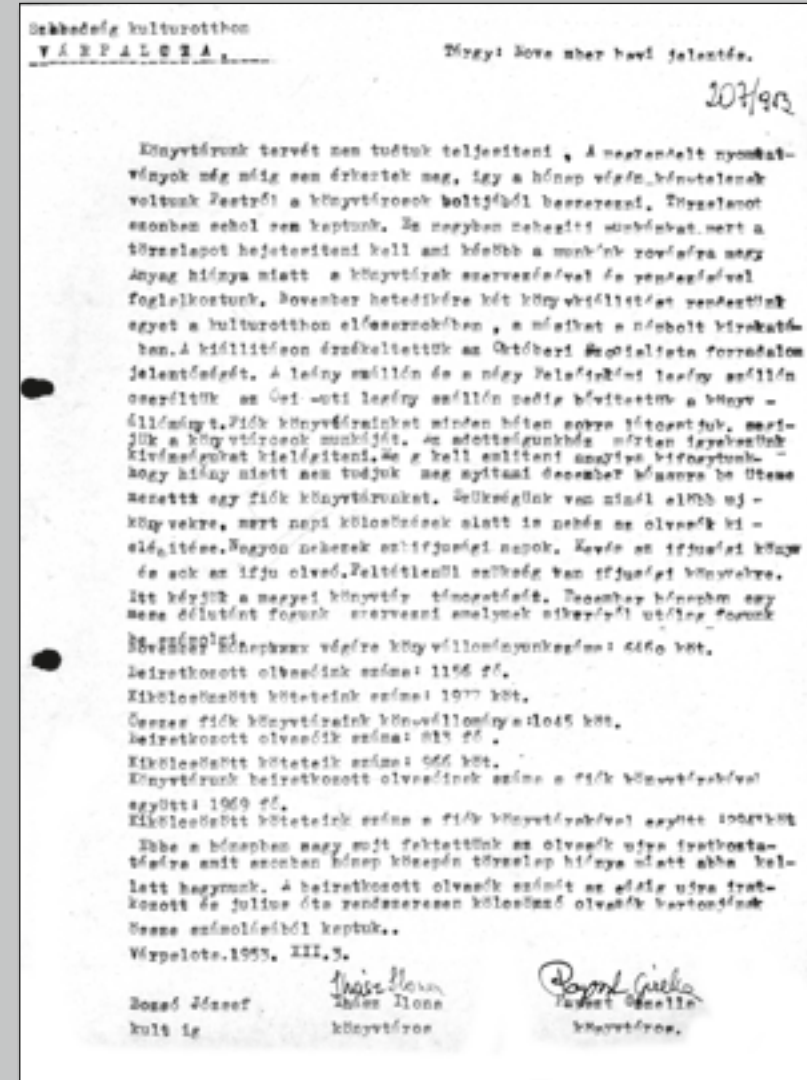
Augusztus 25. A Velencei-tavi Művészetbarátok Körének bemutatkozó kiállítása. A kiállítást bemutatta: Tóthné Szabó Magda, a Velencei-tavi Művészetbarátok Körének vezetője. Közreműködött: Lukács Zsolt (gitár).

Szeptember 14. 20 éves a TIT Várpalotai Szervezete – Közgyűlés. Visszatekintés: Pintérné dr. Erdélyi Mária, Törzsök Károlyné dr. Ármás János. 2005 a fizika éve. Előadó: Torkos László

Szeptember 20. A Nagy Könyv olvasómozgalom keretében: Olvasópályázat indítása középiskolásoknak és általános iskolásoknak.

1953. december 1. – Bozsó József megbízó levele Papszt Gizellának

1953. december 3. – 1953. november havi könyvtári jelentés

Szeptember 22. Együtt az Egészségért Egyesület rendezvénye. Vendég: Szőke Lajos, ezoterikus író

Szeptember 27. A városi könyvtár és a Várpalotai Írész Nőegyesület közös rendezvénye:

A nők munkaerő-piaci helyzete és esélyegyenlősége az EU-s csatlakozás után Magyarországon.
Előadó: Koncz Katalin, egyetemi tanár.

Szeptember 28. Dr. Huller Gyula: A megcsalt szeretet. A függő ember megtévesztő világa című könyvének a bemutatója. Beszélgetőtárs: Zugor Jánosné, Családsegítő Szolgálat nyug. vezetője

Szeptember 30 A Liberális Klub rendezvénye.
Vendég: Gádor László és Világosi Gábor

Október 7 a Várpalotai Napok keretében Molnár Mónika grafikai kiállításának megnyitása. A rendhagyó megnyitón közreműködtek: Rumanóczy Rudolf, Rumanóczy Anett és Lohonyai Zoltán

Október 8. a Várpalotai Napok keretében Tehetségeink sorozatban TIT Várpalotai Szervezete és a városi könyvtár közös rendezvénye: Lohonyai Zoltán gitáros előadó önálló estje „Tekintet nélkül” címmel.

Október 18. 2006. évi kistérségi naptár bemutatója. Vendégünk: Holányi Julianna és Tatár Antal, festőművészek.

Október 20. Októberi könyvtári napok keretében: Krúdy Gyula: „Régi szüretetek” című kötetét bemutatta: Dr. Praznovszky Mihály.

Október 25. A városi könyvtár és a TIT Várpalotai Szervezetének közös rendezvénye: „Hidakat építünk” Kerekasztal-beszélgetés az EU oktatási, nyelvi programjaiban résztvevőkkel. Moderátor: Torda Erika és Ármás János. Vendégeink: A várpalotai kistérség pedagógusai és diákjai.

Október 26. A Nagy Könyv játék keretében:
„Olvassunk Krúdyt” felolvasóest és könyvajánlás.
Közreműködtek: Madaras Annamária, Pócsik József, Pados Zoltánné, Kis Andrásné (Palotás Ildikó), Fodor Tamás, Mészáros Imréné, Volekné Temesi Zsuzsanna, Dunai házaspár (ének, gitár).

Október 28. a Páneurópai Unió Várpalotai Szervezetének rendezvénye Horvátország csatlakozása az Európai Unióhoz címmel. Dr. Stanko Nick, a Horvát Köztársaság magyarországi nagykövete tartott előadást.

November 8. A Várpalota Kistérség Többcélú Társulás eredményei és jövője. Előadó: Faragó Istvánné (Berhida város jegyzője).

November 11. Kóta Dénes művésztanár kiállításának megnyitója Megnyitotta: Halmos István. közreműködnek: Vásárhelyi András Általános Iskola tanulói.

November 15. Író-olvasó találkozó Schäffer Erzsébettel „A Nagy Könyv” játék keretében (a Sunbooks Kft. támogatásával).

December 1. Kapolcsi Kovács Csaba, ajkai grafikusművész könyvillusztrációs kiállításának megnyitása. Megnyitotta: Kóta Dénes művésztanár.

December 7. „A közigazgatástól a költészetig, avagy fordítva?” Dr. Czeidlí István: „Egyszerűen” című verseskötetének bemutatója. A szerzővel Ármás János újságíró beszélgetett. Közreműködött: Dolacsek Anna.

December 9. A Nagy Könyv mozgalom és a Gyermekkönyvhét keretében az olvasópályázat és rajzpályázat eredményhirdetése.

December 12. „A Krúdy Gyula Városi Könyvtár 50 éve” című könyvtártörténeti emlékkönyv bemutatója. A kötetet bemutatta: Balogh Ferencné, az Eötvös Károly Megyei Könyvtár ny. igazgatóhelyettese.

December 12. Emlékezés Antall József miniszterelnökre címmel. Kuti Csaba a Veszprém Megyei Közgyűlés elnöke tartott előadást.

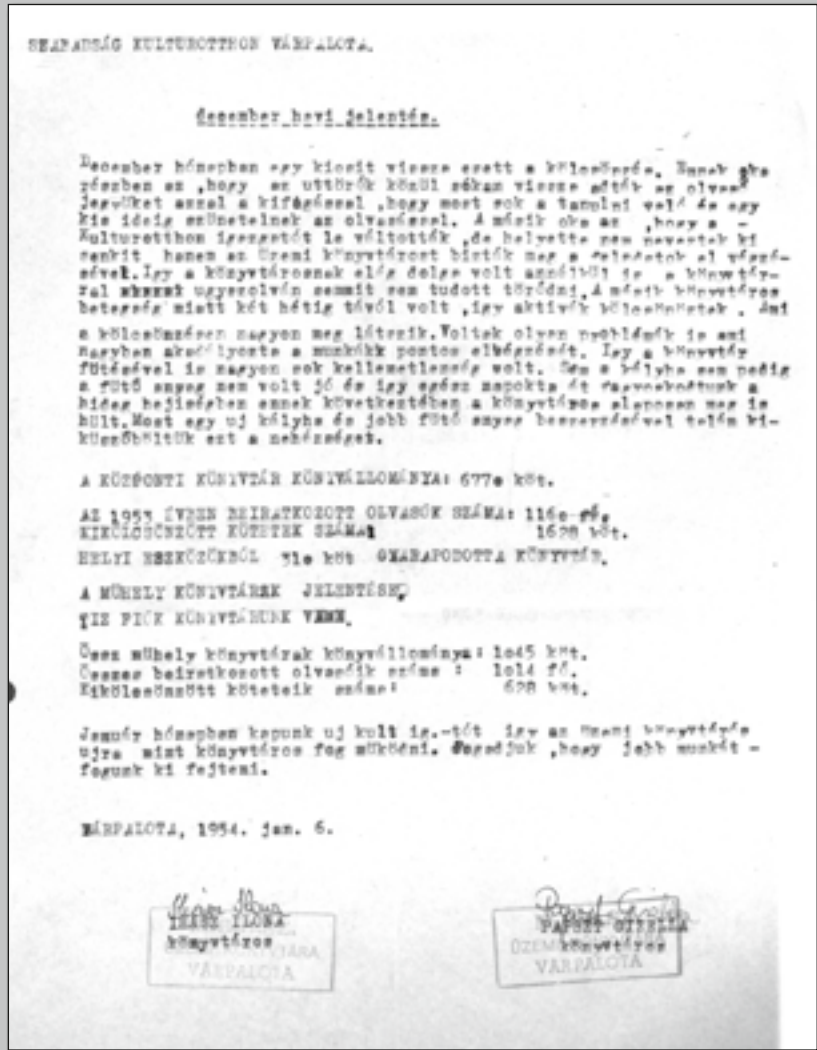
December 13. „Több mint 2 x 50 év a katedrán”. „Beszélgetések a világról, Magyarországról és önmagunkról” című sorozat keretében. Vendég: Varga Károly és Varga Károlyné. Közreműködtek: a Képesség- és Tehetségfejlesztő Magániskola művészeti tagozatának tanárai, Péterfy Ágnes (ének), Oravecz Edit (vers), Mátrai Balázs (gitar).

December 16-23. Karácsonyi vásár, helyi alkotók műveiből.

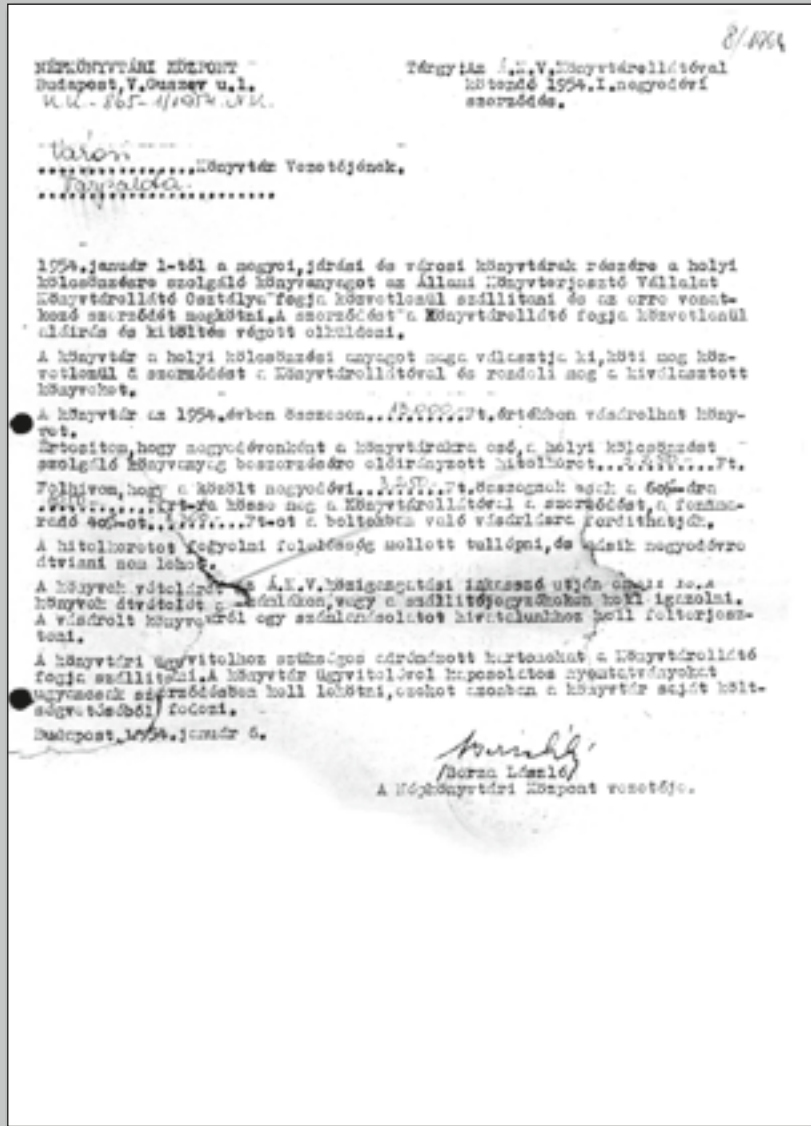
2006

Január 16. A Várpalotai Írisz Nőegyesület kiadásában megjelent „Az én sorsom - az én világom” című antológia bemutatója. Köszöntőt mondott: Pados Zoltánné, társadalmi megbízatású

Az 1954. ÉV VÁLOGATOTT IRATAI

1954. január 6. – 1953. december havi könyvtári jelentés

1954. január 6. – Népkönyvtári Központ értesítése a Könyvtárellátóval kötetendő az 1954. I. negyedévre vonatkozó szerződésről

alpolgármester asszony. Az antológiát bemutatta: Dr. Praznovszky Mihály, az Eötvös Károly Megyei Könyvtár igazgatója. Közreműködtek: TIT Váci Mihály Irodalmi Színpad és Szász Kamilla (ének)

Január 23. A Közép-Dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács 2006. évi pályázatainak és a II. Nemzeti Fejlesztési Terv közép-dunántúli regionális operatív programjának (2007-2013) bemutatása. Előadó: Heinrich Péter, a Közép-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht. ügyvezető igazgatója.

Február 16. Az Informatikai és Hírközlési Minisztérium szervezésében @Magyarország információs nap.

Február 16 Dr. Ferdinand Mayrhofer-Grünbühel, az Osztrák Köztársaság Magyarországi nagykövete tartott előadást. Téma: Ausztria és Magyarország együttműködési lehetőségei az Európai Unióban.

Február 24. 9. Szindbád Vacsora. Az est házigazdája: Dr. Praznovszky Mihály irodalomtörténész, az Eötvös Károly Megyei Könyvtár igazgatója.

Március 1. „Génmanipuláció avagy Mit kell tudni az élelmiszereinkről”. Előadó:

Dr. Szigeti Tamás, a Dr. E. Wessling Kémiai Laboratórium Kft. vezetője.

Március 7. Az idősek önállóságának elősegítése az EU-s tagországok gyakorlata alapján. Előadó: Hegyesiné Orsós Éva, az Életet az Éveknek Országos Szövetség elnöke

Március 8. A Várpalotai Írisz Nőegyesület és a Krúdy Gyula Városi Könyvtár közös rendezvénye a nőnap alkalmából Hoffer Ildikó keramikumművész kiállításának rendhagyó megnyitója. Megnyitotta és köszöntőt mondott: Pócsik József, iskolaigazgató. Közreműködtek: a Bartos Sándor Általános Iskola és a Zenevár Alapfokú Művészeti Oktatási Intézmény tanulói.

Március 8. „TÚZVIRÁGOK” címmel a Thuri György Gimnázium tanulóinak irodalmi műsora. A műsort összeállította: Menyhárt Csilla, tanár, iskolai könyvtáros.

Március 16. a Liberális Klub rendezvénye. Vendégek: Fodor Gábor, országgyűlési képviselő, Baky György, országgyűlési képviselőjelölt.

Április 1-május 6. Tánczos Veronika, pétfürdői üvegfestő kiállítása.

Április 6. „Európai sokszínűség a zenében”. Előadó: Borbás Károly, a Zenevár Alapfokú Művészetoktatási Intézmény igazgatóhelyettese.

Április 8. Helytörténeti vetélkedő az általános iskolák csapatai részére a Jó Szerencsét Művelődési Központban.

Április 11. a Költészet Napja alkalmából Tornai József: „Villámsújtotta kor” című kötetének bemutatója. Vendégünk: Tornai József, költő. Közreműködtek: Rátkay Ildikó és Fehér Ildikó, színművészek.

Május 9. „Fények és árnyak” címmel Neuholdné Sebők Mariann, csopaki festő kiállítása. A kiállítást megnyitotta: Madaras Annamária, a Polgármesteri Hivatal ny. irodavezetője. Közreműködtek: Képesség- és Tehetségfejlesztő Magániskola tanulói és Dudás Johanna, Tóth Zsófia, Simon Kinga, a Zenevár Alapfokú Művészetoktatási Intézmény növendékei.

Május 23. Csepin Péter: „Lakásunk volt paripánknak háta: Azaz nyolcvan korty alatt a Balkán körül” című kötet bemutatója.

Június 1. Pásztor János művésztanár és Pásztor Máté kiállításának megnyitója. Közreműködtek: a berhidai Ady Endre Általános Iskola tanulói.

Június 2. Az Olvasólámpa pályázat eredmény-hirdetése.

Június 7. Vendégünk: Sándor Csilla a Csodaceruza folyóirat főszerkesztője. A beszélgetés témája: Nyári olvasmányok könyvajánlás, beszélgetés újdonságokról, régiségekről.

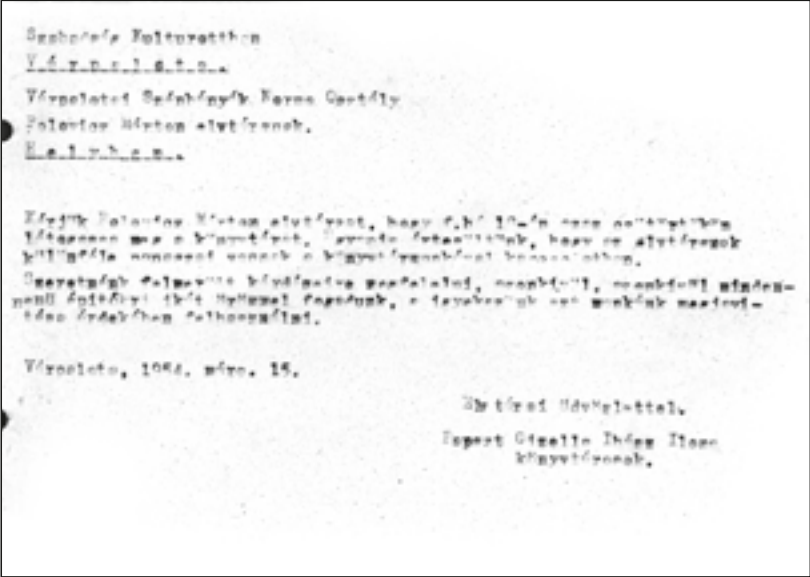
Június 9. Kerekasztal-beszélgetés a TEMA vezetőivel a Várpalota Kistérség nemzetiközi kapcsolatairól. Vendégeink: Peter Stauber, Helfried Presser, Marija Lah, Versánszky Edward, Lajosfalvi József, Leszkovszki Tibor.

Június 24-25. A Várpalotai Városszépítő és Védő Egyesülettel közös szervezésben Kirándulás Nyíregyházára - Krúdy Gyula szülővárosába.

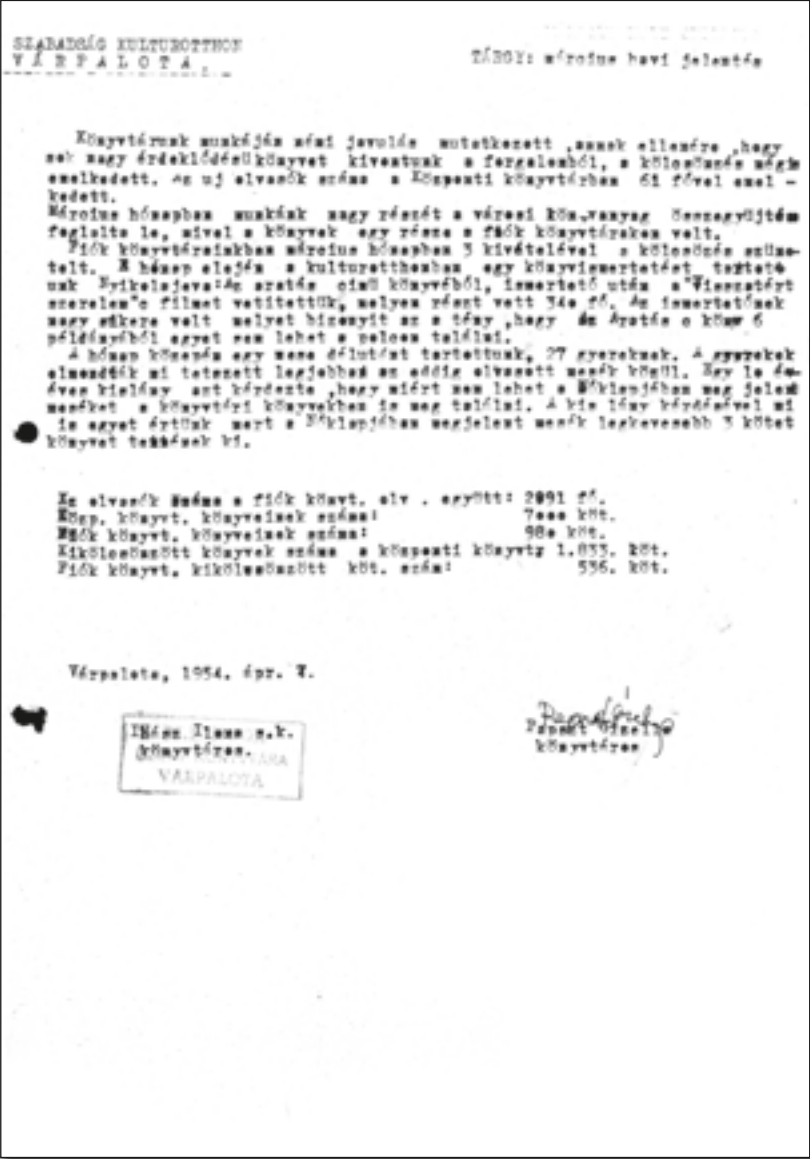
Augusztus 23. Jövőkép műhely.

Augusztus 31. a Várpalotai Ifjúságért Közhasznú Egyesület (VIKE) szervezésében: Várpalotai Ifjúsági Fesztivál Helytörténeti vetélkedő, a Várpalotai Napok rendezvénysorozat keretében.

Szeptember 1. Csontos Katalin, művésztanár, „Röpül a, röpül a...” című grafikai kiállításának

1954. március 15. – Levél Polovicz Mártonnak

1954. április 7. – 1954. március havi könyvtári jelentés

megnyitója. A kiállítást megnyitotta: Madaras Annamária, a Polgármesteri Hivatal ny. irodavezetője. Közreműködött: Dunai László, Dunainé Körömczi Judit.

Szeptember 27. a Bartók Béla Jubileum alkalmából a Palotai Alkotók Körével közösen meghirdetett képzőművészeti pályázatunkra beérkezett alkotásokból nyíló „Homage à Bartók” című kiállítás megnyitója. A kiállítást megnyitotta: Fenyvesi Ferenc, a Művészetek Háza címzetes igazgatója Közreműködtek: Józsa Eleonóra, zene-tanár (zongora), Ludmány Péter, a Dohnányi Ernő Zeneművészeti Szakközépiskola tanulója (oboa). A megnyitót követően: „Hódolat Bartóknak” címmel zenés irodalmi összeállítás hangzik el a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Váci Mihály Irodalmi Színpadának előadásában.

Szeptember 29. A népmese napja és Benedek Elek születésének 147. évfordulója.

Szept. 27-okt. 30. „Homage à Bartók” című kiállítás.

Október 4. Vallomások Bartók Béláról. Kerekasztal-beszélgetés a várpalotai zenetanárok és előadóművészek részvételével. Beszélgetést vezette: G. Somos Margit. Résztvevők: Borbás Károly, Józsa Eleonóra, Schwarczingerné Köveskúti Zita, Vikol István. Közreműködtek: Ban-chieri Kamarakórus, Zenevár Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tanulói.

Október 20. A Prospektus Nyomda Krúdy-kiskönyvtára című sorozat újabb kötetének bemutatója. Krúdy Gyula: A magyar előfizető. A könyvet bemutatta: Dr. Praznovszky Mihály, a kötet szerkesztője. Vendég: Szentendrei Zoltán, a Prospektus Nyomda tulajdonosa.

Okt. 23- nov. 4. „1956 az irodalomban” című kiállítás.

Október 30. Ember és világegyetem: A zene kozmikus varázsereje a bartóki népzeneesztétika alapján. Vendégünk: Grandpierre Attila, csillagász, zenész.

November 7. Ender István, pétfürdői festő kiállításának megnyitója. Megnyitotta: Juhosné Vavró Zsuzsanna, szaktanácsadó. Közreműködtek: Csiki Noémi, Kovács Rita, Siklósi Noémi, Brenner Abigél, Gáspár Attila, Soós Balázs.

November 16. A Páneurópa Unió Várpalota Városi Szervezetének rendezvénye. Vendég: Dr. Gálffy István, az Osztrák Köztársaság tiszteletbeli konzulja. Előadásának címe: „Ausztia és Magyarország közös lehetőségei az Európai Unióban”.

November 20. Európai uniós vetélkedő a Várpalotai Írisz Nőegyesület szervezésében.

December 12. „Beszélgetések a világról, Magyarországról és önmagunkról” című sorozat következő estje. Adventi beszélgetés Kóta Dénes, művésztanárral. Beszélgetőtárs: Madaras Annamária, a Polgármesteri Hivatal ny. irodavezetője. Közreműködtek: Dunai László (gitár), Dunainé Körmöczy Judit (ének).

December 16-23. Karácsonyi kiállítás és vásár, helyi képzőművészek alkotásaiból.

2007

Február 6. „A táj szerelmese”. Tatár Antal festő kiállításának megnyitója. A rendhagyó megnyitón az alkotóval beszélgettünk pályájáról. Házigazda: Szajp Istvánné, könyvtárigazgató. Közreműködtek: Lohonyai Zoltán.

Február 17. 10. Szindbád Vacsora. Az est házigazdája: Dr. Praznovszky Mihály, irodalomtörténész, az Eötvös Károly Megyei Könyvtár igazgatója.

Március 8. a Várpalotai Írisz Nőegyesület és a városi könyvtár közös rendezvénye. Holányi Julianna, festőművész „Szín – világ” című kiállításának beszélgetéssel egybekötött megnyitója. Házigazda: Szajp Istvánné, könyvtárigazgató. Közreműködtek: Forgács Zsuzsanna (ének), Molnár Ferenc (vers), a Képesség- és Tehetségfejlesztő Magániskola Művészeti Tagozatának diákjai.

Március 20. A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Várpalotai Szervezetének tisztújító közgyűlése.

Március 22. A Páneurópa Unió Várpalotai Szervezetének rendezvénye. Vendég: Dr. Bálint Sándor, a Péti Nitrogénművek környezetvédelmi osztályvezetője. Előadásának címe: „Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése a Péti Nitrogénműveknél (Fenntartható fejlődés az Európai Unióban)”.

A VÁROSI KÖNYVTÁR ELLENŐRZÉSI JEGYZŐKÖNYVEI ÉS LEIRATA (1955-1961)

1955. szeptember 30.
A városi könyvtár munkája kiegyensúlyozottan fejlődik. A könyvtáros hozzáértéssel végzi feladatát. Az átléltározási munka jó ütemben folyik. Beletárolt 1468 művet. A késedelmes olvasók hátralékát erősen hajtja. Ebben a hónapban 34 új olvasót írt be, a forgalom arányosan emelkedik.
Javaslatok:
A fiókok anyagát a helyi átléltározás után szintén rendezni kell. Inota egész könyvtári helyzete megvizsgálandó és megjavítandó. A kórházban a könyvellátás javítandó meg. A Kossuth legényszálló könyvtára fenntartására viszont a szakszervezet hivatott. A kölcsönzés fejlesztésének kérdéseit októberi módszertani értekezletünkön

beszéljük meg. Jó lenne a könyvtár beszámolóját a VB napirendjén megbeszélni. A fiókok részére a Megyei Könyvtár kiegészítő anyagot ajánl fel. Javasoljuk olvasótermi rész és segédkönyvtár-részleg elkülönítését. A könyvtár régi rendjét és tisztaságát meg kell tartani, sőt, fejleszteni, csinosítani.
Páldy Róbert
megyei könyvtárvezető

Április 11. Az Óbudai Krúdy Gyula Irodalmi Kör bemutatkozása. Kiállítanak: Koncz Eta (Krúdy-emlékermes festőművész). Simon M. Veronika (Munkácsy- és Krúdy-emlékermes festőművész), Lovag Kovács Imre (festőművész).

Április 20. Gyermekszegénység és esélyegyenlőség. „Az elszegényedés jelenségei a mai magyar társadalomban”. Előadó: Dr. Ferge Zsuzsa szociológus.

Április 25. A nyelv szerepe kulturális önazonosságunk őrzésében. Előadó: Dr. Szij Enikő, nyelvész.

Május 2. „Táj és irodalom” Rendhagyó irodalomóra Veszprém megye irodalmi hagyományai. Előadó: Dr. Praznovszky Mihály, irodalomtörténész, az Eötvös Károly Megyei Könyvtár igazgatója
Május 7. Civil fórum a Várpalota Kistérség idegenforgalmi stratégiájáról (2007-2013)

Május 9. Erdész Károly „Írországi impressziók” című fotókiállításának megnyitója. Megnyitotta: Dr. Erdész Károly, az Objektív Fotóstúdió vezetője. Az írországi Fingal megye futóklubjai és a várpalotai Objektív Fotóstúdió közös rendezvénye

Május 11. Érdi Tamás zongoraművész hangversenye a Bartos Sándor Általános Iskola, a FONO, a Vakok és Gyengénlátók Szövetsége fiataljai részére. Vendég: É. Szabó Márta, újságíró, a művész édesanyja

Május 29. „Szeretni és ismerni kell a tájat, ahol élünk” Előadó: Bándi László a Veszprém Megyei Honismereti Szövetség elnöke a TIT Várpalotai Szervezetével és a Várpalotai Városszépítő és Védő Egyesülettel közös rendezvény

Június 6. Nagy Carmen kiállításának megnyitója. Megnyitotta: Mészáros Imre, grafikusművész. Közreműködött: a Zenevár Alapfokú Művészetoktatási Intézmény növendékeinek fuvalatriója.

Augusztus 23. Láng Tibor „Mint cseppben a tenger” című fotókiállítása.

Szeptember 14. a Petrozsényi Nőegyesület és a Várpalotai Írisz Nőegyesület együttműködési szerződésének aláírása

Szeptember 14. Kóta Dénes művésztanár kiállítása. Megnyitotta: Mészárosné Lendvai Katalin ny. iskolaigazgató. Közreműködött: Mihalik Mónika és Sanda Zsombor (cselló)

Szeptember 20. Czeidli István: „Nyugtalan csend” című verseskötetének bemutatója. A szerzővel beszélgetett: Ármás János, újságíró

Szeptember 25. Megemlékezés Winkler Márton születésének 150. évfordulójára és Tenczer Károly halálának 10. évfordulójára. Előadók: Szajp Istvánné könyvtárigazgató, Petrovics László, a Városszépítő és Védő Egyesület elnöke

Szeptember 26. Népmese napja – Benedek Elek születésnapja tiszteletére. Szakmai előadások az óvodai irodalmi nevelésről, ezt követően gyermekrajz kiállítás megnyitása népmesék feldolgozásaiból. Előadások: A bennünk élő mese Kovács Gábor, a Kabóca Bábszínház igazgatója. A mese lélektana Torkos Éva ny. óvónő. A rendezvényen mesemondással közreműködtek: Dreska Éva és Horváth Zsoltné

Október 1. Helytörténeti előadás Várpalota történetéről a városi helytörténeti vetélkedőre benevezett csapatok tagjainak. Előadó: dr. Huszár Pál tanár

A „Nagy Olvashow” országos rendezvénysorozat programjai:

Október 2. Író-olvasó találkozó Háy János, íróval és Reményi József Tamással, a Palatinus Kiadó főszerkesztőjével.

Október 9. „Nagyishow” „Nagyszülőnek lenni jó” Monspart Éva író a vendégünk.

Október 10. „Tinishow” rendhagyó irodalomóra. „Olvasni jó”. Kedvcsináló a XX. századi magyar irodalom kevésbé ismert, értékes műveihez. Előadó: Fráter Zoltán, irodalomtörténész, egyetemi docens

Október 17. Papp János „Magyar táj magyar ecsettel” című kiállításának megnyitója. A kiállítást megnyitotta: Pócsik József, a Bartos Sándor Általános Iskola igazgatója. Közreműködtek: A Thuri György Gimnázium, Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény növendékei

Október 18. Krúdy Gyula születésének évfordulója a Prospektus Nyomda Krúdy-könyvtára sorozat „Cigányálom” című kötetének bemutatója. Bemutatta: Praznovszky Mihály, irodalomtörténész. Közreműködtek: Mihók István, cigányprímás

Október 24. Író-olvasó találkozó Lugosi Dóra újságírónővel. A „Fátyol és tűsarok” című olvasópályázat eredményhirdetése.

Feljegyzés 1956. jan. 11.
a városi könyvtár szakmai felülvizsgálata, megállapítások, feladatok.
Megállapítások, feladatok:
Az 1955. IV. sz. m. é. jelentés a megbeszéltek alapján állítandó össze a fiókkönyvtárak (3 fiókkönyvtár) adatainak és a helyi könyvtár adatainak összesítésével. 2 féle statisztika:
1. Stat. Hivatalnak helyben és a 2. a Megyei Könyvtárnak küldendő.
Határidő: jan. 17.
2.) József Attila olvasómozgalom megszervezése azonnali feladat. A munkaterv összeállítása az átadott munkaterv figyelembevételével a járási népművelés segítségével készíten-dő el. Az elkészített munkaterv másodpéldányát kérjük a MK-ba beküldeni. A mozgalmak-ra pár könyvet ad tulajdonba a MK.
3.) Irattár a megbeszéltek formájában készíten-dő. Az eddigi pongyola irattár-kezelés felmérésével és a feltételmentesítésével meg kell csinálni. Javasoljuk, hogy a népműve-

1956. január 11.
Feljegyzések
A városi könyvtár szakmai felülvizsgálata, segítésadása alkalmával.
Megállapítások, feladatok:
1. Az 1955. IV. számú. jelentés a megbeszéltek alapján állítandó össze a fiókkönyvtárak (3 fiókkönyvtár) adatainak és a helyi könyvtár adatainak összesítésével. 2 féle statisztika:
1. Stat. Hivatalnak helyben és a 2. a Megyei Könyvtárnak küldendő.
Határidő: jan. 17.
2. József Attila olvasómozgalom megszervezése azonnali feladat. A munkaterv összeállítása az átadott munkaterv figyelembevételével a járási népművelés segítségével készíten-dő el. Az elkészített munkaterv másodpéldányát kérjük a MK-ba beküldeni. A mozgalmak-ra pár könyvet ad tulajdonba a MK.
3. Irattár a megbeszéltek formájában készíten-dő. Az eddigi pongyola irattár-kezelés felszámolására feltétlenül szükség van. Javasoljuk, hogy a népműve-

lési csoport ellenőrzése során ellenőrizze az iratok rendes kezelését is, amivel egyúttal ellenőrizhető a felsőbb szervek intencióinak, általuk adott feladatok végrehajtásának kér-dése is.
4. Első feladatnak tartjuk a könyvtár raktári és egyéb könyvállományának gondos keze-lését, naponkénti elrakását az áttekinthetőség és az általános rend érdekében.
5. Az ügyiratok formáiban úgy készíten-dők, ahogy az Akadémiai Könyvtárkiadónak leírt hivatalos levelet fogalmazásban elkészítettem.
6. A könyvtáros szakmai továbbképzése és az előreláthatólag márciusban megtartandó minimumvizsgákra való felkészítése érdekében irányadók a megbeszéltek. A Tömegkönyvtárak kezelési szabályzata c. kiadványt (meg- és hollétéről semmit sem tudunk megállapítani) a holnapi nappal kölcsönképp megküldi a MK. Ugyancsak javasol-juk Sallai: A könyvtári munka c. kiadvány tananyagszerű elsajátítását. Részleteket szóban megbeszéltük, a

lési csoport ellenőrzése során ellenőrizze az iratok rendes kezelését is, amivel egyúttal ellenőrizhető a felsőbb szervek intencióinak, általuk adott feladatok végrehajtásának kér-dése is.
4. Első feladatnak tartjuk a könyvtár raktári és egyéb könyvállományának gondos keze-lését, naponkénti elrakását az áttekinthetőség és az általános rend érdekében.
5. Az ügyiratok formáiban úgy készíten-dők, ahogy az Akadémiai Könyvtárkiadónak leírt hivatalos levelet fogalmazásban elkészítettem.
6. A könyvtáros szakmai továbbképzése és az előreláthatólag márciusban megtartandó minimumvizsgákra való felkészítése érdekében irányadók a megbeszéltek. A Tömegkönyvtárak kezelési szabályzata c. kiadványt (meg- és hollétéről semmit sem tudunk megállapítani) a holnapi nappal kölcsönképp megküldi a MK. Ugyancsak javasol-juk Sallai: A könyvtári munka c. kiadvány tananyagszerű elsajátítását. Részleteket szóban megbeszéltük, a

November 5. Fölemelkedő vagy süllyedő Európa? Az Európai Unió jövője a globalizálódó világgazdaságban. Vendégünk: Csaba László, köz-gazdász, egyetemi tanár

November 14. „A világörökségünk védelme”. Kasó László előadása

November 20. Katona György pápai festőmű-vész rajzkiállításának megnyitója Megnyitotta: Veress Zsuzsa a Pápai Református Kollégium Gimnáziumának tanára. Közreműködött: Lohonyai Zoltán gitár, ének

November 21. „Kitaszítottak III. Családok mun-katáborokban” című könyv bemutatója Vendé-geink: Hantó Zsuzsanna és Kégli Katalin, szerzők. A könyvet ajánlotta: Németh Árpád, polgármester. Közreműködtek: Képesség- és Tehetségfejlesztő Magániskola Művészeti Iskolájának diákjai

December 5. a Szponzort Keresünk Zenekar bemutatkozó koncertje a városi könyvtár „Palotai tehetségek” című sorozata keretében

December 12. Adventi beszélgetés Dr. Huszár Pál ny. egyetemi docenssel, helytörténésszel, a Veszprémi Református Egyházmegye gondnoká-val, tanári pályájáról, közéleti és helytörténeti munkásságáról, valamint a „Források és dokumen-tumok Várpalota történetéhez” című kötetének bemutatója. Beszélgetőtársak: Nagy Lajos, refor-mátus lelkész, a Veszprémi Református Egyház-megye esperese, és az első tanítványok közül: Dr. Dörnyei Lászlóné (Bándli Magdolna) gimnáziumi tanár, igazgatóhelyettes, Fadgyas Lóránt, projekt-menedzser. Közreműködtek: Tiliné Cartoletti Emerita a Thuri György Gimnázium és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tanára (fuvola)

December 14. Az 5 éves Írisz Nőegyesület Születésnapj összejövetele ünnepi műsorral

December 14-ig Katona György, pápai fes-tőművész rajzkiállítása.

December 16-23. Karácsonyi kiállítás- és vásár helyi képzőművészek alkotásaiból

2008

Január 23. A Városszépítő és Védő Egyesület nyílt napja. Vendégünk: Mezei László, Várpalota város főépítésze. Helytörténeti kiállítás megtekin-tése a beszélgetés ideje alatt.

Febr. 1-Ápr.2. „Hétszínvirág” játék a gyermek-részlegben.

Február 13. a Berhida-Peremarton Petőfi Művelődési Ház Gyermek Grafikai Műhelyének bemutatkozó kiállítása. Megnyitotta: Mészáros Imréné ny. iskolaigazgató, rajztanár. Közreműködtek: Ármás Julianna, Onofer Dóra Lilla (a Bán Aladár Általános Iskola és Tagiskolája tanulói) és a Vásárhelyi András Tagiskola kórusa.

Március 6. Baranyai Ferenc „Sóhajok” című grafikai kiállításának megnyitója. Megnyitotta: Hufnágel Erika művésztanár, a Várkerti Általános Iskola, Szakiskola és Tagiskolái Inotai Tagiskola tanára. Közreműködtek: Lohonyai Zoltán (gitár, ének).

Március 7. Az Aktivál Egyesület szervezésében: „Alsóvárosi esték”. Vendég: Péterfalvi Attila, volt adatvédelmi biztos

Március 20. „Reneszánsz Est” a Reneszánsz Év alkalmából. Az est házigazdája: Varga Károlyné ny. tanár. Közreműködtek: Csobolya József, előadóművész (gitár, koboz)

Március 25. A Várpalotai Városszépítő és Védő Egyesület nyílt napja

Április 1. a Várpalotai Objektív Fotóklub „Ars poetica” című kiállításának megnyitója. Megnyitotta: Neményi László ny. könyvtárigazgató. Közreműködtek: Lohonyai Zoltán (gitár, ének)

Április 3. A gyermekirodalom világnapja alkalmából „A gyermekkönyvek titkos kertje”. Kötetlen beszélgetés, irodalmi játékok kezdő és haladó olvasóknak. A foglalkozást vezette: György Judit, gyermekkönyvtáros

Április 10. SzóSzó: „Magamban beszélgetek” című verseskötetének rendhagyó bemutatója. Előadta: Tamás Erzsébet. Közreműködött: Szabó Dávid és Nagy Dávid

Ápr.15- Aug. 29. Olvasólámpa pályázat általános iskolásoknak

Április 17. Nők a helyi közéletben, Kistérségi polgármester asszonyok találkozója. Kötetlen beszélgetés a várpalotai és a zirci kistérségben tevékenykedő női polgármesterekkel. Moderátor: Sárvári Miklósné. A találkozót meghívott vendége: Dr. Zongor Gábor, a TÖOSZ főtítkára

Április 22. Somogyi László kiállításának megnyitója. Megnyitotta: Szentés Ottokár, képzőmű-

vész. Közreműködtek: a Thuri György Gimnázium, Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tanulói

7.) Új nyomtatványok bevezetése nem történt meg. Ok: a régi könyvtáros eltávozása és hanyagsága. Bevezetését javasoljuk, végrehajtásában segítséget ad a MK.

8.) A régi könyvtárost pontosan is felhívjuk, hogy az ügytári problémáival forduljon közvetlenül a MK-hoz, illetve személyesen is keresse fel.

10.) Az új könyvtárost pontosan is felhívjuk, hogy az ügytári problémáival forduljon közvetlenül a MK-hoz, illetve személyesen is keresse fel.

11.) Az átleltározást (fiókokét is!!) a megbeszéltek alapján kell végrehajtani és befejezni. Határidő: febr. 20.

További feladatokat a későbbiekben közösen beszéljük meg. Helyi segítségként ajánljuk Pethő Gyula tizedes elvtársat, aki könyvtári szakismeretekkel rendelkezik, vele személyesen is megbeszéltem a kérésünket és vállalkozott időnkénti segítségadásra.

Gróf Ervin
könyvtáros

Baranyai Ferenc
f. e. v.

későbbieket időben fogjuk közölni.

7. Új nyomtatványok bevezetése nem történt meg. Ok: a régi könyvtáros eltávozása és hanyagsága. Bevezetését javasoljuk, végrehajtásában segítséget ad a MK.

8. A könyvtár átadás-átvétele szabálytalan, teljesen primitív. Az átadási jegyzőkönyv hiányainak (a könyvtár felszerelési tárgyai, berendezése, nyilvántartásai, pénztárkönyv stb.) kiegészítésére egy pótgjegyzőkönyv felvételét javasoljuk. A hiányosságért az eltávozott könyvtároson kívül a népm. csoport is felelős. Határidő: február 10.

9. Egészében megállapítható, hogy az eltávozott könyvtáros lelkiismeretlenül, pontatlanul adott át mindent. Pl. jelentésnyomtatványok, az átleltározással kapcsolatos üggyirat stb. sehol nem található. Az átleltározást nem fejezte be a kitűzött és vele megállapított okt. 1-i határidőre. Mulasztásaiért, a könyvtárban fellelhető pontatlanságért a volt könyvtároson kívül komoly felelősség terheli a

járás népm. csoportot. A jövőben alaposabb és felelősségteljes ellenőrzést javasolunk a könyvtár felé.

10. Az új könyvtárost ezúton is felhívjuk, hogy könyvtári problémáival forduljon közvetlenül a MK-hoz, illetve személyesen is keresse fel.

11. Az átleltározást (fiókokét is!!) a megbeszéltek alapján kell végrehajtani és befejezni. Határidő: febr. 20.

További feladatokat a későbbiekben közösen beszéljük meg. Helyi segítségként ajánljuk Pethő Gyula tizedes elvtársat, aki könyvtári szakismeretekkel rendelkezik, vele személyesen is megbeszéltem a kérésünket és vállalkozott időnkénti segítségadásra.

Gróf Ervin
könyvtáros

Baranyai Ferenc
f. e. v.

járás népm. csoportot. A jövőben alaposabb és felelősségteljes ellenőrzést javasolunk a könyvtár felé.

10. Az új könyvtárost ezúton is felhívjuk, hogy könyvtári problémáival forduljon közvetlenül a MK-hoz, illetve személyesen is keresse fel.

11. Az átleltározást (fiókokét is!!) a megbeszéltek alapján kell végrehajtani és befejezni. Határidő: febr. 20.

További feladatokat a későbbiekben közösen beszéljük meg. Helyi segítségként ajánljuk Pethő Gyula tizedes elvtársat, aki könyvtári szakismeretekkel rendelkezik, vele személyesen is megbeszéltem a kérésünket és vállalkozott időnkénti segítségadásra.

Gróf Ervin

....Adolf

vész. Közreműködtek: a Thuri György Gimnázium, Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tanulói

Április 28. Kóta Dénes: „Kereslek” című verseskötetének bemutatója. A szerzővel beszélgett: Madaras Annamária, ny. tanár, irodavezető. Közreműködött: Szöllősi János

Május 10-ig Somogyi László kiállítása

Június 18. Szakmai rendezvény a helyi iskolák könyvtárosaival és a kistérségi közszéki könyvtáro-soknak

Nyári szünidei programok gyermekeknek:

Június 16-27. Minden napra egy kérdés (Fejtörők Mátyás királyról és koráról).

Június 17. Könyvsátor (könyvajánló a nyári szü-netre)

Június 19. Fogadj örökbe egy könyvet (kézmű-ves foglalkozás)

Június 27. Várbejárás (Thury vár)

Jún. 26, júl. 1 és 3 A mi várunk (kézműves foglalkozás)

Július 8. Én vagyok a király! (kézműves foglalko-zás)

Július 10. Kiállítás készítése a gyerekekkel közösen a korábbi foglalkozások anyagaiból

Szeptember 1-19. Internet tanfolyam a könyv-tárhasználóknak

Szeptember 5. Az olvasólámpa pályázat ered-ményhirdetése

Szeptember 21. a Palotai Grafikai Csoport kiállításának megnyitója. Kiállítók: Baranyai Ferenc, Hufnágel Erika, Mészáros Imre, Molnár Mónika, Nikolausz Krisztián. Megnyitotta: Sárvári Zsuzsa, művelődési menedzser

Szeptember 25. „Néprajzi esték a Szindbád Kht.-Krúdy Gyula Városi Könyvtárban” A Balaton hagyományai a változások tükrében. Előadó: Schleicher Vera, a Laczkó Dezső Múzeum népraj-zos muzeológusa

Szeptember 30. Népmese napja Bábpedagógiai előadás és foglalkozás óvodapedagógusoknak. Előadó: Tamás Erzsébet, a Délibábszínház vezető-je, a Kabóca Bábszínház színésze. A világszép kecskebéka című bábelőadás. Előadta a Délibábszínház

Október 17-ig „Gyermekrajzpályázat óvodásoknak” kiállítás

Október 7. „Néprajzi esték a Szindbád Kht.-Krúdy Gyula Városi Könyvtárban”. A Bakony hagyományos paraszti kultúrájának múltja és jelenkori továbbélése. Előadó: Ács Anna, a Balatonfüredi Helytörténeti Gyűjtemény muzeológusa

Október 9. Kerekasztal-beszélgetés a „Bakony és Balaton Keleti Kapuja” LEADER Egyesület vidékfejlesztési stratégiájáról, és tájékoztató az aktuális pályázati lehetőségekről. Vendégeink: Pergő Margit, Berhida város polgármestere, a „Bakony és Balaton Keleti Kapuja” LEADER Egyesület elnöke, Balogné Bóna Eszter, a Várpalotai Kistérségi Vidékfejlesztési Iroda vezetője

Október 13. Nagy Carmen, képzőművész „Lélekvándorlás” című kiállításának megnyitója. A kiállítást megnyitotta: Németh Árpád polgármester

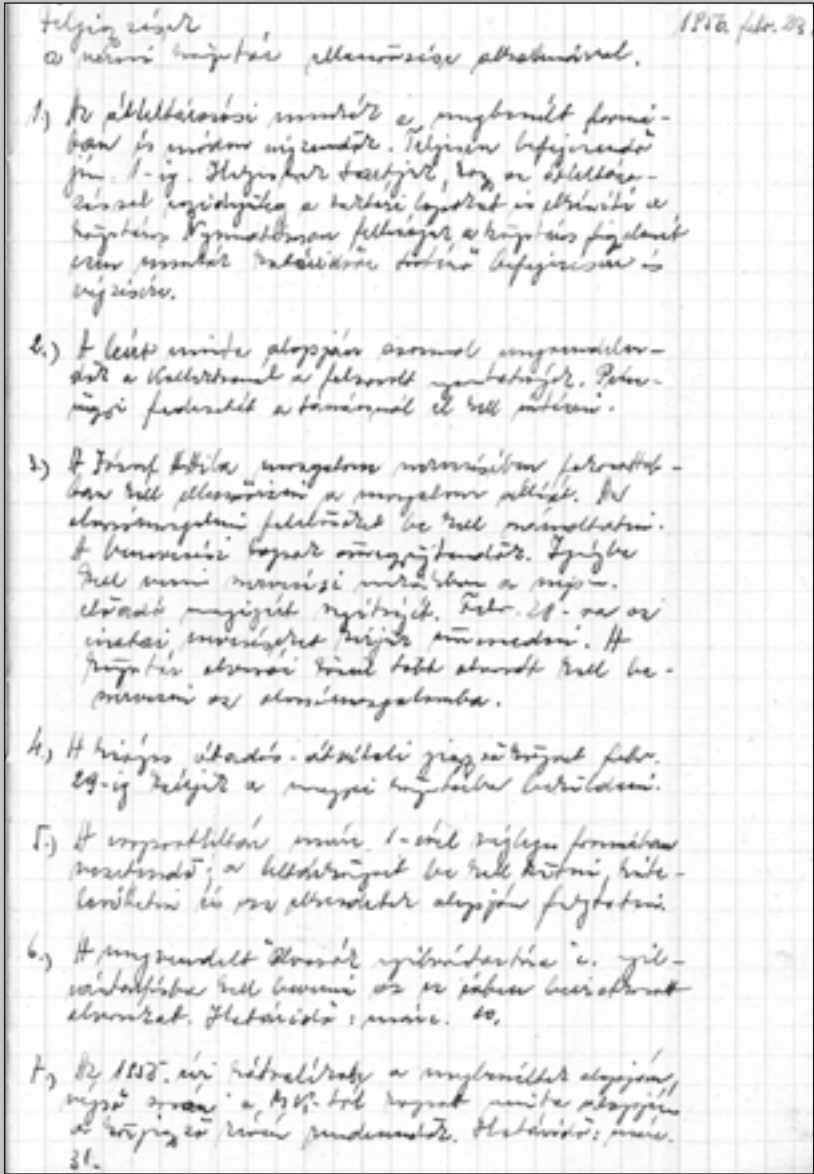
Október 16. A könyvtár névadója, Krúdy Gyula születésének 130. és halálának 75. évfordulója alkalmából „Olvassunk Krúdyt...” felolvasóest és könyvajánlás. Vendégeink: Czeher Ildikó, Hargitai Rita, Koncz Józsefné, Korsós Ágnes, Sándor Zsuzsanna, Zöld Istvánné. Közreműködött: Mihók István, cigányprímás

Október 21. „Néprajzi esték a Szindbád Kht.-Krúdy Gyula Városi Könyvtárban”, a bakonyi pásztorélet és pásztorművészet régen és ma. Előadó: Ács Anna a Balatonfüredi Helytörténeti Gyűjtemény muzeológusa

Október 27. „A MÁSIK ARCOD”, a női szerepek és a párkapcsolatok változásai napjainkban, az európai kultúrában. Vendégünk: Bácskai Júlia, pszichológus. A rendezvény alkalmából került sor a „Seherezáde lánya” (Női sorsok, női történetek Keletről és Nyugatról) című olvasópályázat eredményhirdetésére.

November 3. Tatár Antal kiállításának megnyitója. Megnyitotta: Petrovics László, ny. tanár, a Várpalotai Városszépítő és Védő Egyesület elnöke. Közreműködött: Lohonyai Zoltán, (gitár, ének)

November 4. „Néprajzi esték a Szindbád Kht.-Krúdy Gyula Városi Könyvtárban”: Kézművesipar, céhes hagyományok a Bakony vidékén. Előadó:

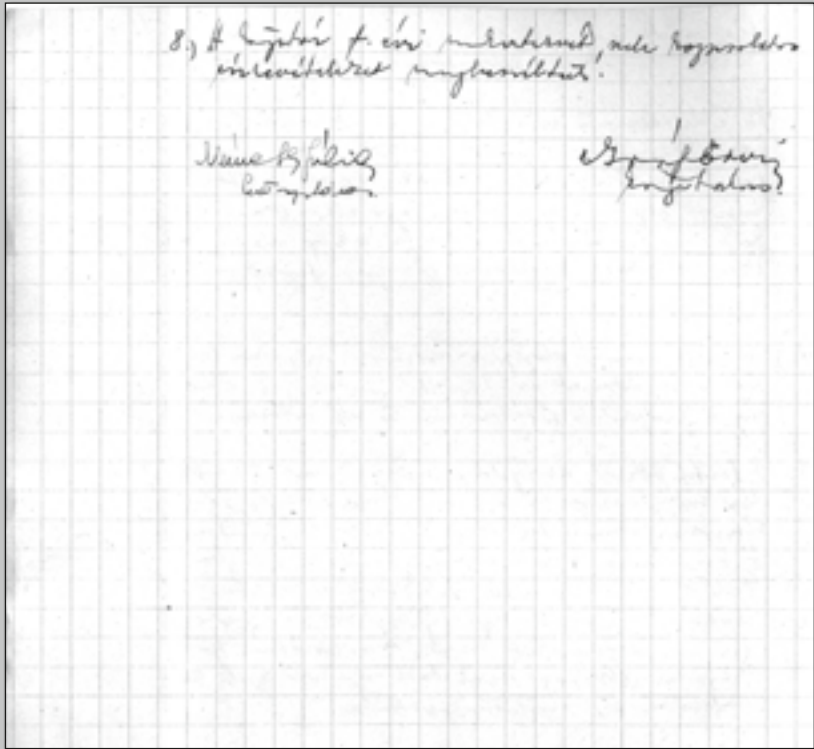
1956. február 23.

Feljegyzések a városi könyvtár ellenőrzése alkalmával.

1. Az átleltározási munkák a megbeszélte formában a módon végzendők. Teljesen befejezendő június 1-ig. Helyesnek tartjuk, hogy az átleltározással egyidejűleg a raktári lapokat is elkészítse a könyvtáros. Nyomatékosan felhívjuk a könyvtáros figyelmét ezen munkák határidőre történő befejezésére és végzésére.

2. A leírt minta alapján azonnal megrendelendők a kollektornál a felsorolt nyomtatványok. Pénzügyi fedezetét a tanácsnál el kell intézni.

3. A József Attila mozgalom szervezésében fokozottabban kell ellenőrizni a mozgalom állását. Az olvasómozgalmi felelősöket be kell számoltatni. A szervezési lapok összegyűjtendők. Igénybe kell venni szervezési munkákban a népm. előadó megígért segítségét. Február 28-ra az inotai szervezéseket kérjük összeszedni. A könyvtár olvasói közül több olvasót kell beszervezni az olvasómozgalomba.

8. A könyvtár f. évi munkatervét, vele kapcsolatos észrevételeket megbeszéltük.

Németh Júlia
könyvtáros

Gróf Ervin
könyvtáros

➔ 4. A hiányos átadás-átvételi jegyzőkönyvet február 29-ig kérjük a megyei könyvtárba beküldeni.

5. A csoportleltár márc. 1-ével végleges formában vezetendő; a leltárkönyvet be kell kötni, hitelesíttetni és az elkezdettek alapján folytatni.

6. A megrendelt „Olvasók nyilvántartása” c. nyilvántartásba kell bevenni az ez évben beiratkozott olvasókat. Határidő: március 10.

7. Az 1955. évi hátralékok a megbeszéltek alapján, végső során a MK-tól kapott minta alapján a közjegyző révén rendezendők. Határidő: március 31.

Dr. Pilipkó Erzsébet, a Laczkó Dezső Múzeum néprajzos muzeológusa.

November 12. Civil fórum Várpalota integrált városfejlesztési stratégiájáról. Vendégeink: Mezei László, főépítész, Pál Károly, a Polgármesteri Hivatal Polgármesteri Kabinet Irodájának vezetője

November 18. „Néprajzi esték a Krúdy Gyula Városi Könyvtárban”: Népi vallásosság, szakrális kisemlékek a Bakony és a Balaton-felvidék településein Előadó: S. dr. Lackovits Emőke, múzeumi főtanácsos, a Laczkó Dezső Múzeum ny. munkatársa, a Károli Gáspár Református Egyetem tanára

November 24. Hufnágel Erika művésztanár. „Harminchárom” című kiállításának megnyitója. Megnyitotta: Zöld Istvánné ny. tanár. Közreműködött: Sanda Zsombor (gordonka). Kísérte: Tósokiné Török Viktória (zongora)

November 25. A Magyar Tudomány Napja tiszteletére, „A Nobel-díj és a magyar Nobel-díjasok”. Előadó: Fábián Éva, okleveles vegyész-mérnök, ny. főmuzeológus

December 2. a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Várpalotai Szervezetének közgyűlése

December 3. Szponzort Keresünk Zenekar koncertje (klubestje)

December 9. „Néprajzi esték a Krúdy Gyula Városi Könyvtárban”. Az egyházi esztendő jeles napjai, ünnepi szokásai a bakonyi és a Balaton-felvidéki falvakban. Előadó: S. dr. Lackovits Emőke múzeumi főtanácsos, a Laczkó Dezső Múzeum ny. munkatársa, a Károli Gáspár Református Egyetem tanára.

December 11. a „Beszélgetések a világról, Magyarországról és önmagunkról” című sorozat keretében. Adventi beszélgetés Leitner Ferencsel, Várpalota Város Díszpolgárával. Beszélgetőtársak: Szajp Istvánné, ny. könyvtárigazgató, Tolonics István, helytörténész, Várpalota Város Díszpolgára. Közreműködött: Forgács Zsuzsanna (ének)

2009

Január 19-30. „NETre készen” Internet tanfolyam a könyvtárhasználóknak a Krúdy Gyula Városi Könyvtárban.

Február 9-14. „Megbocsátás hete” (olvasóink lejárt határidejű könyveit ezeken a napokon kése-

delmi díj felszámítása nélkül visszavettük), illetve 30 Ft-os könyvek vásárára is sor került.

Február 17. „Négy évszak - négy ember - négy kedvenc könyv” című sorozatunk első estjén Németh Árpád polgármesterrel beszélgettünk, akinek kedvenc könyve George Orwell: „1984”. Beszélgetőtárs: Budai László, könyvtárvezető

Február 18. Széki Patka László: „60 vers” című posztumusz kötetének várpalotai bemutatója

Március 3. „Ismerjük meg Vajda Pétert, a TIT Veszprém Megyei Szervezetének névadóját”. Előadó: Szajp Istvánné, ny. könyvtárigazgató, a TIT Várpalotai Szervezetének titkára. Közreműködött: Zöld Istvánné, ny. tanár, a TIT Várpalotai Szervezetének tagja

Március 10. „Négy évszak - négy ember - négy kedvenc könyv” című sorozatunk második estjén Csepin Péter hagyományőrzővel beszélgettünk, aki- nek kedvenc könyve Komjáthy István: „Mondák könyve”. Beszélgetőtárs: Budai László könyvtárvezető

Március 27. Dr. Huszár Pál: Kálvin János élete, teológiai, reformatori és egyházszervezői munkás- sága című könyvének bemutatója.

Április 1. Kazinczy Ferencről, a nyelvújításról és a magyar nyelvről. Előadó: Varga Károlyné, ny. tanár. Közreműködött: Zöld Istvánné, ny. tanár, a TIT Várpalotai Szervezetének tagja

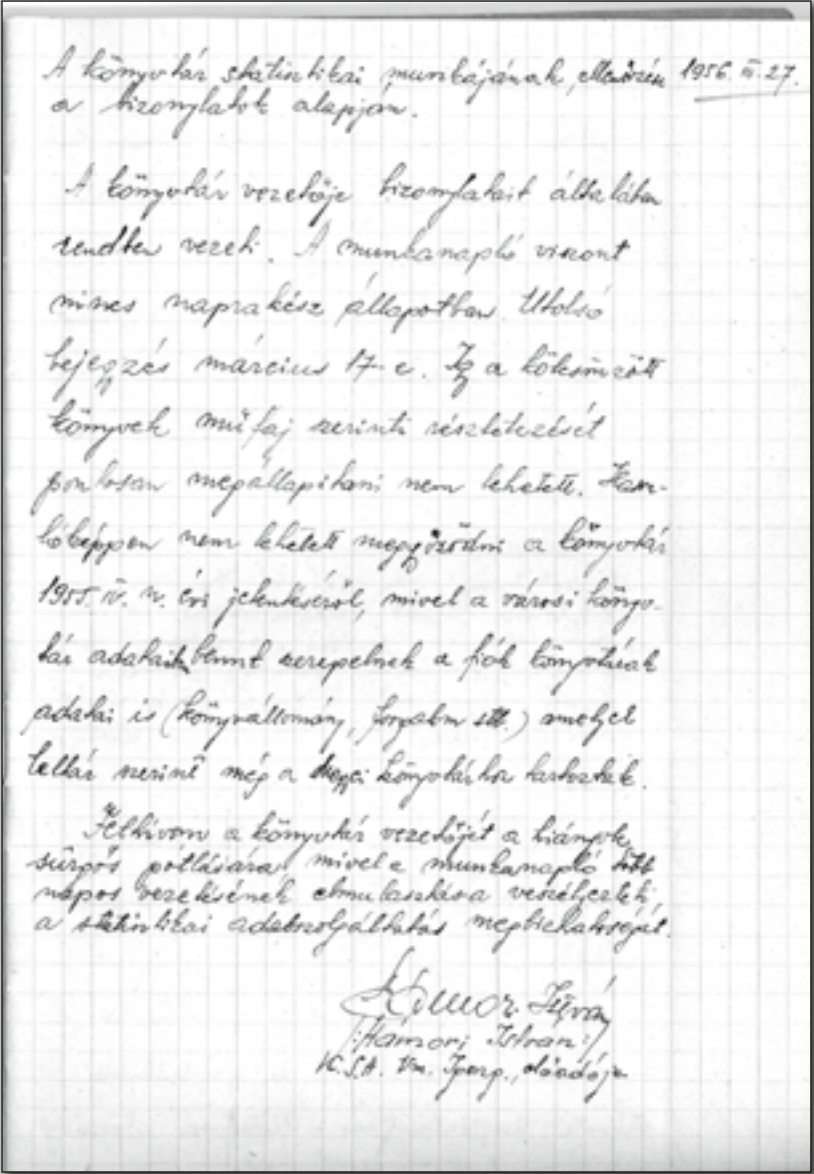
Április 2. a Gyermekirodalom Nemzetközi Világnapja alkalmából „Égbőlpottyant mesék” című rajzpályázatunk eredményhirdetése. Vendég: Döbrentey Ildikó, író.

Április 18. Helytörténeti vetélkedő a várpalota- tai általános iskolák/tagiskolák felső tagozatos diákjai számára. „Emlékhelyek, szobrok Várpalotán” (Történelmünk emlékhelyei)

Április 29. Magyar vegyészek a XX. században Előadó: Próder István, ny. múzeumigazgató, vegyészmérnök

Május 9. „Európa Nap” Program: „27 ország, egy választás” Tájékoztató az európai parlamenti választásról a lakosság számára. Előadó: Pomázi Szilárd, EKMK Európai Információs Pont vezetője. EU TOTÓ eredményhirdetése, nyeremények kisorsolása

Május 11. Dr. Korzenszky Richárd, OSB perjel (a Tihanyi Bencés Apátság perjele), akivel a

1956. március 27.
A könyvtár statisztikai munkájának ellenőrzése a bizonylatok alapján.
A könyvtár vezetője bizonylatait általában rendben vezeti. A munkanapló viszont nincs naprakész állapotban. Utolsó bejegyzés március 17-e. Így a kölcsönzött könyvek műfaj szerinti részletezését pontosan megállapítani nem lehetett. Hasonlóképpen nem lehetett meggyőződni a könyvtár 1955. IV. sz. évi jelentéséről, mivel a városi könyvtár adataiban bent szerepelnek a fiók könyvtárak adatai is (könyvvállomány, forgalom stb.) amelyek leltár szerint még a Megyei Könyvtárhoz tartoztak.

Felhívom a könyvtár vezetőjét a hiányok sürgős pótlására, mivel a munkanapló több napos vezetésének elmulasztása veszélyezteti a statisztikai adatszolgáltatás megbízható- ságát.

Hámori István
K.S.H. Vm. Igazg. előadója

V. 31.
1. A könyvtár forgalma élénk, a könyvtáros munkája fejlődik, az olvasókkal jól foglalkozik. Hibája a könyvtárnak, hogy kicsi a könyvválaszték. A Városi Tanács 2000 Ft-ot adott könyvvásárlásra. Ezt javasolom Budapesten antikváriumban és a könyvtárosok boltjában elvásárolni.
2. A késedelmes olvasókat sürgősen fel kell szólítani. Az 1955. évi kb. 40 hátralékos újabb felszólítását és ennek eredménytelensége esetén bírósági felszólíttatását június 30-ig el kell végezni. Az idei hátralékosok ügyét ugyanúgy július 15-ig rendezze a könyvtáros.
3. Az adminisztrációt megvizsgáltam, az alábbi javításokat tartom szükségesnek: az olvasók névjegyzékében június 10-ig összegezni kell az életkor és foglalkozás szerinti megoszlást is, pótolva előzőleg a hiányokat a bejegyzésben.

„Beszélgetések a világról, Magyarországról és önmagunkról” című sorozat keretében életpályá- járól, hivatásáról beszélgettünk.

Június 9-13. Várpalota kistérségi könyvtáros tanácskozás

Szeptember 4. Olvasólámpa pályázat ered- ményhirdetése

Szeptember 4 „Fotózz! Női szemmel. A min- dennapok női szemszögből... Pillanatok, amelyek fontosak egy nő életében...”. Kiállítás: a Várpalotai Írisz Nőegyesület fotópályázatára beérkezett alkotásokból. A kiállítást megnyitotta: Hufnágel Erika, művésztanár

Szeptember 6. Szindbád vacsora
Szept. 14- okt. 22. Internet tanfolyam a könyv- tárhasználóknak

Október 5. Generációk találkozása a könyv- tárban

Október 6. A munkavállalás lehetőségei az EU-ban. Előadó: Kis Tímea, a Közép-dunántúli Regionális Munkaügyi Központ Veszprémi Regionális Kirendeltségének EURES tanácsadója

Október 7. „Unokáink sem láthatják...”. A beszélgetést vezette: Antal László, a Városszépítő és Védő Egyesület elnökségi tagja

Október 8. „Az egészséges Nagy”. Az emésztőrendszer leggyakoribb betegségeiről, közérthetően - I. Előadó: dr. Komáromi Erzsébet belgyógyász-háziorvos, gasztroenterológus

Október 21. „Négy évszak - négy ember - négy kedvenc könyv” című sorozatunk harmadik estjén Szabó Pál Csabával (a Szindbád Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatójával) beszélgettünk, aki- nek kedvenc könyve Márai Sándor: „Szindbád hazatér”. Beszélgetőtárs: Budai László könyvtár- vezető

November 4. „Ki tud többet a kommunizmus- ról?” Vetélkedő a Nagy-Magyarország Honismereti Iroda szervezésében

November 5. „Tapintható világ”. Romanek Inka festményei látássérültek és látók számára a Fehér Bot Napja alkalmából.

November 9. „Virág voltam, gyökér lettem”. Emlékműsor Radnóti Miklós tiszteletére.

November 11. „Hegyek, völgyek, csillagok között” címmel mesejátzó gyermekeknek az

Európai Unió sokszínű kultúrájának bemutatására. Vendégünk: Gulyás László, mesemondó, vándormuzsikus, Koleszár Márta, a kecskeméti Katona József Könyvtár munkatársa

November 18. Magyarország 5 éve az Európai Unióban. Előadó: Pomázi Szilárd, az Eötvös Károly Megyei Könyvtár Európai Információs Pontjának vezetője

November 26. Irodalmi gyöngyszemek Várpalotáról. Vezette: Ács Anna muzeológus.

December 3. Az emésztőrendszer leggyakoribb betegségeiről, közérthetően - II. Előadó: dr. Komáromi Erzsébet

December 5. „Szerencse fel, szerencse le, ilyen a bányász élete...”. A hajdani bányászélet mindennapjaira emlékeztünk. Kiállítás Konta László archív fotóanyagából. A kiállítást megnyitotta és a szerzővel beszélgetett: Petrovics László, a Bányászhatományok Ápolásáért Egyesület elnökhelyettese.

December 18. Könyvbemutató és beszélgetés Szócs Géza költővel „Amikor fordul az ezred” című új könyvéről és a magyar kultúráról. Beszélgetőtársa: Dr. Szabó Pál Csaba

2010

Január 23-ig Konta László archív bányászattörténeti fotókiállítása

Február 19. „Ősi dallamok, azaz tekintsünk vissza a múltba, hogy lássuk a jövőnket!”. Sziránszki József lemezbemutató estje

Március 5. Kövi Szabolcs koncertje

Március 27. Kistérségi helyismereti vetélkedő

Március 30. A „Szponzort keresünk” zenekar koncertje

Április 12. „Egyik kedves versem” címmel költészet napi rendezvény

Április 14. Nők és pénz címmel előadást tartott Csapó Ida önismereti tréner.

Április 17. Helytörténeti vetélkedő általános iskolásoknak a Városszépítő és Védő Egyesület szervezésében

Április 23. „Az ártatlan áldozatok emlékére” című könyv bemutatója. Előadó: Hartyányi Jaroslava történész az Országos Ukrán Kisebbségi Önkormányzat elnöke

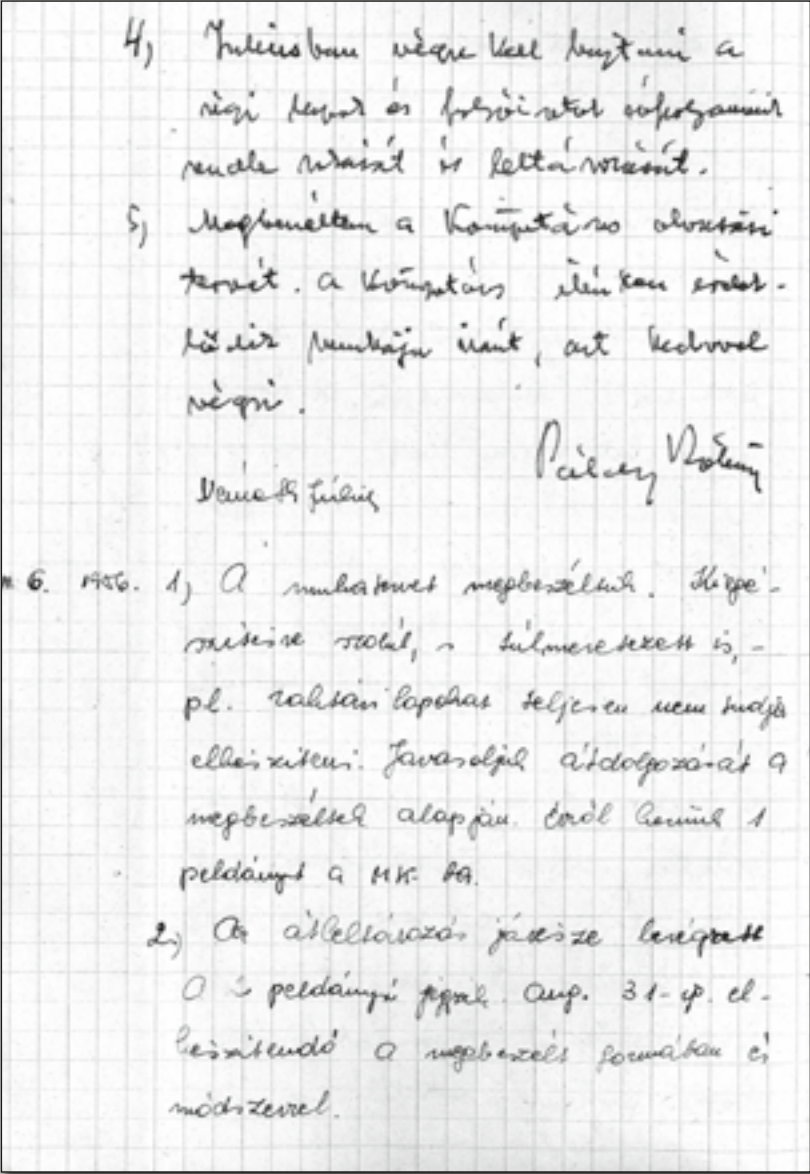

A régi pénztárnaplót le kell zární és június 1-től a szabályszerű új pénztárnaplót felfektetni.

Az átleltározást az inotai anyag felvételével be kell fejezni úgy, hogy az anyag június 30-ig a csoportos leltárba is bekerüljön. A csoportos leltárt hitelesíteni kell.

A címleltár vezetésében kevesebb javítást és gondosabb írást kérek. Az árak pótlólag beírandók és az összegzést meg kell csinálni. Határidő: június 30.

Új, szabályszerű leltári bélyegzőt kell rendelni, mert a mostanin nincs rajta a könyvtár szabatos neve. H.i. VI. 15. A fiókkönyvtárak részére törzslapok fektetendők fel, nyomtatványt a Megyei Könyvtár ad.

4. Júniusban végre kell hajtani a régi lapok és folyóiratok évfolyamainak rendbe rakását és leltározását.

5. Megbeszéltem a könyvtáros olvasási tervét. A könyvtáros élénken érdeklődik munkája iránt, azt kedvvel végzi.

Németh Júlia Páldy Róbert

1956. július 6.

1. A munkatervet megbeszéltük. Kiegészítéseire szorul, s túlméretezett is, - pl. raktári lapokat teljesen nem tudja elkészíteni. Javasoljuk átdolgozását a megbeszéltek alapján. Erről kérünk 1 példányt a MK-ba.

2. Az átleltározás jó része bevégezett. A 2 példányú jegyzék aug. 31-ig elkészítendő a megbeszélte formában és módszerrel.

Május 14. Lohonyai Zoltán együttesének klubestje

Május 17. „Egy virágokat és gyümölcsöket szóró misztikus vulkán”. Lesznai Anna élete és művészete. Előadó: Török Petra, művészettörténész

Május 21. „Belső utazás”. Dencs Zsanett és Döme Péter kiállítása

Június 11. a Krúdy Gyula Városi Könyvtár kamaragalériájának megnyitója. Kiállító művészek: Farkas István, Holányi Julianna, Nagy Carmen, Papp János, Pásztor János, Somogyi László, Tatár Antal, Vámos Sándor

Augusztus 25. TÁMOP-3.2.4-08 pályázat projektnyitója

Szeptember 3. a Várpalotai Napok rendezvénysorozat keretében az „Olvasólámpa” pályázat eredményhirdetése

Szeptember 4. Tatár Antal festőművész „Fél évszázad képekben” című jubileumi kiállításának megnyitója

Szeptember 24. a Várpalotai Írisz Nőegyesülettel közös rendezvény: „Íriszfest” gálaműsor. A műsorban felléptek: a Várpalota Kistérség és vonzáskörzete tehetséges női előadói a következő kategóriákban: vers és próza, szülő- és kiscsoportos ének, hangszeres zene és egyéb kategória

Október 4. A Várpalotai Írisz Nőegyesülettel közös rendezvény, Író-olvasó találkozó Jókai Annával. „Könyvek a retikülben” című olvasópályázat zárórendezvénye

Október 5. „Te is lehetsz királyfi! Te is lehetsz királylány!”. Biblioterápia az óvodában. Előadás és bemutató foglalkozások óvodapedagógusoknak, szülőknek és nagyszülőknek. Vendégünk: Sóron Ildikó, bilioterapeuta

Október 8. TIT Várpalotai Szervezetével közös rendezvény, Czeidlí István: Szárnyas számár című verseskötetének bemutatója. A szerzővel beszélgetett: Ármás János, újságíró

Október 9. Három generációs kistérségi helytörténeti vetélkedő, a TÁMOP-3.2.4-08/1-2009-0008 pályázat keretében

November 18. „Hétköznapi nyelven a magas vérnyomás betegségről” címmel Dr. Kapocsi Judit

PhD, Med. Habil egyetemi docens, a Semmelweis Egyetem I. sz. Belklinika igazgatóhelyettese tartott előadást, majd bemutatta „Az Öregasszony és a Fiú” című könyvét.

December 7. a TIT Várpalotai Szervezetének közgyűlése

December 15. Szücs Balázs lelkész, pár- és családterápiás szakember, „Légy az otthonom! Párterápiás és önismereti tréning kételkedőknek, jegyeseknek, házasoknak és mindenkinek” című könyvének bemutatója

December 18. Vakok és Gyengénlátók Szövetsége Várpalotai szervezetének karácsonyi ünnepe

2011

Január 18-28. 50 Ft-os könyvvásár az Inotai Községi Ház állományából kivont könyvekből az Inotai Községi Házban (A könyvtár szervezésében)

Január 19. Váradi Károly fotóművész „Ciprusi hangulatok” című kiállításának ciprusi borkóstolóval egybekötött megnyitója

Január 25-28. TextLib tanfolyam a TÁMOP-3.2.4-08/1-2009-0008 pályázatban részt vevő iskolai és községi könyvtárosoknak

Február 1-19. 50 Ft-os könyvvásár az Inotai Községi Ház állományából kivont könyvekből a Krúdy Gyula Városi Könyvtárban

Február 24. „Milyen változásokat hozott mezőgazdaságunkban és állattenyésztésünkben az EU-hoz történő csatlakozás?”. Bátor Árpád, a Palota-Vidék 2000 Zrt. elnök-igazgatója, a magyarországi Juh Terméktanács elnöke tartott előadást a TIT Várpalotai Szervezete meghívására.

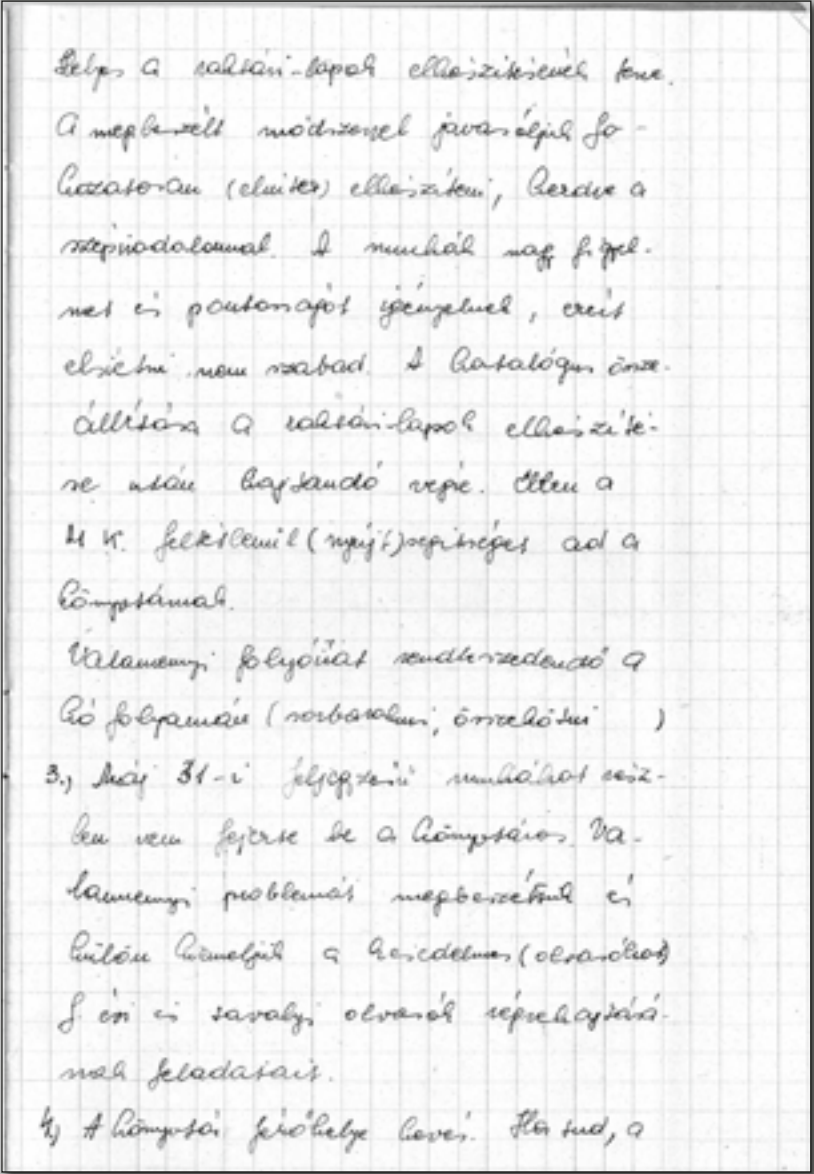
Március folyamán Ingyenes lakossági internet-használati tanfolyam a

TÁMOP-3.2.4-08/1-2009-0008 pályázat keretében

Március 10-ig. Váradi Károly fotóművész „Ciprusi hangulatok” című kiállítása

Március 16. A TIT Várpalotai Szervezete szervezésében: „Hírhedett zenésze a világnak”. Zenés megemlékezés Liszt Ferenc születésének 100. évfordulóján. Előadó: Borbás Károly

Március 29. A Várpalotai Városszépítő és Védő Egyesület nyílt napja: Beszélgetés a műemlékvé-

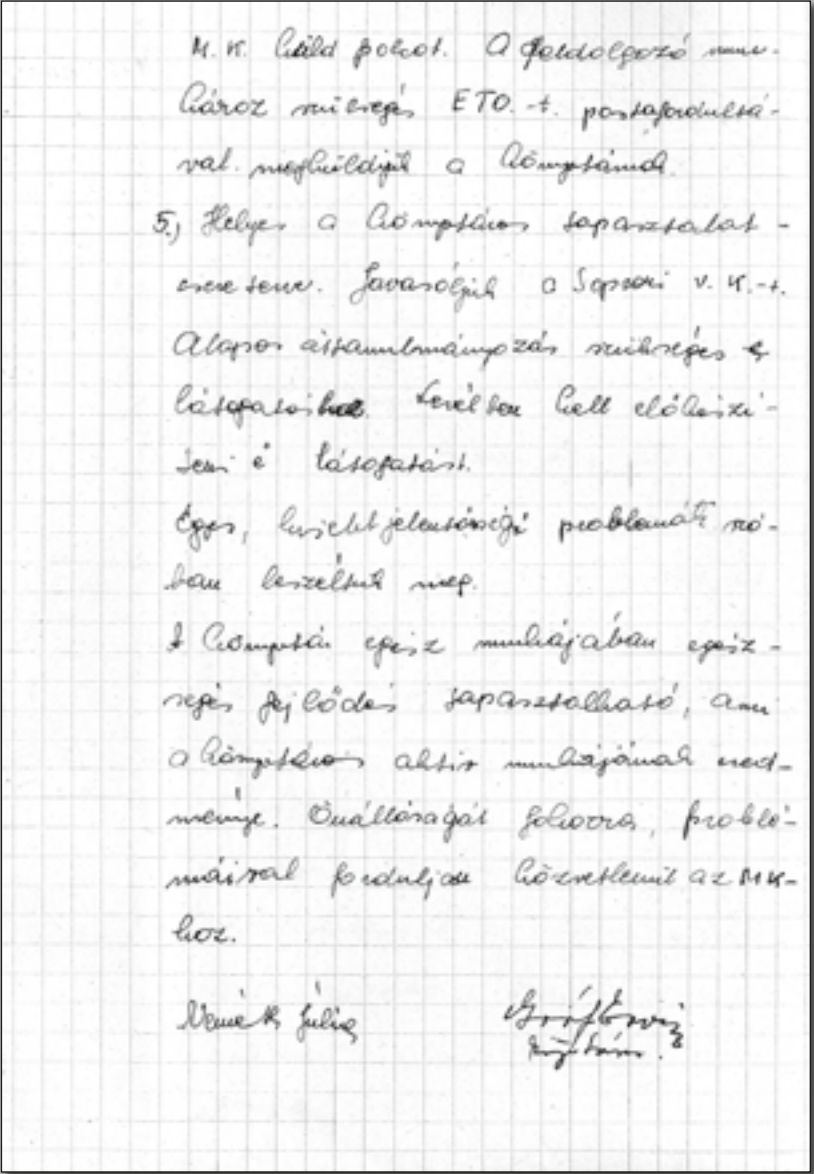

Helyes a raktári lapok elkészítésének terve. A megbeszélrt módszerrel javasoljuk fokozatosan elkészíteni, kezdve a szépirodalommal. A munkák nagy figyelmet és pontosságot igényelnek, ezért elsietni nem szabad. A katalógus összeállítása a raktári lapok elkészítése után hajtandó végre. Ebben a MK feltétlenül segítséget ad a könyvtárnak.

Valamennyi folyóirat rendbe szedendő a hó folyamán (sorba rakni, összekötni)

3. Máj. 31-i feljegyzésű munkákat részben nem fejezte be a könyvtáros. Valamennyi problémát megbeszélünk és külön kiemeljük a késedelmes (olvasókat) f. évi és tavalyi olvasók végrehajtásának feladatait.

4. A könyvtár férőhelye kevés. Ha tud, a

M. K. küld polcot. A feldolgozó munkához szükséges ETO.-t postafordultával megküldjük a könyvtárnak.

5. Helyes a könyvtáros tapasztalatcsere terve. Javasoljuk a Soproni V. K.-t. Alapos áttanulmányozás szükséges a látogatáshoz. Levélben kell előkészíteni e látogatást.

Egyes, kisebb jelentőségű problémák szóban beszélünk meg.

A könyvtár egész munkájában egészséges fejlődés tapasztalható, ami a könyvtáros aktív munkájának eredménye. Önállóságát fokozza, problémáival forduljon közvetlenül az MK-hoz.

Németh Júlia

Gróf Ervin

delem fontosságáról, a városkép jövőbeli lehetőségeiről. Vendég: Mezei László, főépítész

Április 11. Költészet napi rendezvény Tóth Árpád születésének 125. évfordulóján, a TIT Várpalotai Szervezete szervezésében

Április 20. A TIT Várpalotai Szervezete szervezésében a „Beszélgetések a világról, Magyarországról és önmagunkról” című sorozat keretében, a Föld Napja tiszteletére, Beszélgetés környezetünkéről és a környezet szennyezettségéről. Előadó: Dr. Papp Sándor, a Veszprémi Pannon Egyetem tanára

Április 26. A Várpalotai Városszépítő és Védő Egyesület nyílt napja: A Közművelődési koncepció tapasztalatai – benne a civil szervezetek szerepéről. Vendég: Katona Csaba, alpolgármester

Május 3. Értékelő összejövetel a lakossági internethasználati tanfolyam résztvevőinek

Május 17. A TIT Várpalotai Szervezete „Beszélgetés a világról, Magyarországról és önmagunkról” című sorozatának keretében „Hogyan jutunk túl napjaink krízisein?” címmel tartott előadást Pintérné Dr. Erdélyi Mária, pszichológus

Május 18. Varga Istvánné: Tata lépten-nyomon című helytörténeti olvasókönyvének bemutatója

Június 9. Ünnepi megemlékezés és kiállítás Pacsuné Fodor Sára tanító, helytörténész, városunk díszpolgára, születésének 85. és halálának 5. évfordulójára. Előadó: S. dr. Lackovits Emőke múzeumi főtanácsos. Előadásának címe: Pacsuné Fodor Sára néprajzi munkássága

Július 5. Elindult az Olvasólámpa pályázat

Szeptember 14. Kistérségi vetélkedő 2-4. évfolyamos tanulók 4 fős csapatai számára népmesékből

Október 3-9. II. Könyvtárút a pécsi Tudásközpontból a várpalotai Krúdy Gyula Városi Könyvtárba. Pécestől Várpalotáig 14 könyvtár látta vendégül az utazókat.

Október 3-9. Országos Könyvtári Napok Rendezvényei:

Október 3. Sajtótájékoztató (és új fogadópult, ill. bababarat bútor átadása).

Október 4. East Balkán – egy tragédia margoja – szex, drog and rock and roll. Előadás és beszélgetés a 14+ korosztállyal. Vendégünk: Dr. Zacher